

EESTI STATISTIKA

ILMUB KORD KUUS

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1927

SEPTEMBER

SISUKS PEALE MUU:

- Tööõnnetused 1924—25 a.
- Viljade kasvupind 1927 a.
- Eesti tööstussaaduste turud 1923—26 a.
- Väliskaubandus ja tollimaksud tollitariifi §§ järele 1926 a.
- Tulekahjud 1924—26 a.
- Tuberkuloos 1925—26 a.
- Streigid tööstuses 1927 a. I poolel.
- Töõbörside tegevus ja töötaolu 1924—26 a.

Nr. 70 (9)

TALLINN

Nr. 70 (9)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.	Page
Tööõnnetused 1924—25 a. H. Reiman	487	Accidents du travail 1924—25. H. Reiman 487
Viljade kasvupind 1927 a. J. Janusson	495	Superficie des cultures agricoles en 1927. J. Janusson 495
Eesti tööstussaaduste turud 1923—26 a. R. Renning 498		Exportation des produits industriels aux marchés étrangers 1923—26, R. Renning 498
Väliskaubandus ja tollimaksud tollitariifi §§ järele 1926 a.	503	Commerce extérieur et droits de douane d'après les §§ du tarif douanier en 1926 503
Tulekahjud 1924—26 a. V. Feldman	512	Incendies en 1924—26. V. Feldman 512
Tuberkuloos 1925—26 a. E. Lasberg	518	Tuberculose en 1925—26. E. Lasberg 518
Streigid tööstuses 1927 a. I poolal	523	Grèves dans l'industrie pendant le I semestre de 1927 523
Tööstörside tegevus ja töötaolu 1924—26 a. R. Sõrmus	524	Activité des bourses du travail et le chômage 1924—26. R. Sõrmus 524

TABELID — TABLEAUX

(Standart- numerat- sioon)		(Numération permanente)
Tab. 1. Sissevedu juulis	529	Tab. 1. Importation en juillet 529
" 2. Väljavedu juulis	530	" 2. Exportation en juillet 530
" 3. Sisse- ja väljavedu juulis (tähtsamad ained)	531	" 3. Importation et exportation des principaux articles en juillet 531
" 4. Tolliametite läbikäik juulis	533	" 4. Commerce extérieur en juillet (par les douanes) 533
" 5. Tolliasutiste tulud juunis (v. nr. 69(8), lhk. 472)	534	" 5. Recettes douanières en juin (v. nr. 69(8), page 472) 534
" 6. Ühendatud riigiraudteede tegevus juunis	535	" 6. Chemins de fer unis en juin 535
" 7. Tallinna sadama tegevus augustis	535	" 7. Mouvement du port de Tallinn en août 535
" 8. Eesti Panga äriselts 31. VII. 27	—	" 8. Situation financière de la Banque d'Estonie au 31. VII. 27 535
" 9. Maapanga äriselts	—	" 9. Situation financière de la Banque agraire —
" 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriselts 1. VII. 27	536	" 10. Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1. VII. 27 536
" 11. Üksikute pankade äriseltsu summad 1. VII. 27	536	" 11. Montant des bilans des banques au 1. VII. 27 536
" 12. Riigi sissetulekud mais	537	" 12. Recettes de l'État en mai 537
" 13. Seesama juunis	537	" 12. Le même en juin 537
" 14. Valnuta hinnad Tallinna börsil augustis	538	" 13. Cours du change à Tallinn en août 538
" 14. Vabariigi püridest ülesõitnud juulis	537	" 14. Nombre des personnes passées les confins de la République en juillet 537
" 15. Elanikkude arvu liikumine linnades—adressilaudade andmeil juulis	538	" 15. Mouvement de la population dans les villes en juillet 538
" 16. Liikvel olev paberraha ja selle kate augustis	539	" 16. Billets en circulation et l'encaisse en août 539
" 17. Liikvel olev vahetusraha augustis	539	" 17. Change en août 539
" 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus augustis	539	" 18. Mouvement de la chambre de compensation en août 539
" 19. Protestitud vekslid juulis	539	" 19. Effets protestés en juillet 539
" 20. Kapitalli emissioonid augustis	539	" 20. Emissions des capitaux en août 539
" 21. Tööstustoodang juulis	539	" 21. Production de quelques industries en juillet 539
" 22. Loomataudid juulis	539	" 22. Epizooties en juillet 539
" 23. Tapamajade tegevus juulis	539	" 23. Fonctionnement des abattoirs en juillet 539
" 24. Suurimüügihinnad Tallinnas juulis ja augustis	540	" 24. Prix de gros à Tallinn en juillet et août 540
" 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järele 1922—27	540	" 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1922—27 540
" 26. Turuhinnad augustis	541	" 26. Prix de détail en août 541
" 27. Elumaksumusindeksid	542	" 27. Nombres-indices du coût de la vie 542
" 28. Suurimüügindeksid	542	" 28. Nombres-indices des prix de gros 542
" 29. Tööstörsid ja eravahetatiskontorid juulis	543	" 29. Activité des bourses du travail et des agences d'affaires privées en juillet 543
" 30. Tööstusettevõtted ja nende tööjõud 1 augustiks	544	" 30. Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1 août 544
" 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis juulis	545	" 31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en juillet 545
" 32. Tööstustööliste arvu liikumise indeksid	545	" 32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main d'oeuvre dans les entrepr. industr. 545
" 33. Nakkushaigused augustis	545	" 33. Maladies contagieuses en août 545

TÖÖÕNNETUSED 1924—1925 a. ACCIDENTS DU TRAVAIL 1924—25.

Sisu: 1) Tööõnnetuste vastu kindlustus Eestis, lhk. 487. 2) Tööõnnetused Eestis 1922—1925, lhk. 488. 3) Tööõnnetuste põhjused, lhk. 489. 4) Tööõnnetusist põhjustatud vigastuste iseloom ja tagajärjed, lhk. 490. 5) Tööõnnetuste aeg, lhk. 492. 6) Tööõnnetusil vigastatute kindlustus 1924—25 a., lhk. 492. 7) Tööõnnetused raudteel, lhk. 493.

Esimene statistiline ülevaade tööõnnetusist Eestis ilmus 1922—23 a. kohta R. S. Keskbüroo eriväljaandes „Tervishoid Eestis, Tallinn 1925“. Siin esitatav jätkab tööõnnetuse käsitelu kahel järgneval aastal samalaadiliselt saavutatud ja ümber-öötatud andmeid (v. mainitud teos, lhk. 51), kusjuures võrdluseks on toodud ka andmeid 1922—1923 a.

1. Tööõnnetuste vastu kindlustus Eestis.

Assurance contre les accidents du travail.

Maksvate seaduste kohaselt on Eestis töölised tööõnnetuste vastu kindlustatud osalt sundusliku kindlustuse, osalt ettevõtja isikliku vastutuse kaudu, millest vabanemiseks kasutatakse vabatahtlikku kindlustust. Sundusliku kindlustuse asutisil tegutseb praegu kaks: „Eesti tööliste kindlustusühing“, allpool lühendatult „ETK“ ja 1925 a. peale „Ühistegeliste ja omavalitsusasutiste tööliste kindlustusühing“, lühendatult „ÜOTK“. Vabatahtliku tööliste kindlustuse asutisena tegutsevad „Eestimaa kindlustus A/S, „EKA“ ja „Eesti Loid“. Kõigilt nelt asutisilt on saadud statistilisi teateid tööõnnetuste kohta; kindlustatute arvu kohta aga ainult kolmelt esimeselt.

Välkese arvu tööõnnetuste järele (1926 a. 40 juhtu), võib arvata E. Loid'is kindlustatute arvu ligikaudu 400—500 peale. Selle arvu ebatäpsuse tõttu E. Loidi andmeid tööõnnetusist alljärgnevas käsitelus pole kasutatud.

Ärilineel alusel töötavate riiklikkude ettevõtete töölised alluvad sunduslikule tööõnnetuste vastu kindlustusele ühisel alusel eraetevõtetele; riigiraudteede töölised ja teenijad aga on kindlustatud erikorras (Общий устав Российских жел. дорор). Sellekohased andmed on toodud eraldi ülevaate lõpus.

Tööõnnetuste vastu kindlustus 1922—26 (1 jaanuari arvud).
Nombre des entreprises soumisees à l'assurance et des ouvriers assurés 1922—26 (au 1 janvier).

1.	1926	1925	1924	1923	1922
<i>Sociétés de l'assurance</i>	Alluvate: a) ettevõtete arv— <i>Entreprises soumisees</i>				
„ETK“	853	718	379	220	162
„ÜOTK“	162	—	—	—	—
„EKA“	118	151	207	553	220
Kokku—Total . . .	1 133	869	576	773	382
	b) isikute arv— <i>Ouvriers assurés</i>				
„ETK“	40 826	38 967	31 003	23 379	20 980
„ÜOTK“	3 165	—	—	—	—
„EKA“	1 294	1 528	2 956	6 800	2 244
Kokku—Total . . .	45 285	40 495	34 054	30 688	23 224

Aastast aastasse on tööõnnetuste vastu kindlustatute arv järjest tõusnud. Suurim tõus oli 1924 a. jooksul, tingitud 1923 a. 4 aug. „Tööliste õnnetujuhtumiste korral kindlustamise seaduse muutmise seadusest“, mis laiendas sundusliku kindlustuse ka 5—19 töölisele ettevõtete peale.

1925 a. tõstis kindlustatute üldarvu uue avaliku kindlustusühingu tegevusse astumine, mis koon- das enese ümber palju uusi põllumajanduslikke ühissettevõtteid. „EKA“ kindlustatute arv aga langeb aastast aastasse — eeskätt kesktööstuse ülemineku tõttu sundusliku kindlustuse alla.

Lähtudes 1923 a. 1 jaan. arvudest, võime konstateerida tööõnnetuste vastu kindlustuse määra kohta järgmist: 1923 a. 1 jaan. oli üldse tööõnnetuste vastu kindlustatuid (ühes arvatud raudteelased) palgaliste üldarvust 16,5% (14,9% vastu haiguskindlustuse alal), tööstuse ja transport-side alal töötavate palgaliste arvuga võrreldes aga 59,5%. Silmas pidades tööõnnetuste vastu kindlustatute arvu kasvu järgneva nelja aasta jooksul 47,6% võrra, võiksime oletusel et üldine palgaliste arv Eestis selle aja jooksul vähe muutus, või väljarännu tõttu pigemini vähenes, lugeda 1 jaan. 1926 a. kindlustatuid juba umbes 23% palgaliste üldarvust.

Vaidav osa kindlustatuid tööstuse ja transporti alalt langeb eespool selgitatud põhjusil muidugi kesk- ja suurtööstuse arvele. Väike- tööstuse alalt on pärit vaid „EKA“'s kindlustatud, näit. 1926 a. 1 jaan. 1294 inimesest 789 (üle- jäänud 505 inim. kuuluvad põllutöölise hulka), seega E. Stat. Nr. 49 lhk. 16 arvatud väike- tööstuses töötajate arvu kohaselt (16.000 inim.) äärmiselt vähe — alla 5%.

Üksikute tööhäruude järele kindlustatute arvu 1 jaan. 1925 ja 1926 a. näitab tab. 2; selle vii- mane lahter näitab kindlustatute % vastava tööhäru palgaliste üldarvust 1923 a. 1 jaan.

Kuna tööõnnetuste vastu kindlustus on rip- puv otsekohe ettevõtete suurusest, siis on ka üksikuis tööhäruades kindlustatute määr kõikum ettevõtete suuruse kohaselt. Eespool aga nä- gime peale 1923 a. kindlustatute arvu suurt tõusu, sellepärast võib ka üksikute tööhäruude % määras viimaseil aastail oletada teatavaid muutusi. Nende seisu 1926 a. 1 jaan. peale ar- vutamine on vastavate palgaliste arvude puu- dusel aga võimatu, sest et tööõnnetuste vastu kindlustus palju laiem on kui töökaitse järele- valve alla kuuluvus, mille ulatusel Keskbüroo saavutab statistilisi teateid töötajate arvust.

Tööõnnetuste vastu kindlustatute arv tööhäru järel—*Nombre des ouvriers assurés d'après les industries.*

	Kindlustatute arv 1/1 Nombre des ouvriers assurés au 1/1						Kindlustatute % palga- lise üldarvust 1/1 1923 Ouvriers assurés en % au total des salariés le 1/1 1923
	1926			1925			
	Kokku Total	Sellest „ETK“ ja „ÜOTK“		Kokku Total	Sellest „ETK“		
		M.	N.		M.	N.	
Murrud ja kaevandused— <i>Industries extractives</i>	4264	3197	1066	3156	2520	635	} 94,9
Mineraalide ümbertöötamine— <i>Ind. des pierres et des terres</i>	2125	1750	375	2035	1688	347	
Metallitööstus— <i>Ind. des métaux</i>	4214	3886	318	4241	3898	333	
Keemiatööstus— <i>Ind. chimique</i>	709	427	280	566	357	198	
Nahatööstus— <i>Ind. des peaux et cuirs</i>	882	548	334	898	563	335	
Tekstiilitööstus— <i>Ind. textile</i>	8796	4111	4685	8897	4040	4857	
Puutööstus— <i>Ind. du bois</i>	8219	5951	2268	7400	5907	2091	
Paberitööstus— <i>Ind. du papier</i>	2886	1820	566	2407	1852	555	
Polligraafiatööstus— <i>Ind. polygraphique</i>	1131	784	347	1153	799	354	
Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus— <i>Ind. de l'alimentation</i>	4395	2497	1714	3475	1582	1533	
Kehakattetööstus— <i>Ind. des vêtements</i>	845	330	315	645	324	308	
Ehitustööstus— <i>Ind. du bâtiment</i>	4584	3966	518	3913	3336	475	
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus— <i>Usines électriques et à gaz d'éclairage, conduite d'eau</i>	1055	884	169	421	321	100	
Puhastustööstus— <i>Ind. du nettoyage</i>	290	52	238	186	32	154	
Transport ja side— <i>Transports et communications</i>	1085	468	177	594	205	128	
Põllumajanduslikud ettevõtted— <i>Industrie de la transformation des produits agricoles</i>	505	—	—	708	—	—	
Kokku—Total	45285	30671	13320	40495	26824	12143	61,0

2. Tööõnnetused Eestis 1922—1925.
Accidents du travail en 1922—25.

Eeltoodud kindlustatute seas 1924—1925 a. ettetulnud tööõnnetuste arv osutub väga kõikuvaks, nii aastais kui üksikuis ühinguis.

Tööõnnetuste arv Eestis 1922-25.
Nombre des accidents du travail en 1922-25.

3.	1925	1924	1923	1922
	a) Üldarv — Total			
„ETK“	4 333	3 564	3 917	2 562
„ÜOTK“	129	—	—	—
„EKA“	219	205	295	242
Kokku—Total	4 681	3 769	4 212	2 804
	b) 1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés			
„ETK“	108,6	101,6	145,1	114,2
„ÜOTK“	40,6	—	—	—
„EKA“	156,2	91,4	60,4	53,5
Kokku—Total	105,2	101,2	132,1	100,0

Suurimas ühinguis „ETK“ kindlustatute seas oli tööõnnetuste arv, kuigi kõikides, järgneval kahel aastal siiski väikesem kui 1922 ja 1923 a., mis esinevad väga kõrgete suhtarvudega. „EKA“ kindlustatute seas oli, vastupidi, tööõnnetuste arv varem madal, kuid tõuseb järjest, jõudes 1925 a. väga kõrgele. Eriti madal on tööõnnetuste % uues kindlustusühingu „ÜOTK“. Mil määral need suhtarvude erinevused on tingitud üksikuisse ühinguisse kuuluvate ettevõtete laadist, mil määral erinevusest tööõnnetuste registreerimisel, on raske ütelda. Üksikute kindlustusühingute suhtes erinevusi selgitada raskendab eriti asjaolu, et vaadeldava nelja aasta jooksul

nelle alluvate ettevõtete koosseis tunduvalt on muutunud — nii üldse kasvanud kui ühe alt teise alla läinud. Võiks vast üht tähelepanekut konstateerida: 1924 a. „EKA“st „ETK“ alla läinud keskettevõtted surusid viimase tööõnnetuste määra alla, kuna ühtlasi tõusis „EKA“ tööõnnetuste arv; samuti uue ühingu loomisest madala tööõnnetuste arvuga ühistegeliste ettevõtete eraldamine „ETK“st tõstis uuesti viimase tööõnnetuste määra. Üldine tööõnnetuste arv aga näitab tõusu, mis esineb kahes järgus — ajas enne ja pärast sundusliku tööõnnetuste vastu kindlustuse laiendamist 1923 a. 4 aug. seadusega.

Mainitud kahe ajajärgu erinevust peab silmas pidama ka tööõnnetuste määra vaatlusel üksikuis tööhäruis, eriti neis, kus esinevad suurel määral keskettevõtted (5—19 töötajaga), nagu seda on eeskätt toidu- maitseainete ja jookide, kehakatte-, trüki-, puutööstus jne. Suurettevõtete poolest rikkamad tööhäruis aga võimaldavad pidevat võrdlust kogu nelja aasta jooksul.

Erilist tähelepanu väärivad tööõnnetuste määra kasv murdudes ja kaevandusis, mis on tingitud eeskätt muudatusist meie põlevkivitööstuses: lahtisist kaevandusist töö maa alla viimisega tõuseb tööõnnetuste määr paratamatult. Teatavasti esineb mäetööstus ka mujal mail kõrge tööõnnetuste määraga: nii, näiteks, oli Saksamaal 1926 a. tööõnnetuste määra poolest mäetööstus teisel ja kivimurrud kolmandal kohal (esimesel kohal aga voorimehedl). Samuti osutavad tõusu mineraalide ümbertöötamine, tekstiilitööstus (kahe eraldi ajajärgus), trükiteöstus ning transport

¹⁾ Sellesse arvu kuuluvad kõik transpordi ja side (ka riigiraudteede) palgalised, välja arvatud post, telegraaf ja telefon.

ja side — viimane üldse kõigil aastail esikohal olles. Samuti tähelepanuväärt on tööõnnetuste määra langus metallitööstuses, mis näib tingitud

selle tööstusharu ettevõtete laadi muutusest, samuti kui keemiatööstuses. Teised tööharud kindlaid muutussuuni ei osuta.

Tööõnnetused tööstusharude järel ¹⁾ — *Accidents du travail d'après les industries.*

4.	Tööõnnetuste arv		Tööõnnetuste arv 1000 kindlustatu kohta			
	Nombre des accidents		Nombre des accidents par 1000 ouvriers assurés			
	1925	1924	1925	1924	1923	1922
Murrud ja kaevandused— <i>Industries extractives</i>	615	385	154,1	116,8	100,8	56,6
Mineraalide ümbertöötamine— <i>Industrie des pierres et des terres</i>	331	270	159,1	133,3	162,1	99,0
Metallitööstus— <i>Industrie des métaux</i>	505	508	119,1	127,1	230,7	225,3
Keemiatööstus— <i>Ind. chimique</i>	23	26	34,2	49,5	49,6	61,8
Nahatööstus— „ <i>des peaux et cuirs</i>	42	34	47,4	40,3	54,3	80,8
Tekstilitööstus— „ <i>textile</i>	809	584	92,5	69,3	153,6	107,1
Puutööstus— „ <i>du bois</i>	1373	1228	175,1	190,3	261,5	141,4
Paberitööstus— „ <i>du papier</i>	266	188	111,3	80,9	80,0	80,5
Poligraafiatööstus— <i>Ind. polygraphique</i>	26	15	22,8	15,7	20,4	17,4
Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus— <i>Ind. de l'alimentation</i>	227	220	52,2	61,9	41,8	24,9
Kehakattetööstus— <i>Ind. des vêtements</i>	16	23	24,8	34,9	33,4	30,1
Ehitustööstus— <i>Ind. du bâtiment</i>	124	78	27,2	37,2	234,1	170,4
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus— <i>Usines électriques et à gaz d'éclairage, conduite d'eau</i>	42	30	40,5	74,3	68,0	61,0
Puhastustööstus— <i>Ind. du nettoyage</i>	3	1	10,6	55,6	20,3	—
Transport ja side— <i>Transports et communications</i>						
Põllumajanduslikud ettevõtted— <i>Industrie de la transformation des produits agricoles</i>	253	144	258,3	255,3	200,0	318,5
	21	26	32,0	29,7	12,0	13,9
Kokku— <i>Total</i>	4681	3769	105,2	101,2	132,1	100,0

Täpseks tööõnnetuste sageduse mõõduks tuleb pidada 2 nov. 1923 a. rahvusvahelise tööstatistike konverentsi soovi kohaselt, n.o. sagedusmäära koefitsienti, mis saavutatakse 100.000 kordse tööõnnetuste arvu jagamisest kindlustatute poolt tehtud töötundide arvule. Tööõnnetuste raskusmäära näitab n.n. raskusmäära koefitsient, mis saavutatakse 100.000 kordse tööõnnetuste tõttu kaduma läinud töötundide arvu jagamisest kindlustatute tehtud töötundide arvule. Eriti tähtsad on need koefitsiendid üksikute tööharude tööõnnetuste võrdluseks. Nende koefitsientide arvutamiseks vajalikude töötundide arvu puudumise tõttu meie neid aga anda ei saa.

3. Tööõnnetuste põhjused.

Causes des accidents du travail.

Aastate jooksul kindlustusele alluvate ettevõtete arvu ja koosseisu muutuse tõttu võime konstateerida ka üksikute tööõnnetuste põhjuste juures mõningaid kõikumisi, eriti kahe ajajärgu (1922—23 ja 1924—25) erinevusi, kuigi üldised vahekorrad püsima jäävad.

Tööõnnetuste põhjused ¹⁾ ₀ ²⁾ — *Causes des accidents du travail en %.*

5.	1925	1924	1923	1922
Masinad— <i>Machines</i>	28,3	27,7	28,5	24,0
Transport— <i>Matériel de transport</i>	5,5	8,2	5,5	7,5
Plahvatused, tulikahjud— <i>Explosions, incendies</i>	1,6	2,0	0,9	0,4
Mürgised, põletavad ja söövutavad lehelised ained— <i>Matières toxiques et corros.</i>	2,1	2,2	0,3	0,4
Elekter— <i>Electricité</i>	0,2	0,0	0,1	0,2
Tõulise kukkumine— <i>Chute</i>	10,2	10,7	9,2	8,5
Asjade üle komistus, tõuked esemete vastu— <i>Bronchem. ou choc contre des objets</i>	18,0	15,2	20,7	19,0
Esemete, ristade kukkumine— <i>Chute d'objets</i>	16,3	18,0	17,7	18,2
Ehituste sisselangem. ja kukkumine— <i>Eboulement de supports et de pans de mur</i>	0,6	0,6	0,4	0,7
Tööobjekt ilma meh. abinõudeta käsitsemine— <i>Manutention d'objets sans outillage mécanique</i>	1,5	1,2	2,1	6,5
Käsitööriistad— <i>Outils à main</i>	3,6	4,2	6,1	7,4
Loomad— <i>Animaux</i>	0,7	0,4	0,8	1,1
Mitmesugused põhjused— <i>Causes diverses</i>	11,2	9,6	7,7	6,1
Kokku— <i>Total</i>	100	100	100	100

Teiste hulgas kõrgeima suhtarvuga esinevad masinad — nii jõu- kui töömasinad; ent siiski, kogu tööõnnetuste arvust põhjustavad nad vähe üle neljandiku. Vaatlusaja jooksul aga näib masinate põhjustatud tööõnnetuste mõju (kahes ajajärgus) vähe kasvavat. Osatähtsusest järgnev põhjus — asjade vastu komistus ja tõuked — näitab samuti kasvusuuna; sellevastu aga osutab sellele lähedane

asjade ja riistade kukkumine vähenemist. Tööliste kukkumine, kuigi erinev kahes eelostatud ajajärgus, ei väljenda kindlat muutussuuna. Väiksemaist rühmadest aga osutavad tõusu — transport, kuna teised, peale langust osutavate kahjulikkude ainete ja käsitööriistade, on kõikumud.

Kuna üksikute tööõnnetuste põhjuste osatähtsuse muutuvuse suunade ning neid tingi-

¹⁾ Kõigi kolme kindlustusastutise andmeil.

²⁾ 1923-25 a. „ETK“ ja „EKA“, 1924 a. „ETK“ ja 1925 „ETK“, „ÜOTK“, „EKA“ andmeil.

vate tegurite selgituseks käsitatavad andmed veel väheulatuslikud on, võib juba nelja aasta

andmete keskmiste abil iseloomustada üksikuis tööhäruades mõõduandvaid tööõnnetuste põhjusti.

Tähtsamad tööõnnetuste põhjused %₀ tööstusharude järele (1922–25 keskmised).
Causés principales des accidents du travail en %₀ d'après les industries (moyenne des années 1922–25).

	Töö masina juures Machines	Töö transporteerimise Matériel de transport	Töölise kukkumine Chute	Komistam. ja tõuked esemete vastu Bronchement ou choc contre des objets	Esemete kukkumine Chute d'objets	Tõõsemete vahenditü käsitsemine Manipulation d'objets sans outillage mécanique	Käsitõõristatü Outils à main	Muud — Causes diverses	Kokku — Total
Murrod ja kaevandused—Industries extractives	10,4	17,2	15,4	19,9	21,3	0,3	8,8	12,7	100
Mineraalide ümbertõõtamine—Industrie des pierres et des terres	14,8	17,0	10,6	17,6	23,1	1,6	4,2	10,8	100
Metallitõõstus—Industrie des métaux	27,7	3,3	7,1	16,3	16,6	0,9	5,9	22,2	100
Keemiatõõstus—Industrie chimique	18,8	4,7	17,6	15,3	15,3	1,2	3,5	23,6	100
Nahatõõstus—Industrie des peaux et cuirs	27,3	3,1	9,9	23,0	11,8	0,6	12,5	11,8	100
Tekstiiltõõstus—Industrie textile	43,4	4,4	7,2	20,9	11,4	0,9	4,8	7,0	100
Puutõõstus—Industrie du bois	26,6	4,2	8,9	19,3	20,1	5,0	3,7	12,2	100
Paberitõõstus—Industrie du papier	34,7	0,5	10,3	13,9	18,9	3,0	4,4	8,3	100
Poligraafiatõõstus—Industrie polygraphique	43,5	1,4	7,3	15,9	10,1	1,4	5,8	14,6	100
Toidu-, maitseainete ja jookide ts.—Industrie de l'alimentation	23,4	2,9	11,5	23,5	10,0	2,5	4,9	20,7	100
Kehakatte- ja pudukaupade ts.—Industrie des vêtements	45,1	—	8,1	0,7	6,5	1,6	14,5	14,5	100
Ehitustõõstus—Industrie du bâtiment	3,5	4,9	20,1	19,0	20,4	2,5	8,5	21,1	100
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus—Usines électriques et à gaz d'éclairage, conduite d'eau	11,8	1,2	19,9	24,2	22,4	1,2	5,0	14,3	100
Puhastustõõstus—Industrie du nettoyage	28,6	—	14,3	—	—	—	—	57,1	100
Transport—Transports et communications	5,2	26,2	14,2	14,2	26,8	3,3	0,8	9,3	100
Põllumajanduslikud ettevõtted — Industrie de la transformation des produits agricoles	4,8	3,6	26,2	7,1	8,3	8,3	7,1	34,6	100
Kokku—Total	27,3	6,8	9,7	18,3	17,3	2,4	5,1	13,1	100

Eraldi toodud on ainult tähtsamad põhjused. Neist esinevad esimesel kohal I tööhäru — murdude ja kaevanduste rühmas töölaadile omased esemete kukkumine ja transportvahendid; samuti XVI rühmas — transpordi alal ning II rühmas — mineraalide ümbertõötamise alal, kus on vahenditü tegemist raskete tööesemetega, mille juures esineb kõrge % ka töölise enese komistus ja tõuked (põrked) esemete vastu. III rühma — metallitõõstust — iseloomustavad juba eeskätt masinaist põhjustatud tööõnnetused. Ent selle põhjuse kõrval esinevad väga tähtsatena, kokku suurema % kui töomasina juures, nii esemete kukkumine kui komistused ja põrked esemete vastu. Sama nähtust, nimelt tööõnnetusi eeskätt põhjustava masinatöö kõrval sagedat esemete kukkumist ja töölise komistus ning põrkeid asjade vastu, leiame veel puu- ja paberitõõstuses, samuti nahatõõstuses (kõrge % komistus!) ning toidu-, maitseainete ja jookide töõstuses, s. o. eeskätt töõstusharudes, kus on tegemist raskemate tööesemetega. Kui neile põhjustile juure arvata veel kõikjal võrdlemisi kõrge % esinevat töölise kukkumist, eriti ehitustõõstuses, elektri- ja gaasijaamades ning keemiatõõstuses, siis võime küll ühineda Wigdortshiku uurimustulemusega töõlistervis- hoiu statistika alal, et „suurema osa tööõnnetuste otsekoheseks põhjuseks on mitte masin kui sarnane, vaid kõik tootmisprotsessid, mis/rühmituvad masina kui keskkoha ümber. Tooresaine saavutamine, selle vedu masina juure, pool-

vabrikaatide transport ühe masina juurest teise juure, lõpuks valmiskaupade vedu, kõik see on palju hädaohtlikum, kui masina enda vahenditü töö“*).

Otsekohe töö masina juures esineb võrdlemisi kõrge %, eeskätt kergete ja hädaohuta tööesemetega töõharudes, nimelt kehakatte- ja pudukauba- ning tekstiil- ja rükütõõstuses. Kuid ka seal moodustavad masinaist tingitud tööõnnetused tunduvalt vähem kui poole üldisest arvust.

4. Tõõõnnetusist põhjustatud vigastuste iseloom ja tagajärjed.

Caractère des mutilations causées par les accidents.

Vigastuste iseloomu kohta toome andmed ainult kahe aasta ulatusel, sest et 1922 ja 1923 a. andmete liigitus polnud täielik ja täpne.

Ühtlasi on toodud siin käsitletavad andmed eraldi kindlustusühingute järele, millest selguvad mõningad erinevused, mis võivad olla tingitud nii vigastusist eneseist, kui nende liigitusest kokkuvõtteil.

Kuna mitmet liiki haavade ühelaadiline eritelu läbitõõtamisel raske on, siis esinevad vigastusrühmad 1, 4 ja 5 tunduvalt erinevate suhtarudega — nii mõlemas aastais kui üksikuis asutis. Kuid ka teised rühmad ei osutu küllalt ühtlaseks, millest järeldada võib tõõelikkude erinevust üksikute aastate ja ühingute vigastuste iseloomus.

Tagajärgedest oleme toonud arvud ainult sarnaste tööõnnetuste kohta, mis lõppesid töõjõu kaotamise ja surmaga.

*) Общественный Врач № 45 — 1912.

Tööõnnetusist põhjustatud vigastuste iseloom %/0 — Caractère des mutilations causées par les accidents.

7.	1925			1924			
	Kokku Total	„ETK“	„ÜOTK“	„EKA“	Kokku Total	„ETK“	„EKA“
Haavad, kriimustused ja kontusioonid— <i>Plates et contusions</i>	78,3	80,7	50,9	44,0	71,9	71,9	71,7
Põtetushaavad— <i>Brûlures</i>	4,5	4,5	4,8	1,0	5,0	5,3	1,0
Sokk ja sokitaolised vapustused— <i>Chocs, commotions</i>	0,2	0,3	—	—	0,5	0,5	—
Lõikehaavad, kärstushaavad— <i>Coupures, lacérations</i>	3,1	2,3	7,7	18,2	5,3	5,0	9,8
Pistchaavad— <i>Piqûres</i>	1,6	1,2	3,8	9,1	2,7	2,6	4,9
Liikme kaotus— <i>Amputations traumatiques</i>	1,0	1,1	1,0	—	1,1	1,1	0,5
Väänatused, nikastused— <i>Luxations</i>	2,0	1,8	5,8	3,3	2,8	2,9	2,0
Murded— <i>Fractures</i>	1,3	1,2	2,9	3,3	3,1	2,8	6,8
Venitused— <i>Fondures et entorses</i>	2,9	2,8	5,8	2,9	1,8	1,8	2,4
Lümbumine— <i>Asphyrie</i>	0,0	—	1,0	—	—	—	—
Uppimine— <i>Submersion</i>	0,0	0,0	—	—	—	—	—
Muud— <i>Autres accidents</i>	5,1	4,1	16,3 ¹⁾	18,2	5,8	6,1	0,9
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	100

Tööõnnetuste tagajärjed (tööjõu kaotus) — Conséquences des accidents.

8.	Jäädav osaline	Jäädav täieline	Surm	%/0 tööõnnetuste arvust Au total des accidents			1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés		
				Incapacité partielle au travail permanente	Incapacité complète au travail permanente	Mort	Jäädav osaline	Jäädav täieline	Surm
a) Aastad — Années.									
1925	250	1	20	5,3	0,02	0,43	5,6	0,02	0,45
1924	190	2	8	5,0	0,05	0,21	5,1	0,05	0,21
1923	100	3	9	3,9	0,07	0,21	5,0	0,09	0,28
1922	140	2	10	5,0	0,07	0,36	5,0	0,07	0,36
b) Kindlustusasutised (1922—25 a. arvud)—Établissements d'assurance.									
„ETK“	689	6	42	4,8	0,04	0,29	5,5	0,05	0,33
„EKA“	50	2	4	5,2	0,21	0,42	3,8	0,15	0,31

Esitatud arvudest selgub, et nelja aasta jooksul on kasvanud tööõnnetuste arv jäädavosalise tööjõu kaotusega, jäädav-täielisega aga — kahenenud. Surmaga lõppenud tööõnnetused on kuni 1925 a. järjest kahenenud, nimetatud aastal aga järsku tõusnud. Erinevused kindlustusasutiste järele osutuvad üldiselt küll „Eka“ kasuks (1000 kindlustatu kohta 4,26 :

:5,88 vastu), kuid eriti surmaga ja täielise invaliidisusega lõppenud juhtude alal vastupidi — „ETK“ kasuks (0,38 : 0,46 vastu).

Raskete tagajärgedega tööõnnetusi võttes üksikute tööstusharude järele, saame ülevaate viimaste võrdlevast hädaohlikkusest, mis täiendavad andmeid tööõnnetuste sagedusest ja põhjustist.

Raskete tagajärgedega tööõnnetused (jäädav-täieline töövõimetus ja surm) tööstusharude järele 1922—25 a.

Accidents avec des conséquences graves (incapacité complète au travail permanente ou mort) d'après les industries en 1922—25.

9.	1925 1924 1923 1922				Kokku—Total	1000 kindlust. kohta Par 1000 ouvriers assurés					1000 tööõnnetuse kohta Par 1000 accidents				
	1925	1924	1923	1922		1925	1924	1923	1922	Keskim. 1922—25	1925	1924	1923	1922	Keskim. 1922—25
Murrud ja kaevandused— <i>Industries extractives</i>	5	3	2	1	11	1,25	0,91	0,76	0,93	1,00	8,13	7,79	7,60	16,39	8,31
Mineraalide umbertöötamine— <i>Ind. des pierres et des terres</i>	—	—	2	—	2	—	—	1,12	—	0,27	—	—	6,06	—	1,94
Metallitööstus— <i>Ind. des métaux</i>	2	1	2	1	6	0,47	0,25	0,58	0,33	0,41	3,96	1,97	2,52	1,46	2,41
Keemiatööstus— <i>Ind. chimique</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nahatööstus— <i>Ind. des peaux et cuirs</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tekstiilitööstus— <i>Ind. textile</i>	6	1	2	5	14	0,99	0,12	0,26	0,67	0,43	7,42	1,71	1,66	6,27	4,12
Puutööstus— <i>Ind. du bois</i>	3	1	1	1	6	0,38	0,15	0,27	0,26	0,28	2,18	0,81	1,04	1,85	1,40
Paberitööstus— <i>Ind. du papier</i>	1	1	—	1	3	0,42	0,43	—	0,47	0,33	3,76	5,31	—	5,84	3,74
Polligraafiatööstus— <i>Ind. polygraphique</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toidu-, maitseain. ja jook. ts.— <i>Ind. de l'alimentat.</i>	1	—	1	—	2	0,23	—	0,24	—	0,13	4,41	—	5,75	—	2,79
Kehakatte- ja pudukaup. ts.— <i>Ind. des vêtements</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ehitustööstus— <i>Ind. du bâtiment</i>	1	1	1	1	4	0,22	0,48	3,69	7,46	0,57	8,06	12,82	12,82	43,47	13,20
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevar.— <i>Usines électriques et à gaz d'éclairage, conduite d'eau</i>	—	—	1	—	1	—	—	1,62	—	0,36	—	—	23,81	—	6,25
Puhastustööstus— <i>Ind. du nettoyage</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport— <i>Transports et communications</i>	1	2	—	2	5	1,0	3,54	—	4,69	1,92	3,88	13,88	—	14,71	7,61
Põllumajanduslikud etteviited— <i>Ind. de la transformation des produits agricoles</i>	1	—	—	—	1	1,52	—	—	—	0,17	47,61	—	—	—	9,52
Kokku—Total	21	10	12	12	53	0,47	0,27	0,33	0,43	0,33	4,40	2,65	2,95	4,28	3,56

¹⁾ Kaasa arvatud pigistused,

Võttes aluseks arvud 1000 kindlustatu kohta, leiame 4 aasta keskmiste lahtis suurima suhtarvuga esinevat transpordi ala (ilma raudteedeta, mille kohta andmed lõpus eraldi toodud), selle järele murrud ja kaevandused, siis ehitus-, tekstiil-, metallitööstuse, elektri- ja gaasijaamad jne., kuna sarnaseis, eriti kõrgeast masinatööst tingitud töönnetustega tööalades, nagu kehakatte- ja pudukauba- ning trükitööstus, samuti ka keemia- ning naha- ja puhastustööstuses raskemad tagajärjed täitsa puuduvad.

5. Töönnetuste aeg.
Date des accidents.

Töönnetuste aega käsitlevaist andmeist toome siin vaid arvud nädalapäevade kohta.

Töönnetuste aeg nädalapäevades %/100 — Jours des accidents en %/100.

10.	1925	1924	1923	1922
Esmaspäev — Lundi	16,2	18,8	17,8	17,5
Teisipäev — Mardi	15,9	15,5	16,9	16,9
Kesknädal — Mercredi	13,9	16,9	17,4	16,1
Neljapäev — Jeudi	13,6	16,6	16,9	16,3
Reede — Vendredi	16,9	17,1	15,5	17,7
Laupäev — Samedi	16,0	15,1	13,9	13,8
Pühapäev — Dimanche	2,5	2,0	1,6	1,7
Kokku — Total	100	100	100	100

Üksikute aastate arvude muutus osutab kindlat suuna: esmaspäevaste töönnetuste suhtelist langust ja nädalalõpu omade suhtelist tõusu. Kuna 1922—1923 a. arvud seisid täielises vastolus teiste riikide andmetega (v. „Tervishoid Eestis“ lhk 57), osutavad 1924 ja 1925 a. arvud juba lähenemist reeglipärasusele, nimelt: võrreldes esmaspäevaga, teisi- ja kolmapäeval töönnetuste arvu langus ja sealt edasi tõus kuni laupäevani. Meie arvud 1924—25 a. osutavad aga nädala teisel poolel veel reeglist kõrvalekaldumist, näidates kõrgemat töönnetuste arvu nädala keskpaigas. See võib tingitud olla osalt mitme ettevõtte lühendatud tööpäevast, samuti laupäeval tavalisest lühemast tööpäevast ja vähemast ületundide arvust.

6. Töönnetusil vigastatute kindlustus 1924—1925 a.
Assurance des accidents en 1924—25.

Töönnetuste vastu kindlustusametite rahaliste tehete andmed näitavad ühelt poolt töönnetuste vastu kindlustusest tingitud

tööstuse koormatuse määra, teiselt poolt jälle seda, kuivõrra tasu saavad töönnetuse läbi kannatanud töölised. Mõlemad küsimused leiavad valgustust tab. 11.

Töönnetusil vigastatute kindlustus — Assurance des accidentés.

11.	Kindlustusmaksu saadud (tuhanditeis) Primes de l'assurance (en milliers)	Töönnetuste arv Nombre des accidents	Töönnetuste puhul makstud abiraha ja ravimiskulud (tuhanditeis) Indemnités et frais de traitement médical (en milliers) 1)	Kuni aruandeaastani ettetulnud töönnetusil vigastatute tasu makstud — Subsidés pour les accidents arrivés jusqu'à l'année de compte				Aruandeaastal ettetulnud töönnetusil vigastatute tasu makstud 2) Subsidés pour les accidents arrivés pendant l'année de compte 2)				
				Isikute arv Nombre de personnes		Tasusumma (tuhanditeis) — Montant (en milliers)		Isikute arv Nombre de personnes		Tasusumma (tuhanditeis) — Montant (en milliers)		
				Kokku Total	Neist aastapensionisajaid Dont subs. annuel.	Kokku Total	Sellest aastapensionisajaid Dont subs. annuel.	Kokku Total	Neist aastapensionisajaid Dont subs. annuel.	Kokku Total	Sellest aastapensionisajaid Dont subs. annuel.	
1925 a. kokku	50 306	4 681	17 070	947	..	9 518	..	188	..	2 503	..	
„ETK“	43 149	4 333	14 803	915	771	9 214	4 725	187	137	2 500	740	
„ÜOTK“	3 812	129	329	2	..	68	
„EKA“	3 345	219	2 138	30	..	236	..	1	..	3	..	
1924 a. kokku	45 338	3 769	14 589	833	..	3 908	..	159	..	985	..	
„ETK“	41 581	3 504	12 107	809	796	3 528	3 199	153	136	966	517	
„EKA“	3 867	205	2 482	24	..	382	..	6	..	19	..	
						% / 100						
	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 töönnetuse kohta Par 1000 accidents	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 tasusaja kohta Par 1000 subsidés	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 tasusaja kohta Par 1000 subsidés	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 tasusaja kohta Par 1000 subsidés	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 tasusaja kohta Par 1000 subsidés	1000 kindlustatu kohta Par 1000 ouvriers assurés	1000 tasusaja kohta Par 1000 subsidés
1925 a. kokku	1 131	105,2	3 647	21,3	..	10 051	..	4,2	..	13 313	..	
„ETK“	1 081	108,6	3 370	22,9	19,3	10 070	6 128	4,7	3,4	13 368	5 401	
„ÜOTK“	1 200	40,6	2 550	0,6	..	34 000	
„EKA“	2 370	155,2	9 762	21,2	..	7 867	..	0,7	..	3 000	..	
1924 a. kokku	1 216	101,2	3 585	22,4	..	4 691	..	4,3	..	6 194	..	
„ETK“	1 185	101,6	3 397	23,1	22,7	4 359	4 019	4,4	3,9	6 313	3 801	
„EKA“	1 725	91,4	12 010	10,7	..	15 917	..	2,7	..	3 166	..	

Kogu kindlustusele alluv tööstus on maksnud kindlustusametisile iga kindlustatu kohta iga aasta keskmiselt natukene üle tuhande marga. Suurimas asutises „ETK“ olid need maksud

kõrgeimad 1923 a. — 1247 mk; sellele järgnev langus viib 1925 a. aastamaksu juba 1922 a. tasapinna ligidale, mil see oli 1069 mk. „ÜOTK“ aastamaks erineb ETK omast vähe. Sellevastu

1) Ühes arvutud vastava aasta töönnetuste eest aasta lõpuks väljamaksmata, kuid selle reserveeritud summad. — Y compris les sommes réservées pour la compensation des accidents du travail de l'année correspondante.
2) Ilma „ETK“ liikmete hulgas ette tulnud juhtudega, mille kohta aasta lõpuks pensioni määramine otsustamata: 1924 a. 37 ja 1925 a. 72 juhtu. — Ne sont pas compris les cas pour lesquelles le subsidé n'est pas définitivement fixé 1924—37, 1925 75 cas.

aga on vabatahtlikul kindlustusel aastamaks ligi kahekordne ja osutub järjest tõusvaks — 1923 a. oli see alles 1200 mk.

Tööõnnetuste puhul makstud ravimiskulud ja ravimisajal abirahad töölilisel „ETK“'s tõusid järjest, alates 1922 a. — 1595 mk, tõusid need 1923 a. juba 2642 mk peale ja jõudsid 1924 a. 3397 mk; 1925 a. näitab ainult väikest kahane-mist. „ÜOTK“ on see kululiik 1925 a. tunduvalt väiksem „ETK“ omast, mis võib tingitud olla maal madalamast tööliste palkade tasapinnast, millest ripub abiraha suurus, samuti odavamast arstiabi. Vabatahtlikul kindlustusel „EKA“ aga on käsitletud kululiik tõusnud õige kõrgle: 1923 a. oli see veel 6481 mk, 1924 a. aga juba 12.000 mk. 1925 a. langeb küll vähe, ent jääb siiski kõrgeks. EKA kulude kõrgus on tingitud eeskätt era arstiabi laadist, mis tunduvalt kal-lim tuleb, kui suuremate tööstusettevõtete oma arstiabikorraldus või arstiabi haigekassade kaudu. Pealegi on üldse arstiabi ja abirahade summa kõikumine rippuv sagedasti erinevast tööõnnetuse raskusest ja sellega seotud ravimiskuludest.

Pensionäride arv vaadeldavail aastail on väga suuresti tõusnud. ETK-s oli neid 1000 kindlustatu kohta 1922 a. alles 5,7, 1923 a. 5,9 ja 1924 a. aga, mil hakati korraldama vanu kahju-tasunõudeid, üksi selle aastani olnud tööõnne-tuste tagajärjel 23,1, kõiki aga 22,4. Ka „EKA“s on vigastustasu saajate arv tunduvalt tõusnud: 1923 a. 2,2 pealt 1924 a. 10,7 (13,4) ja 1925 a. ko-guni 21,2 (21,9) peale (klambreis pensionäride üldarv ühes aruandeaasta omadega), missugune tõusu kiirus suhtarvudes langeb küll osalt kind-lustatute arvu vähenemise arvele. Ent ka abso-luutselt on tõus 1925 a., võrreldes eelmise aasta arvuga, varem olnud tööõnnetuste arvel küllalt suur.

Eriti tähtsaks tuleb pidada tasusaajate üld-arvust aastapensioni saajate arvu eristamist, mis vastavalt nende pensionisummade alusel võimaldab ülevaadet keskmise aastapensioni suu-ruse kohta. Osa kannatanuist lepidav kindlustus-ühinguga kokku kindla ühekordse tasu peale, mis väga kõikuva suurusega on, — tingitud osalt vigastuse iseloomust, osalt kokkuleppest endast või, vaieluse korral, ka kohtuotsusest. Seda arvesse võttes, on vähese tähtsusega üksik-ül aastail üldiste vigastustasu maksude võrd-lus; küll aga pakub huvi aastapensionide suuruse muutumine.

7. Tööõnnetused raudteel.

Accidents du travail aux chemins de fer.

Järgnevad andmed tööõnnetusist raud-teedel käivad laiaroopalise kohta; kitsa-roopalise kohta käsitletavate aastate üksikasjalised andmed puuduvad, sest neid hakkas Keskbüroo saama alles pärast mõlema raudtee administratsiooni ühendust 1926 a. Üldse oli tööõnnetusi kitsaropalisel 1924 a. 45, 1925 a. 65.

Tööõnnetuste üldarvu kohta raudteel toome andmed tab. 12 nelja aasta kohta; üksikasjalisemad andmed sellele järgnevas tabelis käivad ainult kahe viimase aasta kohta, kuna raudtee koosseisu liigitus tööalade järele varem ail aastail oli teisiti läbi viidud.

Tööõnnetuste arv raudteel.

Nombre des accidents aux chemins de fer.

12.	1925	1924	1923	1922
	Kindlustatute arv (keskmine aastat)— <i>Nombre des assurés (moyenne annuelle)</i>	6557	7260	7262
Tööõnnetuste arv— <i>Nombre des accidents</i>	1018	981	1064	686
Tööõnnetuste arv 1000 kindlustatu kohta— <i>Nombre des accidents par 1000 assurés</i>	155,3	135,1	146,5	98,1

Ka raudtee andmed osutavad 1000 kindlus-tatu kohta tööõnnetuste tõusu kahes astmes.

Tööõnnetused raudteel tööhärude järele.

Accidents du travail aux chemins de fer d'après les industries.

13.	Tehased ja töö-kojad — <i>Chantiers et ateliers</i>	Rongide liik-misega seotud tööd — <i>Communi-cations</i>	Ehitustööd — <i>Constructions</i>	Kantselid ja kontoritööd — <i>Travaux de bureau</i>	Kokku — <i>Total</i>
	a) Tööõnnetuste arv <i>Nombre des accidents</i>				
1925	522	156	337	9*	1018
1924	568	185	226	2	981
b) 1000 kindlustatu kohta <i>Par 1000 ouvriers assurés</i>					
1925	372,1	67,0	139,9	7,2	155,3
1924	356,6	68,1	91,0	4,3	135,1

Tööhärude järele tööõnnetusi vaadeldes, sel-gub et suurima arvu tööõnnetusi, pealegi tõus-vas arvus, andsid tehased ja töökojad ja selle järele ehitustööd. Sama nähtus selgus ka eel-miste 1920 ja 1923 a. aastate andmeist (v. „Ter-vishoid Eestis“ lhk. 58).

Tööõnnetuste tagajärjedest raudteel annab ülevaate tab. 15.

Tööõnnetuste tagajärjel tekkinud vigastuste iseloom. *Caractère des conséquences des accidents.*

14.	1925	1924
	Haavad, kriimustused ja kontusioonid — <i>Plates et contusions</i>	543
Põletushaavad — <i>Brûlures</i>	31	33
Šokk ja šokitaolised vapustused — <i>Chocs, commotions</i>	—	—
Lõikehaavad, kärütushaavad — <i>Coupures, lacérations</i>	121	156
Pistehaavad — <i>Piqûres</i>	43	26
Liikme kaotus — <i>Amputations traumatiques</i>	6	7
Väänatused, nikastused — <i>Luxations</i>	11	6
Murded — <i>Fractures</i>	19	25
Venitused — <i>Toulures et entorses</i>	54	42
Lämbumine — <i>Asphyxie</i>	—	—
Uppumine — <i>Submerston</i>	—	—
Üldised muljutused — <i>Froissures générales</i>	2	6
Pigistused — <i>Serrement</i>	77	60
Külmavõetud — <i>Engourdissement par le froid</i>	—	—
Silmaprõgistus ja muud silmavigastused — <i>Affections des yeux</i>	102	99
Muud — <i>Autres</i>	1	10
Teadmata — <i>Inconnu</i>	7	5
Kokku — <i>Total</i>	1018	981

Tööõnnetuste põhjused osutavad üldiselt sama pilti kui eespool, nimelt tööliste kukkumise, esemete üle komistuse ja nende vastu põrkamiste ning esemete ja riistade kukkumise kõrget osatähtsust. Neile seltsivad raudteel, veel palju kõrgema suhtarvuga kui mujal, tööobjektide käsitus ilma mehaanilise vahendita ja eriti käsitööriistad, nii et masinate osatähtsus osutub

võrdlemisi väikeseks. Võimalik, et raudtee andmete läbitöötamisel käsitööriistade erisus masinaist Keskbüroos täpsemalt on teostatud, kui seda teevad kindlustusühingud. Ent arvesse võttes, et sama nähtus ilmsiks tuli ka 1924—1923 a. andmeil, teise tööjõu töö tagajärjel, siis võib saavutatud tulemusi pidada kõrgel määral objektiivselt tingituks.

Tööõnnetuste põhjused raudteel — Causes des accidents du travail aux chemins de fer.

		Masinaid Machines	Transport Matériel de transport	Plahvatused, tulikahjud Explosions, incendies	Mürgised, põletavad ja sobu- tavad lehelised ained Matières toxiques et corrosives	Elekter Électricité	Tööliste kukkumine Chute	Esemete üle komistus, tüked esemete vastu Écrasement ou choc contre des objets	Esemete, riistade kukkumine Chute d'objets	Sisselangemine, sisse- kukkumine Éboulement de supports et de pans de mur	Tööobjekti ilma meh. abinõu- deta käsitlemine Manutention d'objets sans outillage mécanique	Käsitööriistad Outils à main	Loomad Animaux	Mitmesugused põhjused Causes diverses	Teadmata Inconnu	Kokku Total	
1925	Kokku	109	51	—	33	—	87	121	121	—	1	194	195	1	84	21	1018
Sellest:																	
1.	Tehased ja töökojad	97	4	—	19	—	29	61	64	—	—	72	133	—	36	17	522
2.	Rongide liikumisega seotud tööd	5	21	—	11	—	22	23	12	—	—	21	5	1	32	3	156
3.	Ehitustööd	7	25	—	—	—	35	36	45	—	1	111	57	—	16	1	337
4.	Kantselei- ja kontoritööd	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
1924	Kokku	108	69	—	36	—	87	96	131	—	4	139	213	2	88	8	981
Sellest:																	
1.	Tehased ja töökojad	101	9	—	19	—	29	42	74	—	4	74	159	—	52	5	568
2.	Rongide liikumisega seotud tööd	5	47	—	11	—	30	25	15	—	—	13	7	—	29	3	185
3.	Ehitustööd	2	13	—	6	—	27	29	42	—	—	51	47	2	7	—	226
4.	Kantselei- ja kontoritööd	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
1925	Total	10,9	5,1	—	3,3	—	8,7	12,1	12,1	—	0,1	19,5	19,7	0,1	8,4	2,0	100
Dont:																	
1.	Chantiers et ateliers	19,2	6,8	—	3,8	—	5,7	12,1	12,7	—	—	12,3	26,3	—	7,1	3,3	100
2.	Communications	3,3	13,7	—	7,2	—	14,4	15,0	7,8	—	—	13,7	3,3	0,7	20,9	1,9	100
3.	Constructions	2,1	7,4	—	0,9	—	10,4	10,7	13,4	—	0,3	33,0	17,0	—	4,3	0,3	100
4.	Travaux de bureau	—	33,3	—	—	—	33,4	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	100
1924	Total	11,1	7,1	—	3,7	—	8,9	9,9	13,5	—	0,4	14,3	21,9	0,2	9,0	0,8	100
Dont:																	
1.	Chantiers et ateliers	17,9	1,6	—	3,4	—	5,2	7,5	13,1	—	0,7	13,1	28,3	—	9,2	0,9	100
2.	Communications	2,7	25,9	—	6,0	—	16,6	13,7	8,2	—	—	7,1	3,8	—	16,0	1,6	100
3.	Constructions	0,9	5,8	—	2,7	—	11,9	12,8	13,6	—	—	22,5	20,8	0,9	3,1	—	100
4.	Travaux de bureau	—	—	—	—	—	50,0	—	—	—	—	50,0	—	—	—	—	100

Tööõnnetuste kohta enne Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid ja andmed:

Eriväljaanne: Tervishoid Eestis, seeria „Eesti Demograafia“, lhk. 51—59.

VILJADE KASVUPIND 1927 a. SUPERFICIE DES CULTURES AGRICOLES EN 1927.

Viljade kasvupinna andmed annavad iga aasta esimese kindlama aluse ülevaateks aasta põllutoodangu ning ühtlasi ka suuremate muutuste kohta, mis sel aastal põllupidamises ühe ehk teise asjaolu mõjutusel on läbi viidud.

1927 a. oli põllumaad üldse 1 022,9 tuh. ha. Sellest oli viljade all (juure arvatud ka haljaskesa) 852,7 tuh. ha, kesas (must) 144,7 tuh. ha ja põllumaast ajutiselt söödis 25,5 tuh. ha. Eelmise aastaga võrreldes suurenes viljade all olev pind 23,7 tuh. ha võrra. Viljade kasvupind laienes kesa, söödis- ja uudismaa arvel.

Ülevaate viljade kasvupindade vahekordade muutusist annab järgnev tabel.

Viljade kasvupinna %₀, 1922—27 a.
Superficie des cultures agricoles en 1922—27 (%₀).

	1927	1926	1925	1924	1923	1922
Tera- ja kannvilid—Céréales et lég. à cosses	53,0	52,2	52,7	53,1	54,6	55,8
Talverukis— <i>Seigle d'automne</i>	15,0	14,0	16,0	16,1	16,5	16,0
Talvenisu— <i>Froment d'automne</i>	1,4	1,0	1,2	0,8	1,0	0,9
Suverukis— <i>Seigle de printemps</i>	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Suvenisu— <i>Froment</i>	1,4	1,5	1,0	1,0	1,3	1,2
Tatar— <i>Sarrasin</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Hernes, uba, lääts— <i>Pois, fèves, lentilles</i>	0,6	0,5	0,5	0,3	0,5	0,5
Oder— <i>Orge</i>	12,2	12,6	12,0	12,7	12,8	13,7
Kaer— <i>Avoine</i>	14,8	15,2	15,7	16,9	15,4	16,4
Segavili— <i>Culture mixte</i>	7,4	7,1	6,1	5,0	6,7	6,6
Põlluheinad—Foin des prairies artific.	18,6	19,1	17,5	18,8	17,0	15,6
Seemneks— <i>Pour la semence</i>	0,6	0,6	0,6	0,4
Heinaks— <i>le foin</i>	14,1	14,6	13,6	13,7
Haljassöödaks— <i>Pour le fourrage vert</i>	0,7	0,7	0,6	0,5
Karjatamiseks— <i>Pour le pâturage</i>	3,2	3,2	2,7	4,2
Juurvilid—Légumes	8,0	7,8	7,8	7,5	7,7	8,0
Kartul— <i>Pommes de terre</i>	7,3	7,2	7,2	6,9	7,3	7,7
Söödajuurikad— <i>Tubercules et racines fourragères</i>	0,7	0,6	0,6	0,6	0,4	0,3
Lina—Lin	3,6	3,5	4,8	3,1	3,1	2,4
Muud viljad—Autres cultures	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5	0,4
Kesa—Jachère	16,6	17,1	17,0	17,3	17,1	17,8
Harilik (must) kesa— <i>Jachère ordinaire (noire)</i>	14,7	15,6	15,8
Haljaskesa— <i>Jachère verte</i>	1,9	1,5	1,2
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100

Tähtsamaks muutuseks kasvupindade vahekorras võib pidada teraviljade ja põlluheina kasvupindade liikumist, sest nende all on enam kui kaks kolmandikku põllumaast.

Alates 1922 aastast võis konstateerida järjekindlat, kuigi võrdlemisi väikest teravilja kasvupinna vähenemist. 1922 a. oli teravilja all 55,8% põllumaast (ilma söödismaata), 1926 a. oli samade viljade kasvupind 52,7% põllumaast; seega vähenes teraviljade suhteline osa 3,1% võrra, absoluutarvudes 45,1 tuh. ha.

1927 a. viljade kasvupindade vahekorrad näitavad uuesti teravilja kasvupindade tõusu. Eelmise aastaga võrreldes tõusis teraviljade

kasvupind 17,4 tuh. ha võrra ehk 2,7% kogu põllumaast. Nii on vahe teravilja kasvupinnas võrreldes 1922 a. ainult 27,7 tuh. ha. Suhtelise osa tõus on 52,7%-lt 53,0%-le. Suhteliselt pole teraviljade kasvupinna tõus 1927 a. mitte niivõrd oluline, et selle põhjal võiks teha järeldusi põllupidamise sihi muutmisest teravilja kasvatamise suunas, kuid vähemalt võib konstateerida seisakut eelmisel aastail avaldunud arengu käigus.

Vastandina teravilja kasvupinna vähenemisele eelmisel aastail, suurenes umbes samas vahekorras põlluheina kasvupind. 1922 a. oli põlluheina all 15,6% põllumaast. Enam-vähem järjekindlalt tõusis ta 19,1%-le 1926 a. Tunduva languse (suhteliselt põllumaale—1,3%) põlluheina kasvupind andis ainult 1925 a. See oli tingitud erakorraliselt suurest lina kasvupinna tõusust (1,7% põllumaast). Et intensiivsemad põlluheina- ja linakasvatuse valdkonnad ühtuvad, on arusaadav, et linakasvatuse tõus kõige enam põlluheina (peaasjalikult teise ja kolmanda aasta heina) arvel sündis.

Neid asjaolusid arvesse võttes, võis konstateerida põllupidamises kindlat sihti—põlluheina- kasvatuse laiendamist teravilja arvel möödunud viie aasta jooksul.

1927 a. kasvupindade vahekorrad näitavad ka põlluheinakasvatuse arengus seisakut, isegi väikest tagasiminekut. Möödunud aastal oli põlluheina all 19,1% põllumaast, 1927 a.—18,6%; suhtelise osa vähenemine oli seega 0,5%, abs. arvudes 1,5 tuh. ha.

Ühe aasta kasvupindade muutusil ei või veel teha järeldusi, et põllupidamises on tekkinud pööre teraviljakasvatuse suurendamise ning põlluheinakasvatuse vähendamise sihis.

Muuseas tuleb tähendada, et karjapidamise arengu mõju, mis avaldus põlluheina kasvupinna suurendamises, pole kuigi suurel määral teraviljakasvatust halvanud. Kui võtta ka 1926 a., millal teravilja kasvupind oli kõige vähem ja põlluheina kasvupind suurim, saame viie aasta jooksul suhtelise vähenemise teravilja kasvupinnas 8,2%; teravilja kasvupind 1927 a. on aga vähem 1922 a. omast ainult 5,1%. Toodangu suhtes, kui arvesse võtta karjapidamise arengu positiivset mõju põllutoodangule, on see vahe veelgi vähem.

Nii oleks täiesti varane tõendama tulla, et karjapidamise areng viimaste aastate jooksul on teraviljakasvatust halvanud.

Toidu vilja kasvupind 1927 a. on tunduvalt tõusnud. Mõõdunud aastal oli toiduvilja all (rukis, nisu ja kaunviljad) 166,0 tuh. ha, 1927 a. — 182,5, seega suurenemine 16,5 tuh. ha ehk 9,9%. Toiduvilja kasvupinna suurenemine, võrreldes mõõdunud aastaga, pole mitte tingitud erakorralisest toiduviljakasvatuse tõusust, vaid vahe põhjus peitub rukki kasvupinna erakorralises vähenemises eelmisel aastal. 1927 a. toiduvilja kasvupind on läinud tagasi normaal piiridesse. (Toiduvilja all oli 1920—25 a. keskmiselt 182,4 tuh. ha).

Toiduviljadest on tänavu eriti rohkesti talvenisu — 18.405 ha, 3,4 tuh. ha enam kui eelmisel aastal. Suvenisu kasvupind on aga sellevastu veidi vähenenud. Rohkem on külitud ka kaunvilju — 5,6 tuh. ha mõõdunud aasta 4,7 tuh. ha vastu.

Söödaviiljadest on vähenenud odra (2,1 tuh. ha) ja kaera (1,0 tuh. ha) kasvupinnad; sellevastu on segavilja kasvupind 4,1 tuh. ha võrra tõusnud. Segavilja kasvupind on enam tõusnud Põhja-Eesti maades, — eriti Virumaal, kus segavilja kasvatus üldse nõrgem, kui Lõuna-Eesti maades; tunduvalt on suurenenud segavilja kasvupind ka Tartumaal, mis tuntud intensiivsema kaerakasvatuse valdkonnana. Sellevastu on Tartumaal odra kasvupind vähenenud. Odra kasvupind on vähenenud ka Pärnumaal. Teistes maades on muutused odra kasvupinnas väikesed.

Juurvilja kasvupind suurenes eelmise aastaga võrreldes 2,3 tuh. ha võrra, millest kar-

tuli kasvupind suurenes 1,3 tuh. ha ja sööda-juurikate kasvupind 0,5 tuh. ha võrra.

Kartuli kasvupinna muutumis võib panna tähele tunduvald lahkuminekuid maade viisi võrreldes. On tähelepanuväärt, et kartuli kasvupind on tunduvalt vähenenud intensiivsemas kartulikasvatuse valdkonnas — Viru- ja Harjumaal; tõusnud on ta aga Lõuna-Eesti maades, Pärnu-, Viljandi-, Tartu- ja Võrumaal. On mõeldav, et sarnast muutust mõjutasid mõõdunud aasta olud; väga hea kartulisaagi puhul tekkis kartuli reaalseerimisel just kartulikasvatuse valdkonnas kõige enam raskusi ning arvatavasti selle tõttu oldi tänavu kartuli külvamisega tagasihoidlikum.

Lina kasvupind näitab mõõdunud aastaga võrreldes tõusu 1,9 tuh. ha võrra (5,6%). Lina kasvupind on tõusnud kõigis maades, peale Tartumaa, kus ta peaaegu endine. Suurem on tõus tähtsamais linakasvatuse mais — Pärnu-, Valga- ja Võrumaal. Lina kasvupinna tõusu suurel määral põhjustas kevadkuudel olnud järsk linahindade tõus, mis ka selle põllupidamisharu ta-suvuse tõusu lubas loota.

Arvesse võttes käesoleva aasta viljade kasvupindu ja eelteateid saagi kohta, peab kons-tateerima kasvupindade muutuste soodsat suhtumist saagiga. Toiduviljade kasvupinna tundu-v suurenemine ühtub nende viljade rahuldava saagiga, mis tunduvalt aitab katta muude vil-jade osalisest ikaldusest tekkivat puudujääki käesoleva aasta põllumajanduse kogusaagis.

Viljade kasvupinna kohta enim Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid ja andmed:

- Põllupinna suurus Eestis ja tema kasutamine. J. Kurkus, Eesti Statistika Nr. 1—2, lhk. 56—65, 1922.
 Võrdlevad andmed külvipinna kohta Põhja-Eestis 1895—1920. J. Kurkus, Eesti Statistika Nr. 1—2, lhk. 66—85, 1922.
 Tähtsamate põllukultuuride külvamise ringkonnad Eestis. J. Kurkus, Eesti Statistika Nr. 1—2, lhk. 86—97, 1922.
 Põllukultuuride külvipinnad 1922 a. J. Janusson, Eesti Statistika Nr. 6—8, lhk. 69—73, 1922.
 Viljade kasvupinnad ja saagid 1925 a. J. Kurkus, Eesti Statistika Nr. 49 (4), lhk. 9—15, 1926.
 Viljade kasvupind ja loodetav saak 1926 a., Eesti Statistika Nr. 59 (14), lhk. 1—3, 1926.
 Viljade kasvupind ja saak 1926 a. J. Janusson, Eesti Statistika Nr. 62 (1), lhk. 1—7.
 Viljakasvatuse valdkonnad Eestis, J. Janusson, Eesti Statistika Nr. 66 (5), lhk. 270—280, 1927.
 Eriväljaanded: Seeria „Eesti Põllumajandus“ v.v. I, II, IV ja V.
 1925 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed.

VILJADE KASVUPIND 1927 a. (hektaarides)—SUPERFICIE DES CULTURES AGRICOLES EN 1927 (en hectares).

	Maad—Arrondissements											
	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Total
Tera- ja kaunvilid	60 712	40 831	46 610	36 802	22 121	45 951	48 170	102 516	25 345	65 829	24 836	519 723
Talverukis	19 794	11 746	13 470	12 291	9 828	12 778	11 895	24 833	6 016	14 857	9 897	147 405
Talvenisu	1 245	1 206	632	1 938	1 449	1 584	1 463	2 416	590	841	101	13 405
Suverukis	176	25	341	279	34	22	11	96	9	26	82	1 051
Suvenisu	749	255	284	1 211	296	1 692	1 392	3 696	1 014	2 624	353	13 556
Tatur	—	—	—	—	—	108	24	194	221	638	248	1 433
Hernes, uba, lääts	557	358	893	454	303	429	312	835	237	816	919	5 613
Oder	13 773	8 795	13 091	9 381	6 147	9 514	10 326	22 517	5 420	13 292	7 030	119 286
Kaer	17 540	9 358	9 356	4 999	2 453	12 200	11 373	38 294	7 105	27 058	5 764	145 500
Segavili	6 878	9 088	9 043	6 249	1 611	7 624	11 384	9 635	4 793	5 677	492	72 474
Põlluheln	20 945	18 026	15 113	8 331	968	23 271	21 584	33 965	8 386	25 602	6 433	182 624
Seemneks	265	182	182	138	28	771	879	1 440	522	856	143	5 406
Heinaks	16 285	13 529	12 491	6 159	922	16 827	16 059	26 503	6 375	18 090	4 874	138 714
Haljaksöödaks	734	783	309	354	10	576	869	916	474	1 371	580	6 976
Karjatamiseks	3 661	3 532	2 131	1 680	8	5 097	3 777	5 106	1 015	4 685	836	31 528
Juurvilid	14 567	5 419	10 548	5 699	4 440	5 791	6 250	10 973	2 608	7 738	3 998	78 031
Kartul	13 959	4 691	10 004	5 312	4 135	4 910	5 217	9 748	2 246	7 034	3 836	71 342
Söödajuurikad	608	528	544	387	255	881	1 033	1 225	362	704	162	6 689
Lina	1 440	1 381	1 071	1 543	294	5 580	3 216	6 360	2 800	7 183	4 830	35 648
Muud viljad	249	148	198	160	113	211	173	279	58	234	273	2 096
Kesa	19 698	12 399	14 232	14 426	10 796	13 595	13 900	28 755	7 631	17 554	9 817	162 803
Harilik (must) kesa	16 034	10 742	12 404	14 069	10 356	12 398	11 789	24 529	6 660	15 540	9 291	144 712
Hajjas	2 764	1 657	1 828	357	440	1 197	2 111	4 226	971	2 014	526	18 091
Põllud ajut. söödis	2 084	628	1 769	1 813	720	3 035	1 400	2 854	1 660	6 519	2 984	25 486
Puu- ja keeduv/ajamaa	1 512	1 037	1 401	702	717	1 671	1 696	2 892	788	2 021	2 029	16 466
Kokku põlluviljad ja aia- maa	121 207	79 819	90 942	69 476	40 169	99 125	96 389	188 594	49 276	132 680	55 200	1 022 877
CÉRÉALES ET LÉG.	Viljade kasvupind 1927 a. (%/100)—Superficie des cultures agricoles en 1927 (%/100).											
A COSSES	51,6	52,2	53,1	55,1	57,1	48,7	51,7	56,0	54,1	53,1	49,5	53,0
Seigle d'automne	16,8	15,0	15,8	18,4	25,4	18,6	12,8	13,6	12,9	12,0	19,7	15,0
Froment	1,1	1,6	0,7	2,9	3,7	1,7	1,6	1,3	1,1	0,7	0,2	1,4
Seigle de printemps	0,2	0,0	0,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Froment	0,6	0,3	0,3	1,3	0,8	1,8	1,5	2,0	2,1	2,1	0,7	1,4
Sarassin	—	—	—	—	—	0,1	0,0	0,1	0,5	0,5	0,5	0,1
Pois, fèves, lentilles	0,5	0,5	0,5	0,7	0,8	0,4	0,3	0,4	0,5	0,7	1,8	0,6
Orge	11,8	11,2	14,9	14,0	15,8	10,1	11,1	12,8	11,6	10,7	14,0	12,2
Avoine	14,8	12,0	10,7	7,5	6,3	12,9	12,2	20,9	15,2	21,8	11,5	14,8
Culture mixte	5,8	11,6	10,3	9,4	4,2	8,1	12,2	5,3	10,2	4,6	1,0	7,4
FOIN DES PRAIRIES ARTIFICIELLES	17,8	23,1	17,3	12,4	2,5	24,7	23,1	18,6	17,9	20,6	12,8	18,6
Pour la semence	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,8	0,9	0,8	1,1	0,7	0,3	0,6
le foin	13,9	17,3	14,3	9,2	2,4	17,9	17,2	14,5	13,6	15,0	9,7	14,1
le fourrage vert	0,6	1,1	0,4	0,5	0,0	0,0	0,9	0,5	1,0	1,1	1,1	0,7
le pâturage	3,1	4,5	2,4	2,5	0,0	5,4	4,1	2,8	2,2	3,8	1,7	3,2
LÉGUMES	12,4	6,9	12,0	8,5	11,5	6,1	6,7	6,0	5,6	6,2	8,0	8,0
Pommes de terre	11,9	6,2	11,4	7,9	10,8	5,2	5,6	5,3	4,8	5,6	7,7	7,3
Tubercules et racines fourragers	0,5	0,7	0,6	0,6	0,7	0,9	1,1	0,7	0,8	0,6	0,3	0,7
Lin	1,2	1,7	1,2	2,3	0,7	5,9	3,4	3,5	6,0	5,8	9,6	3,6
Autres cultures	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,5	0,2
JACHÈRE	16,8	15,9	16,2	21,5	27,9	14,4	14,9	15,7	16,3	14,1	19,6	16,8
Jachère ordin. (noire)	14,4	13,8	14,1	21,0	26,8	13,1	12,6	13,4	14,2	12,5	18,5	14,7
Jachère verte	2,4	2,1	2,1	0,5	1,1	1,3	2,3	2,3	2,1	1,6	1,1	1,9
TOTAL DES CULTURES AGRICILES ET DE LA JACHÈRE	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Champs temp. en friche	1,7	0,8	1,9	2,0	1,9	3,1	1,5	1,5	3,4	4,9	5,9	2,5
Vergers et jardins potagers	1,2	1,3	1,5	1,0	1,9	1,7	1,8	1,5	1,6	1,5	3,7	1,6

EESTI TÖÖSTUSSAADUSTE TURUD 1923—26 a.
EXPORTATION DES PRODUITS INDUSTRIELS AUX MARCHÉS ÉTRANGERS
1923—26.

Tagasi vaadates Euroopa pealesõjaaegsele majanduselule, võib märgata, et protektsionism, mis esimesil aastail pärast sõda vallutas pea kõik maad, hakkab kahanema, ja et ilmaturu konjunktuuri mõju üksikute riikide majandusile suureneb. Tõsi küll, see liikumine ei ole just sirgjooneline, sest juhtuvate majanduskriiside puhul ei osata sageli paremat ette võtta, kui pöörduda protektsionismi poole — tollide tõstmise, sisseveolubade süsteemi sisseseadmise jne. näol.

Eesti majanduspolitiika ei jäänud puutumata üldisest saatusest, ja ta aluseks olid samuti protektsionismi põhimõtted. Kuid seejuures ei mindud äärmusteni, ja võrdlemisi varemalt teisist riikidest asus Eesti, sisemisi majanduslikke vapustusi kartmata, kõrvaldama kõiki kunstlikke takistusi, mis ees seisid tiheda ühenduse loomisel ilmaturuga. Selle tagajärjel seisab Eesti rahvamajandus nüüd suurel määral ilmaturu konjunktuuri mõju all, ja, kahtlemata, suureneb see rippuvus tulevikus veelgi. Seepärast on huvitav peatuda veidi selle sideme mõnede tähtsamail osadel ja jälgida neis ette tulnud muutusi.

Kõige paremini näitavad meie ühendust ilmaturuga maksubilanss ja selle üksikute osade vahekorid siseturu läbikäikudega. Kuna Eesti maksubilansi üldsummast 1924—26 a. kohta langes umbes 87% väliskaubandusele, on selge, et ilmaturuga olemasoleva ühenduse iseloomustuks annab kõige väärtuslikumat materjali tutvunemine väliskaubanduse andmetega. Seejuures tuleb silmas pidada, et meie maksuvõimelise nõudmise suuruse ilmaturul määrab kindlaks just meie väljavedu. Seepärast peab ekspordi analüüs aitama leida võtit tähtsamate majanduslikkude ja poliitiliste probleemide lahenduseks.

*

Ettekujutuse Eesti väljaveost annab üldjoonis järgmine tabel:

Väljavedu Eestist 1923—26 a. (miljonis mk.)¹⁾
 Exportation de l'Estonie en 1923—26 (millions de mk).

1.	1926	1925	1924	1923
Põllumajandusained	4 490,2	4 329,1	3 494,8	2 256,7
Tööstusained	3 721,9	4 063,4	3 041,8	2 364,9
Sell. põllutööriistu—masin.	6,5	13,2	9,7	19,2
Metsasaadused	1 332,0	1 211,7	1 296,4	1 073,7
Muud toidu- ja maitseained.	79,5	60,4	32,8	16,6
Kokku	9 623,6	9 664,6	7 865,8	5 711,9
	Aasta summa = 100			
<i>Produits agricoles</i>	46,7	44,8	44,4	39,5
<i>industriels.</i>	38,6	42,1	38,7	41,4
<i>Don't machines-outil. agric.</i>	0,0	0,2	0,2	0,3
<i>Produits forestiers</i>	13,9	12,5	16,5	18,8
<i>Autres denrées alimentaires et coloniales.</i>	0,8	0,6	0,4	0,3
<i>Total</i>	100	100	100	100

Neil andmeil võib konstateerida, et 1923 kuni 1925 a. väljavedu kasvas intensiivselt (69,2% võrra). 1926 a. on märgata väikest kahanemist (0,9% võrra), kuid see tendents avaldub tunduvalt tugevamini 1927 a., nimelt veeti välja esimese nelja kuu jooksul 2 335 milj. mk eest, 2 800 milj. mk vastu möödunud aastal, s. o. 16,6% võrra vähem.

Üksikuist eksportaladest seisavad esikohal põllumajanduslikud saadused, milleste väljavedu kogu aeg järjekindlalt suureneb, ajuti isegi väga intensiivselt. Üldiselt tõusis nelja aastaga põllumajandussaaduste väljavedu ligi kahekordseks. Tööstuslik väljavedu asus esikohal vaid 1923 a. ja kuigi suurenes 1924 ja 1925 aastail, siiski mitte niisugusel määral, nagu põllumajandussaaduste väljavedu; 1921 aastal koguni kahanes ta 8,9% võrra, mis ongi peapõhjuseks üldväljaveo summa langusele. Üldiselt tõusis tööstuslik väljavedu kogu selle aja jooksul 55% võrra. Metsasaaduste väljavedu on üle elanud mitmel korral kõikumisi: kogusummas tõusis ta 24% võrra. Võrreldes põllumajanduslikku väljavedu tööstuslikuga, selgub, et nelja aasta jooksul on välja veetud põllumajandussaadusi kogusummas 14 619,4 milj. mk eest, ehk 44,5% üldväljaveost, tööstussaadusi aga 13 143,4 milj. mk eest,

¹⁾ Vahe tab. 18 lhk. 330 (E. St. 67) on seletatav sellega, et nimetatud tabelis põllutööriistad—masinad on arvatud põllumajanduskaupade hulka.

ehk 40,0% üldväljaveost. Järelikult on vahe mõlema eksportala võrdkaalu vahel seni võrdlemisi väike.

*

Tööstusliku väljaveo analüeerimisele asudes, märgime kohe, et tööstuslikele valmis- ja poolvalmissaadusile langes 1923—26 a. keskmiselt 97% tööstuslikust väljaveost, ja peatume just nende saaduste väljaveol.

Tööstuslike valmis- ja poolvalmissaaduste väljavedu 1923—26 a.
Exportation des produits industriels ouvrés et demi-ouvrés en 1923—26.

2.	Milj. mk—Millions de mk					%				
	1926	1925	1924	1923	Kokku 1923-26 Total	1926	1925	1924	1923	Kokku 1923-26 Total
Nahksaadused (tähtsamad: tallanahk)— <i>Artic. de cuir (princ. cuir à semel)</i>	222,5	16,6	28,5	10,6	278,2	6,1	0,4	1,0	0,5	2,2
Puusaadused (vineerkaup)— <i>Articles de bois (articles en bois de placage)</i>	500,8	470,2	456,5	323,3	1756,8	13,0	12,1	15,5	14,0	13,7
Pabersaadused (rotatsioon-, trüki- ja pakkimispaaber)— <i>Articles de papier (papier roté, à imprimer et d'emballage)</i>	988,8	123,0	620,0	590,2	3331,6	27,4	23,6	21,3	25,6	26,1
Tekstiilsaadused (puuvillane lõng ja riie, muu riie)— <i>Articles textiles (fil et tissus de coton, autres tissus)</i>	1433,3	1868,6	1457,6	1054,2	5813,7	39,7	47,6	49,4	45,8	45,4
Metallsaadused (jõu- ja tööstusmasinad, telefoniparaadid, raud- ja teraskaup)— <i>Articles métalliques (machines motrices et opératrices, appareils téléphoniques, articles de fer et d'acier)</i>	81,1	72,7	78,2	156,6	389,6	2,2	1,9	2,7	6,8	3,0
Mineraalsaadused (tsement, telliskiviid)— <i>Produits en minéraux (ciment, briques)</i>	248,4	221,0	214,5	96,8	781,3	6,9	5,6	7,2	4,2	6,1
Keemilisaadused, väetisained (tuletikud)— <i>Produits chimiques (allumelles)</i>	129,2	137,4	83,8	59,0	409,4	3,6	3,5	2,8	2,6	2,2
Muud saadused (ühes õlide, rasvade, kummi jne.) (tähtsam: muusikariistad)— <i>Autres produits (y compr. huiles, graisses, caoutchouc etc. (princip. instruments de musique))</i>	6,7	10,7	3,9	11,7	33,0	0,2	0,3	0,1	0,5	0,3
Kokku—Total . . .	3 610,8	3 927,4	2 933,0	2 302,4	12 793,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Neist andmeist selgub, et esikohal asuvad tekstiilsaadused, milliste väljavedu kokku nelja aasta kohta ulatus 5813,7 milj. mk, ehk 45,4% tööstussaaduste üldväljaveost, 1924 a. aga isegi ligi pooleni (49,4%). Iseloomustav on seejuures, et esimeste aastate intensiivne tõus tekstiilsaaduste väljaveos pole mitte ainult seisma jäänud, vaid näitab 1926 a. koguni järsku langust 24% eelmise aasta vastu, milline asjaolu on peamiseks põhjuseks üldisele langusele tööstuslikus väljaveos.

Teisel kohal asuvad pabersaadused, milliste väljavedu nelja aastaga tõusis kokku 3331,6 milj. mk, ehk 26,1% tööstussaaduste üldväljaveost. Erilist tähelepanu äratav väljaveo tõusu intensiivsus 1925 a. — ligi 78% võrra — ja siis langus 1926 a. 12% võrra vastu eelmist aastat.

Kolmandal kohal seisab puutööstussaaduste väljavedu — nelja aastaga on neid välja veetud 1756,8 milj. mk väärtuses, ehk 13,7% tööstussaaduste üldväljaveost. Seejuures on märgata iga-aastast järjekindlat kasvu, nii et ta kogu aja kohta tõusis 52% võrra.

Lõpuks, neljandal kohal on mineraalsaaduste väljavedu — nelja aasta jooksul eksporteeriti kokku 781,3 milj. mk eest, s. o. 6,1% tööstussaaduste üldväljaveost.

Kogusummas moodustavad need neli rühma 91,3% tööstussaaduste väljaveost. Muude tööstusharude toodangu väljaveost võiks veel ära märkida nahatööstussaaduste rohket välja-

vedu 1926 a. ja metallsaaduste väljavedu 1923 a., samuti oli tõusu märgata 1924 a. keemiatööstuse saaduste väljaveos, langusega 1926 a.

Niisugune oli üldjoonis tööstussaaduste väljaveo koosseis, kusjuures toodangu väljavedu nende tööstusharude suhtes, mis töötavad peamiselt sisseveetavate tooresainetega (tekstiil-, naha- ja muud tööstused), veidi ületab (51%) nende tööstusharude väljaveo, mis enamjaolt kodumaa tooresainete varal töötavad (paberi-, puu-, mineraali- ja keemiatööstused (49%).

*

Tab. 3 näitab, milliseisse riikidesse läks tööstussaaduste väljavedu.

Nelja aasta jooksul on tööstussaadusi kõigerohkem veetud Nõukogude Liitu — 23,3%, ehk ligi veerand; järgmisel kohal asub Saksa (18,0%) ja kolmandal — Inglise (16,0%).

Üksikute väljaveomaade suhtes peab tähendada, et tööstussaaduste väljavedu Nõukogude Liitu näitas järjekindlalt intensiivset tõusu, nimelt kasvas nelja aastaga enam kui 3-kordseks. Saksamaa on meie tööstussaadusile peamiselt reeksport-turuks, kust need muudesse Kesk-Euroopa ja Balkanimaadesse edasi lähevad, ja ta osatähtsus ei ole püsiv. Nii asus ta 1924 a. esikohal Eesti tööstuse väljaveoturgudest; 1925 a. suurenes väljavedu sinna väga tunduvalt, nii absoluutselt kui ka suhteliselt, kuigi Nõukogude Liit ta esikohalt teisele surus. 1926 a. aga on

suur langus — kahanemine ulatub 125⁰/₀-ni, ja eelmise aasta 23,1⁰/₀ asemel langeb tööstuslikust väljaveost vaid 11,1⁰/₀ Saksamaale, kes selle tõttu jäi viiendale kohale. Palju stabiilsem on töös-

tussaaduste väljavedu Inglismaale, kuigi ka siin võis 1926 a. märgata väikest langust (4⁰/₀). Sama võib ütelda Läti kohta, ainukese vahega, et siin 1926 a. kahanemine ulatus 14⁰/₀-ni.

Tööstussaaduste väljavedu riikide järele 1923—26 a. — *Exportation des produits industriels d'après les pays en 1923—26.*

3.	1926	1925	1924	1923	Kokku 1923—26 Total
	Tööstussaaduste väljavedu (mill. mk) — <i>Exportation des produits industriels (millions de mk)</i>				
Sellest—Donk:	3 610,8	3 927,4	2 953,0	2 302,4	12 793,6
Nõukogude Liitu— <i>Union des Rép.Sov.Soc.</i>	1 233,3	1 024,3	411,9	376,9	3 046,4
Inglismaale— <i>Angleterre</i>	545,3	569,3	518,3	417,5	2 050,4
Läti— <i>Lettonie</i>	421,6	489,1	452,1	330,7	1 693,5
Taani— <i>Danemark</i>	412,7	430,0	402,6	255,5	1 501,8
Saksamaale— <i>Allemagne</i>	399,9	903,5	613,1	355,5	2 302,0
Soome— <i>Finlande</i>	163,4	111,2	155,1	122,1	551,8
Rootsi— <i>Suède</i>	102,7	173,8	171,5	194,5	642,5
Mujale— <i>Autres pays</i>	331,9	226,2	227,4	219,7	1 005,2
% 0/0					
Sellest—Donk:	34,2	26,1	14,0	16,4	23,8
Inglismaale— <i>Angleterre</i>	14,9	14,5	17,5	18,1	16,0
Läti— <i>Lettonie</i>	11,7	12,5	15,3	14,4	13,2
Taani— <i>Danemark</i>	11,4	10,9	13,7	11,1	11,8
Saksamaale— <i>Allemagne</i>	11,1	23,1	20,8	16,7	18,0
Soome— <i>Finlande</i>	4,6	2,8	5,2	5,3	4,3
Rootsi— <i>Suède</i>	2,9	4,4	5,8	8,4	5,0
Mujale— <i>Autres pays</i>	9,2	5,7	7,7	9,6	7,9

Suurema näitlikkuse saavutamiseks on otstarbekas jaotada kõik turud kolme põhigruppi: id a- (Nõukogude Liit ja Aasiamaad), lää n e- turud (Lääne-Euroopa riigid ja P.-Ameerika

Ühisriigid), Balti-Skandinaaviariigid ning Poola. Järgmised tabelid näitavad, kuidas jaguneb tööstussaaduste väljavedu üksikute tururühmade vahel:

Tööstussaaduste väljaveoturud 1925—26 a. ¹⁾ — *Marchés pour l'exportation des produits industriels en 1925—26.*

4.	Idaturud <i>Marchés d'Est</i>		Balti- ja Skand.-riigid <i>Pays balt. et scand. ²⁾</i>		Ülejäänud lääneturud <i>Autres pays d'Ouest</i>		Muud turud <i>Autres marchés</i>	
	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925
Miljoneis markades— <i>Millions de mk</i>								
Nahksaadused	215,4	13,1	5,5	3,0	1,6	0,5	—	—
Puusaadused	0,3	—	14,5	11,4	483,3	464,1	2,7	0,7
Pabersaadused	804,2	945,6	22,8	35,3	144,3	141,0	17,5	1,7
Tekstiilsaadused	222,1	55,3	883,9	982,8	318,4	830,2	8,9	0,3
Metallsaadused	—	0,4	7,9	49,9	31,2	22,9	0,6	—
Müneraalsaadused	—	2,2	197,3	162,7	51,1	56,7	—	—
Keemiasaadused, väetisained	—	0,2	15,2	16,3	113,9	120,9	0,1	—
Muud saadused (ühes õlides, rasvades, kummi jne.)	—	—	3,6	8,3	3,0	2,4	0,1	—
Kokku	1 242,4	1 024,3	1 191,7	1 261,7	1 146,9	1 638,7	29,9	2,7
% 0/0								
Articles de cuir	97	79	2	18	1	3	—	—
Articles de bois	—	—	3	2	96	98	1	—
Articles de papier	81	84	2	3	15	16	2	—
Articles textiles	15	3	62	53	22	44	1	—
Articles métalliques	—	11	60	58	39	31	1	—
Produits en minéraux	—	1	79	73	21	26	—	—
Produits chimiques, engrais	—	—	12	12	88	88	—	—
Autres produits (y compr. huiles, graisses, caoutchouc etc.)	—	—	54	78	45	22	1	—
Total	34	26	33	32	32	42	1	—

Kõrvutades andmeid üksikute rühmade järgi, selgub, et lääneturud omasid 1925 a. ülekaaluga tähtsuse, kuid 1926 a. kahanes see tunduvalt, ja esikohale asusid idaturud. 1926 a. muutus üksikute tururühmade vahe niivõrd väikseks, et neid võis lugeda peaaegu võrdseiks tähtsuse poolest, ja kogu Eesti tööstussaaduste väljavedu jagunes nende vahel ühetasaselt—igasse rühma umbes kolmandik kogusummast.

Mis puutub üksikute tööstusharude toodangu väljaveosse, siis on selle poolest järgmised iseloomustavad erialused märgata.

Peamiseks müügituruks tekstiiltööstuse toodangule on Balti- ja Skandinaaviariigid, järgnevad lääneturud, ja alles 1926 a. omandasid esmakordselt teatud tähtsuse idaturud. Kuid lääneturude suhtes on väga iseloomustav suur langus—tekstiilsaaduste väljaveo kahanemine sinna ulatus 1926 a.,

¹⁾ Kokkuvõtte tehtud autori poolt. ²⁾ Soome, Läti, Leedu, Poola (ilma Danzigita), Rootsi, Norra, Taani — *Finlande, Lettonie, Lituanie, Pologne (sans Danzig), Suède, Norvège, Danemark.*

võrreldes eelmise aastaga, 512 milj. mk, s. o. 62% võrra, kuna aga samal ajal Balti- ja Skandinaaviariikide suhtes ulatus kahanemine ainult 99 milj. mk ehk 10%. Üldiselt osutus tekstiilsaade väljaveo langus lääneturgudele ja Balti- ja Skandinaaviariikidesse niivõrd suureks, et seda ei suutnud kompenseerida uuemad saavutused idaturgudel.

Paberitööstussaadused lähevad peamiselt idaturgudele. Lääneturgudele läheb vaid väike osa, kuigi võrdlemisi pisivalt.

Puutööstussaaduste erandituks turuks on lääneturud.

Mineraalsaaduste peaturuks on Balti- ja Skandinaaviariigid, kusjuures 1926 a., võrreldes eelmise aastaga, on märgata väljaveo suurenemist 34 milj. mk, ehk 21% võrra, lääneturgudele aga 6 milj. mk, ehk 11% võrra, vähem läks.

Muudel tööstusharudel on peamiseks müügiturgudeks järgmised: nahatööstusel—idaturud, keemiatööstusel—lääneturud ja metallitööstusel—Balti- ja Skandinaaviariigid.

Kodumaa tooresainete tarvitusemäärade mõõdupuuk võttes, saame järgmised tagajärjed:

Kodumaa tooresainetega töötavate tööstusharude—paberi-, puu-, mineraali- ja keemiatööstussaaduste väljavedu moodustas % tööstussaaduste üldväljaveost:

	1925 a.	1926 a.
idaturgudele	93%	65%
lääneturgudele	48%	60%
Balti- ja Skandinaaviariikidesse	18%	21%

Järelikult asuvad idaturud, kuigi teatud kõikumusega, kodumaa tooresainete tarvitamise suhtes esikohal, nende järele tulevad lääneturud, kusjuures, 1926 a. võrreldes 1925 aastaga, on vahe tunduvalt kahanenud.

Veidi teissuguseks osutub olukord turgude hindamisel kodumaa tööjõu kasutamismäärade mõõdupuu järele, mida järgmised andmed tõendavad:

Töötasu peale langev osa Eesti tööstuslikust väljaveost 1926 a. (ligikaudne arvestus ¹⁾ (miljoneis markades).
Sommes dépensées pour la main d'oeuvre dans la fabrication des produits industriels exportés (calcul approximatif d'après les données de la stat. de la production) (millions de mk.).

5.

	Idaturud Marchés d'Est	Balti- ja Skand.-riig. Pays baltes et scandin.	Muud lääneturud Autres pays d'ouest	Muud turud Autres marchés	Kokku Total
Nahksaadused— <i>Articles de cuir</i>	19,8	0,5	0,1	—	20,4
Puvasaadused— <i>Articles de bois</i>	0,1	4,0	132,9	0,7	137,7
Pabersaadused— <i>Articles de papier</i>	102,9	2,9	18,5	2,3	126,6
Tekstiilsaadused— <i>Articles textiles</i>	34,5	137,0	49,3	1,4	222,2
Metallsaadused— <i>Articles métalliques</i>	0,2	22,7	14,5	0,3	37,7
Mineraalsaadused— <i>Produits en minéraux</i>	—	64,9	16,8	—	81,7
Keemiasaadused, väetisained— <i>Produits chimiques, engrais</i>	—	3,0	22,5	—	25,5
Muud saadused (ühes õlde, rasvade jne.)— <i>Autres produits (y compr. huiles, graisses, caoutchouc etc.)</i>	—	1,3	1,0	—	2,3
Kokku—Total	157,5	236,3	255,6	4,7	654,1
%	24,1	36,2	39,0	0,7	100,0

Lääneturud asuvad esikohal peamiselt selle tõttu, et sinna peaaegu kogu puutööstussaaduste väljavedu läheb, milline tööstus, teatavasti, omab suure töömahu. Teisel kohal seisavad Balti- ja Skandinaaviariigid, kuna sinna peasa mineraali- ja metallitööstussaadusist veetakse, mis samuti omavad kõrge töömahumäära.

Kokku võttes võib konstateerida, et rahvamajanduse huvide seisukohast erilist vahet turgudel pole: kuna idaturud on tähtsad kodumaa tööstuslike tooresainete kasutamise poolest, on aga lääneturud tunduvalt tähtsamad tööjõu kasutamise suhtes.

Mõlemad asjaolud aitavad suurel määral kaasa üksikute tururühmade üldmajandusliku tähtsuse tasakaalustusele, pealegi kus tööstusliku väljavedu väärtuselt jaguneb peaaegu ühetasaselt turgude vahel.

Teiste Baltiiriikide ja Poolaga pole kahjuks võimalik täpset võrdlust teha, kuna väliskaubanduse ainete nimestikud ja rühmitused tunduvalt erinevad. Umbkaudne võrdlus aga lubab järeldada, et tööstusliku väljaveo osatähtsus meil kaugelt suurem, kui neis riigis. Meile kõigeilgemal selles suhtes asub Soome, kuna Poola ja Lätiga võrreldes tööstusliku väljaveo osatähtsus

¹⁾ Arvestus on tehtud järgmiselt (autori poolt):

„Eesti Statistika“ toodud andmete põhjal suurtööstuse brutotoodangu ja makstud töötasu üle tehti kindlaks keskmne (1922—25 a. kohta) protsentmäär brutotoodangu väärtusest, mis töötasu peale langes.

Protsentmäärad osutusid järgmisi (suurtööstuses):

Metallitööstus	46,4%
Kivide ja muldade ümbertöötamine	32,9%
Keemiatööstus	19,7%
Nahatööstus	9,2%
Tekstiilitööstus	15,5%

Puutööstus	27,5%
Paberitööstus	12,8%
Poliigraafiatööstus	48,2%
Toidu- ja maitseainete tööstus	7,5%
Keskmiselt	18,1%

Nende protsentmäärade põhjal arvati välja tööstussaaduste 1926 a. väljaveost töötasu peale langenud osa.

meil ligi kaks korda suurem, Leeduga aga võrreldes — 4—5 korda.

Ühe elaniku kohta arvates, on see tähtsus veelgi suurem — Poolaga võrreldes 4—5 korda, Lätiga üle kahe korra. See näitab meie suuremat rippuvust välisturgudest, kui ka tööstusliku väljaveo küsimuste tähtsust meie majanduspoliitikas.

Andmed selle üle, milline osa toodangust langeb tööstuslikule ja põllumajanduslikule ekspordile, on toodud järgnevas tabelis:

Tööstusliku väljaveo osatähtsus toodangus 1924-25 a.
Importance relative de l'exportation des produits industriels 1924-25.

	Toodang Production	Väljavedu Exportation	Väljaveo % üldtoodangust Exportation au total de la production en %	Väljaveo % vastava tööstusharu toodangust Exportation à la production d'une certaine branche industrielle en %
Tööstus—Industrie 1924	9 637	3 032	9,0	31,5
1925	11 041	4 050	10,7	36,7
Põllumajandus—Agricult. . . 1924	24 010	3 504	10,4	14,6
1925	26 875	4 342	11,5	18,2

6.

Nagu tabelist näha, veab Eesti umbes $\frac{1}{5}$ kogutoodangust välja, kusjuures tööstuslik väljavedu moodustab umbes $\frac{1}{3}$ tööstuslikust üldtoodangust ja põllumajanduslik väljavedu — umbes $\frac{1}{6}$ põllumajanduslikust üldtoodangust. Järelikult on Eesti tööstuse ühendus ilmaturguga ja rippuvus sellest kaks korda suurem, kui põllumajandusel.

Lõpuks toome andmed selle kohta, millise osa suurtööstuses makstud töötasu kogusummast moodustab tööstuslikuks väljaveoks mineva toodangu pealt makstud töötasu.

7.	Töötasu üldsumma Sommes dépensées pour la main d'oeuvre	Sellest ekspordi osa Dont partie exploitée	% üldsummast Au montant total en %
1925 a.	1 621,4	699,4	43,1%
1924 a.	1 547,8	557,2	36,0%
1923 a.	1 483,2	446,7	30,5%

Sellest on märgata kestva tendentsina töötasu kogusumma ja osatähtsuse suurenemine tööstusliku väljaveo arvel, samuti ka tööstusliku väljaveo suur tähtsus tööstustöölise seiskorra kindlustuse alal.

*

Väljaveo üldiselt suur tähtsus ja eriti see silmatorkav seotis, mis tema läbi Eesti rahvamajanduse ja ilmaturu vahel loodud, kohustab meid asetama sidemete kõvendamise probleemi praegu olemasolevate turgudega ja uute müügi-

turgude saavutamise probleemi silmapaistvale kohale meie välismajanduspoliitikas. Probleemi rahuldav lahendus on seotud mitme tõsise raskusega. Kõigepealt on tarvis luua tehnilised ja majanduslikud eeltingimused Eesti väljaveokau-pade võistlusvõime tõstmiseks välisturgudel. Seejuures tuleb tarvilisel viisil arvestada nii üldiste, kui ka üksikuid turge haaravate kriiside võimalikkusega. Lõpuks peab, üldpõltiliste ja majandussuhete vastastikkuse rippuvuse tõttu, arvestama ekspordi huvidena nii üldise poliitilise suuna kindlaksmääramisel, kui ka üksikute esinemiste juures välisturgudel.

Asjaolu, et põllumajanduslik ja tööstuslik väljavedu on pea üheväärtuslikud, omab positiivse tähtsuse, sest selle tõttu suureneb, nii arviliselt kui ka väärtuslikult, meie turgude baas, ja nõrgeneb kriiside mõju meie rahvamajandusele.

Ka see, et ida-, lääneturud ning Balti- ja Skandinaaviariigid meie tööstuslikus väljaveos 1925—26 a. umbes võrdse tähtsuse omanud, on igapidi positiivne nähtus, kuna iga turu isesuguseid kaupu tarvitab ning võistlus ja tegutsemistingimused neil erinevad. Tööstuse võistlusvõime nõrgenemisel mingil alal mõjutaks see kõlgerohkem ainult ühte tururühma.

Silmas pidades kiiresti rikenevate loomasaaduste üleproduktiooni möödapääsmatust, tuleb varakult arvestama hakata asjaoluga, et Inglise turu peale praegu pretendeerivad asumaad, kellele soovid kahtlemata rahuldust leiavad. Tõsi küll, vaatamata kõigile üleskutsele ja kihutustööle, hakkab tunduv osa neist kaupadest siiski Kesk-Euroopa turgudele minema, ja, ettenägelik olla tahtes, tuleks seal seni saavutatud positsiooni kindlustama hakata. Seesuguste kriiside tekkimisel võiks tööstuslik väljavedu olla tõsiseks toeks meie rahvamajandusele. Pealegi peab majanduspoliitikas silmas pidama, et tööstus on suuremal määral rippuv oma toodangu väljaveost kui põllumajandus, ja, järelikult, annavad end igasugused muudatused sel alal valusamalt rahvamajandusele tunda.

Meie rahvamajanduse reaalsed huvid nõuavad kõigi võimaluste ära kasutamist tööstusliku väljaveo kõvendamiseks ja laiendamiseks. Seejärel oleks palju õigem iga turu suhtes kindlaks määrata iseseisev tegevuskava, mis vastavalt kooskõlastatud oleks meie majandusuhvidega ja ka sealse tegevustingimustega. Seejuures peab igal üksikul juhul, välja minnes ainult otstarbekohase edu saavutamiseks, ära kasutama nii majandusliku lähenemise tegureid, kui ka meie tööstuse võistlusvõimet.

VÄLISKAUBANDUS JA TOLLIMAKSUD TOLLITARIIFI §§ JÄRELE 1926 a.

COMMERCE EXTÉRIEUR ET DROITS DE DOUANE D'APRÈS LES §§ DU TARIF DOUANIER EN 1926.

Tollistatistikat on Keskbüroo pidanud kahe viimase aasta eest, kuna varem selleks summe ei olnud määratud. Lubatud krediitide piirides on suudetud kokkuvõtteid teha ainult üldiste kaubarühmade ja tollitariifi paragrahvide järele, kuna andmeid maade järele, samuti ka tollist vabastamisi kui ka tolli alandusi väljaveo otstarbel ümbertöötamiseks sisseveetavate kaupade (Veredelungsverkehr) kohta läbi töötatud ei ole. Nii ei anna need andmed ilma erilliste kalkulatsioonideta võimalust

hinnata tollilepingute mõju meie väliskaubanduses ja ei anna ka päris täpselt ülevaadet sisemaa tarvituseks määratud kaupade tollisummast.

A. SISSEVEOTOLL. DROITS DOUANIER D'IMPORTATION.

Sissevedu ja sisseveotoll nelja pearühma järele oli viimasel kahel aastal:

	Sissevedu (tuhandis kroonides) Importation (en milliers de couronnes)		Tollid Droits douaniers		Toll % cif-hinnast Droit douanier au prix cif en %		% üldsummast Au montant total en %	
	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925
Toiduained, joogid, tubak— <i>Denrées alimentaires, boissons, tabac</i>	34 297,8	32 948,5	7 754,0	6 757,9	22,6	20,5	47,1	46,0
Toores- ja poolvalmisained— <i>Matières premières et produits demi-ouvrés</i>	20 437,7	25 415,8	358,3	424,4	1,9	1,7	2,4	2,9
Valmis- ja poolvalmisained— <i>Produits ouvrés et demi-ouvrés</i>	40 772,5	38 167,4	8 310,2	7 521,4	20,4	19,7	50,5	51,1
Elusloomad— <i>Animaux vivants</i>	61,7	14,5	—	—	—	—	—	—
Kokku— <i>Total</i>	95 569,7	96 546,2	16 452,5	14 703,8	17,2	15,2	100	100

Nagu sellest näha, on, vaatamata tollide üldsumma kasvule, võetavate tollide protsendiline vahakord võrdlemisi vähe muutunud. Tollide % sisseveetud kauba väärtusest on üldiselt tõusnud 15,2 pealt 17,2 peale, mis, nähtavasti, on seletatav sisseveetud kaupade hindade langusega, sest sisseveetud kaupade kvantumid näitavad esimeses kolmes rühmas, millelt tolli võeti, igal pool suurenemist. Kuna tolli võetakse kauba hulga järele, siis on muidugi tollide üld-

summa kasvanud. Nagu tabeli viimasest kahest lahtrist näha, annavad natuke vähem kui 1/2 kõigist tollidest toiduained, joogid ja tubak, ning vähe üle 1/2 kolmas rühm — valmis- ja poolvalmisained, kuna tooresainete rühma tollid on üsna vähesel tähtsusega.

Toidu- ja maitseainete alajaotuste järele oli sissevedu kahel viimasel aastal ja saadud toll:

	Sissevedu tuhandis kr Importation (en milliers de cour.)		Toll. Droit douanier		Toll % cif-hinnast Droit douanier au prix cif en %	
	1926	1925	1926	1925	1926	1925
Tera- ja jahvatatud vill— <i>Céréales et produits de la meunerie</i>	17 608,9	18 059,9	2 304,1	2 003,3	13,1	11,1
Loomsiit— <i>Fourrage</i>	1 771,9	1 408,4	—	0,2	—	0,0
Karjasaadused— <i>Produits animaux</i>	434,9	250,8	7,4	3,0	1,7	1,2
Joogid— <i>Boissons</i>	58,5	84,7	117,4	133,6	200,7	157,6
Tubak— <i>Tabac</i>	1 848,8	1 655,4	1 109,9	792,2	60,0	47,8
Muud toidu- ja maitseained— <i>Autres denrées alimentaires et colon.</i>	12 574,8	11 489,2	4 215,3	3 825,6	33,5	33,3

Tähtsamaks rühmaks tollitulu mõttes on, nagu näha, n.n. muude toidu- ja maitseainete rühm, mis andis läinud aastal 4 215,3 tuhat krooni, ehk 54% kogu toiduainete, jookide ja tubaka tollidest. Sellele järgneb tera- ja jahvatatud vill 2 304,1 tuh. kr (30%) ja tubak 1 109,9 tuh. kr (14%), kuna jookidest saadud toll on hoopis tähtsusetu, olgugi et tolli norm

ise ulatub üle 200%. Siin on tegemist keelutolliga.

Massiliselt tarvitatavaist toiduaineist ja maitseaineist saadi tolli, nagu järgmine tabel näitab; 7 179 tuh. kr ehk 36,3% nende kümne aine sisseveo üldväärtusest ja 93% toidu- ja maitseainete üldtollist:

Üksikute toidu- ja maitseainete sissevedu ja toll 1926 a.
Droits douaniers pour l'importation de diverses denrées alimentaires et coloniales en 1926.

	Sissevedu ühandedis kr Importation (en millions de cour.)	Toll Droit douanier	Toll % cif- väärtusest Droit douanier au prix cif en %
Nisu terades—Froment en grains	4 153	1 163	28,0
Ris—Riz	633	237	37,4
Jahu, nisupüü ja manna Farine, farine de froment blutée et manne	2 519	1 122	44,5
Kulvatatud puuvili—Fruits séchés	211	215	101,9
Kohv—Café	329	173	52,6
Tee—Thé	291	79	27,2
Tubak—Tabac	1 848	1 109	60,0
Suhkur—Sucre	5 905	2 644	44,8
Sool—Sel	498	151	30,4
Heeringad, silgud—Harengs, petits harengs salés	3 410	286	8,4
Kokku—Total	19 795	7 179	36,3

Kõrgelt tollitatud toidu- ja maitseained nagu värsked puuvili, kus toll tõuseb üle 400%, sidrunid, tolliga 160% väärtusest, viinamarjad, tolliga kaugelt üle 200% jne., olles puhtkeelutoli all, annavad hoopis tähtsusetu sissetulekuid, samuti nagu kanged alkoholjoogid, millede sissevedu läinud aastal oli 22 000 kr ja tollid 69 000 kr ehk 314%.

Toores- ja poolvalmisainete rühma lähem analüüsimine ei paku suuremat huvi, sest tollid selles rühmas on enamjaol juhtudel lihtsalt registratsioontollid.

Valmis- ja poolvalmisained. Üksikute alajaotuste järele olid sissevedu ja tollid viimase 2 aasta jooksul ja keskmine tolli % alajaotusis, nagu alamal tabelis:

	Sissevedu Importation	Toll Droit douanier	Sissevedu Importation	Toll Droit douanier	Toll % cif-väärt. Droit douanier au prix cif en %	
	1926	1925	1926	1925	1926	1925
Nahad, karusnahad—Peaux et cuirs, pelleterie	1 361,1	211,9	1 162,4	231,6	15,6	19,9
Nahkasjad—Articles en cuir	110,5	40,6	92,1	43,7	36,7	47,4
Puutööstussaadused—Produits en bois	283,0	53,3	261,5	47,6	18,8	18,2
Paber ja papp—Papier et carton	1 123,1	230,2	1 101,5	254,5	20,5	23,1
Linane niit, lõng ja linasaadused—Fils et autres produits de lin	19,5	2,8	20,8	7,5	14,3	36,0
Puuvillaniit, lõng ja -saadused—Fils et autres produits de coton	3 953,5	1 890,8	4 298,4	1 946,9	48,0	45,3
Villane niit, lõng ja -saadused—Fils et autres produits de laine	3 442,0	976,4	2 391,5	659,5	28,4	27,7
Muud tekstiilsaadused—Autres produits textiles	1 362,5	769,2	1 225,7	679,2	56,4	55,4
Kehakate—Vêtements	479,3	215,5	904,3	189,5	45,0	20,9
Jõu- ja tööstusmasinad—Machines motrices et opératrices	5 859,0	271,2	4 715,5	200,2	4,8	4,2
Elektrimasinad, -aparaadid, -tarbeksjad — Machines, appareils et ustensiles électriques	1 202,4	169,4	1 189,5	85,2	14,1	7,2
Jõuvankrid ja transportabin.—Voitures motrices et matériel de transport	1 747,3	230,0	931,7	129,9	13,2	13,9
Instrumentid, -aparaadid, laskeriistad—Instruments, appareils, armes à feu	718,2	72,8	941,1	139,2	10,2	14,8
Metallid—Métaux	2 975,7	146,3	3 468,8	121,7	4,9	3,5
Metallkaup—Articles en métaux	4 321,7	643,1	4 057,3	603,0	14,9	14,9
Kivid, mullad tööletud—Pierres et terres ouvrées	1 462,1	406,5	1 043,1	363,0	27,8	34,8
Koks ja puusüsi—Houille et coke	91,2	3,2	66,5	3,7	3,5	5,5
Õlid, rasvad, valgud ja nende saadused — Huiles, graisses, résines et leurs produits	3 361,5	810,2	2 998,5	697,7	24,1	23,3
Kummitööstussaadused—Articles de caoutchouc	1 291,3	203,1	860,0	163,4	15,7	19,5
Keemilained, arstirohud, värvid, väetisained — Matières premières, médica- ments, colorants, engrais	5 041,4	664,7	5 417,2	582,9	13,2	10,8
Kunst-, pudu- ja muu eelpool nimetatama kaup—Articles d'art, mercerie et autres sp. n. d.	771,3	292,9	1 019,6	362,5	38,0	35,6

Kõrgema tolli alla käib selle tabeli järele peaaesjalikult tekstiilkaupade rühm, kusjuures villased ja linased saadused võrdlemisi madalalt on tollitatud, kuna puuvillased ja muud tekstiilsaadused (siid), samuti ka kehakate, sellevastu õige kõrge tolliga on koormatud. Peale nende rühmade käivad veel kõrgema tolli alla valmissaadused, nahkaup ja muu kunsti- ja pudukaup, kuna eriti madalad on tollid kogu metallkaupade pealt ja sellega ühenduses olevais rühmades. Tekstiilsaaduste toll üksi moodustab 46% valmissaaduste tollidest. Kui tekstiilsaaduste ja eelpool toodud 10 tähtsama toidu- ja maitseainete toll kokku arvata, saame 67% kogu sisseveotoll summast, kuna

nende ainete sisseveo summa on ainult 31% üldsisseveost.

B. VÄLJAVEOTOLL — DROITS DOUANIERS D'EXPORTATION.

Väljaveotoll alla käivad meil ainult üksikud ained, millest tähtsamad on metsamaterjal, lina, nahad, kartul ja linaseeme. Tollide üldsumma oli läinud aastal 1 445 tuh. kr, 1 181 tuh. kr vastu 1925 a., missugune vahe on oleneb peaaesjalikult 1925 a. suuremal määral väljaveetud linast ja metsamaterjalist. Suurem osa tollist saadakse toores- ja poolvalmisainete väljaveo alal, nimelt 1 347 tuh. kr läinud aastal.

VALISKAUBANDUS JA TOLLIMAKS 1926 a. — COMMERCE EXTÉRIEUR ET DROITS DE DOUANE EN 1926.

	Sissevedu—Importation			Väljavedu—Exportation		
	Tonnid En tonnes	1 000 mk En 1000 mk	1926 a. tollimaks 1 000 mk Droits de douane en 1 000 mk	Tonnid En tonnes	1 000 mk En 1000 mk	1926 a. tollimaks 1 000 mk
	1	2	3	4	5	6
I. Toidualned, joogid, tubak — Denrées alimentaires, boissons, tabac						
Üldse—Total . . .	169 360,0	3 429 784	775 402	25 588,1	2 969 072	4 045
1. Tera- ja jahvatatud vili, kartul—Céréales, produits de la meunerie, pommes de terre	94 152,6	1 760 894	230 412	10 852,7	51 824	4 045
2. Loomatoit—Fourrage	13 450,7	177 186	—	704,2	8 974	—
3. Karjasaadused—Produits animaux	589,8	43 488	736	11 679,0	2 778 968	—
4. Joogid—Boissons	61,4	5 855	11 739	181,9	13 170	—
5. Tubak—Tabac	940,2	184 883	110 986	0,4	28	—
6. Muud toidu- ja maitseained—Autres denrées alimentaires	60 215,3	1 257 478	421 529	2 170,8	116 108	—
II. Toores- ja poolvalmisained — Matières brutes et demi-fabriquées						
Üldse—Total . . .	127 130,2	2 043 769	38 834	274 857,7	2 907 773	134 746
1. Nahad, karusnahad (töötlmata)—Cuir, peaux, (bruts)	1 858,6	207 218	2 983	417,5	115 519	15 374
2. Seenned ja elustaimed—Séances et plantes vivantes	915,0	71 547	7 343	5 019,9	114 564	6 258
3. Metsamaterjal—Produits forestiers	4 257,1	30 595	868	241 194,9	1 331 991	55 558
4. Paberi tooresmaterjal (peale kaitsude)—Matières de papier (excl. chiffons)	12 112,9	144 132	1 066	2 321,9	20 282	—
5. Lina toores ja linajäänused—Lin brut et déchets de lin	0,8	37	—	11 929,5	1 268 212	54 832
6. Puuvill toores ja puuvillajäänused—Coton brut et déchets de coton	4 694,7	918 360	6 338	38,8	4 466	1 023
7. Vill toores, jäänused ja villased kaitsud—Laine brute, déchets et chiffons de laine	296,7	108 376	590	276,8	7 308	702
8. Muud tekstiilmaterjalid—Autres matières textiles	995,9	80 838	469	64,9	2 755	—
9. Ravamide ja vanaraud—Mineral de fer et vieux fer	629,2	7 624	115	3 172,1	11 371	817
10. Põlevkivi, kivisüsi—Sistie combustible, houille	89 074,6	286 916	10 498	596,7	368	—
11. Teised mineraaligaadused, metalle mitte sisaldavad—Autres matières minérales ne conten. pas de métaux	5 942,1	24 674	622	9 538,1	3 522	—
12. Õlid, rasvad, vaigud; tooreskumm—Huiles, graisses, résines, gomme brute	5 992,4	143 971	7 672	151,2	5 208	—
13. Muud tooresained—Autres matières brutes (non fabriquées)	160,2	9 481	270	136,0	22 212	682
III. Valmis- ja poolvalmisained — Produits fabriqués et demi-fabriqués						
Üldse—Total . . .	96 513,0	4 077 254	831 018	137 804,6	3 646 258	5 730
1. Nahad, karusnahad (tööletud)—Cuir, peaux (apprêtés)	140,6	136 106	21 192	551,5	242 256	—
2. Nahast valmistatud asjad—Articles en cuir	16,1	11 052	4 059	1,1	1 488	—
3. Puutööstussaadused—Ouvrages en bois	490,2	28 304	5 327	14 823,2	500 770	—
4. Paber, papp, trükitöö—Papier, carton, imprimés	1 988,2	112 312	23 028	30 960,5	988 759	—
5. Linane niit, lõng ja linasaadused—Fils et articles de lin	3,5	1 955	280	42,8	14 113	—
6. Puuvillaniit, -lõng ja -saadused—Fils et articles de coton	506,0	395 346	189 678	2 845,1	1 255 700	—
7. Villane niit, lõng ja villasaadused—Fils et articles de laine	309,7	344 197	97 642	37,4	48 348	—
8. Muud tekstiilsaadused—Autres matières textiles	339,0	136 255	76 929	945,3	114 974	—
9. Kehakate—Vêtements	29,7	47 932	21 548	0,2	123	—
10. Jõu- ja töömasinad—Machines motrices et opératrices	4 578,4	565 897	27 122	198,8	24 413	—
11. Elektrimasinad, -aparaadid, -tarbeasjad—Machines et appar. électriques	439,7	120 236	16 939	79,7	35 471	—
12. Jõuvankrid ja transportabinod—Matér. de transport et voitures-motrices	439,4	174 728	23 000	22,2	2 612	—
13. Instrumentid, aparaadid, laskeriistad—Instrum., appar. armes à feu	99,7	71 316	7 281	6,7	3 045	—
14. Metallid—Métaux	15 562,4	297 567	14 627	253,8	13 794	2 040
15. Metallikaup—Articles en métaux	6 951,0	432 169	64 314	427,0	15 995	—
16. Kivid, mullad töötletud—Pierres et terres ouvrées	6 864,3	146 215	40 653	84 191,4	248 409	3 441
17. Koks ja puusüsi—Coke et charbon	2 211,1	9 119	323	—	—	—
18. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused—Huiles, graisses, résines et leurs produits	18 858,1	336 146	81 022	18,0	737	—
19. Kummistööstussaadused—Articles en caoutchouc	245,5	129 129	20 310	2,8	313	—
20. Keemilised, arstirohud, värvid, väetisained—Matières chimiques, médicaments, teintures, engrais	36 322,2	504 140	66 467	2 379,1	129 244	250
21. Kunstl-, pudu- ja muu eespool nimetatata kaup—Articles d'art, mercerie et autres articles	112,2	77 133	29 288	18,2	5 694	—
IV. Elusloomad — Animaux vivants						
Arv—Nombre . . .	5 440,4	6 183	—	6 568	100 500	—
Üldse (I-IV)—Total (I-IV)	393 003,6	9 556 975	1 645 234	438 250,4	9 637 573,1	144 522

1) Siin hulgas laevamoon 13,970 tuh. mk.

VALSKAUBANDUS JA TOLLIMAKSUD TOLLITARIIFI §§ JAKELE 1936 a. — COMMERCE EXTERIEUR ET DROITS DE DOUANE D'APRES LES §§ DU TARIF DOLLANIER EN 1926.

Tollitariifi §§ Tarif dollarier	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon Cour. est.	Tollimak- sud EKroon. Droits de douane en cour. est.	Tollitariifi §§ Tarif dollarier	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon Cour. est.	Tollimak- sud EKroon. Droits de douane en cour. est.
Sissevedu — Importation									
1	Teravili	70 089 411	10 646 210	—	58 ^a	Puusaadused	21 462	13 269	1 710
2	Nisu terades	15 789 932	4 152 918	1 162 941	58 ^a	Korgipuuks	2 265	2 265	6 329
3	Kraanvili, kartul	562 646	171 133	—	58 ^b	Aamli- ja puusepatõõ	245 688	77 126	7 256
4	Riis	2 176 003	633 577	237 315	59 ^a	Korgipuuks	310	310	70
5	Nisupiim, manna	7 403 013	2 519 002	1 121 986	59 ^b	Aamli- ja puusepatõõ	85 130	34 242	6 767
6	Tangud	1 62 441	52 036	8 422	60 ^a	Korgipuuks	216 606	79 006	2 768
7	Makaroid, nuudlid	185 194	67 652	10 765	60 ^b	"	3 395	2 310	2 688
8	Bhisiäkkis, maandiklid	23 252	82	83	61 ^a	Punkaup ern.	1 106	700	1 040
9	Dekstriin	2 639	14 935	3 376	61 ^b	"	1 248	1 694	202
10	Tametchin	1 474	2 118	719	62 ^a	"	37 637	25 651	5 115
11	Aia- ja juurvili	32 314	8 282	450	62 ^b	"	41 199	77 842	22 066
12	"	4 655	2 093	10 129	63 ^a	"	6 412	11 832	2 629
13	"	50	17	2 084	63 ^b	"	2 046	3 662	4 311
14	Puuvili ja marjad värsked	23	9	27	64 ^a	"	139	465	135
15	"	3 063	885	21	64 ^b	"	513	1 807	1 807
16	Sidrunid	25 193	10 081	5 231	65 ^a	Hein, õied	5 140	1 777	39
17	Vinamarjad	169 951	51 131	41 206	65 ^b	Taimesad loomulikud	148 237	49 761	5 902
18	Sidruni- jne. koored kuivatatud	3 264	4 372	82 229	66 ^a	Seemned	319 727	550 963	37 408
19	Puuvili ja marjad kuivat.	1 982	1 260	9 686	66 ^b	Taimed	1 021 692	386 850	8 440
20	Vürtsid, jaaniteib	296 666	211 267	1 136	67 ^a	Lillesibulad ja -juured	51 600	49 541	8 440
21	Pähklad	61 688	20 907	6 961	67 ^b	Lilled	4 600	3 222	14
22	"	62 995	49 704	6 361	68	Käbid	11 819	12 504	14 593
23	"	14 444	12 553	52 232	68	Punatud tõõ	2 380	93	2 062
24	Sinep	10 502	21 433	22 922	69	"	8 333	7 051	2 265
25	Konservid, pasteedid, söögivür-	4 980	13 367	7 408	70	"	6 708	7 076	2 005
26	stid, valmisstatud	2 641	4 036	7 706	71	"	61	151	1 568
27	Seened	570	782	5 884	72	"	204	374	16
28	Vürtsid	1 895	28 705	775	73	"	48	154	192
29	"	47 265	10 444	5 919	74	"	48 109	24 381	—
30	Loorbermarjad, galgant	326	38 262	8 546	75	Ehitusmaterjal (savi, kriif, kips jne.)	4 078 593	1 42 725	3 469
31	Kohv	166 170	328 732	14 118	76	do	7 134	345	—
32	"	84	157	186	76	do	56 294	2 760	247
33	Kakaoad	184 285	165 884	172 946	77	do	2 095 075	91 758	18 219
34	Tee	98 913	290 836	121	78	Kivid töötlemata	1 339 864	52 386	—
35	Tubak	771 932	1 516 836	16 584	79	"	119 110	8 242	2 135
36	"	168 141	354 475	78 574	80	"	44 268	2 682	371
37	"	60	380	754 676	81	"	2 720	668	668
38	"	40	121	354 401	82	"	24 711	2 720	—
39	Sunkur	19 884 131	5 620 878	390	83	"	24 711	2 720	1 969
40	"	92 875	284 014	380	84	"	15 451	3 906	71
41	"	12 229	14 312	2 510 960	85	"	15 972	1 246	1 246
42	Suuritud igasug. mesi	164	295	689 ^a	86	"	108 807	23 567	21
43	Kakaos pulbris	60 803	70 889	5 163	87	"	78	421	611
44	Puuvilja- ja marjamahlad	34	26	1 847	88	"	36	161	2
45	"	419	422	38 236	89 ^a	Kallisivid	30	463	3
46	"	240	139	117	89 ^b	Merevaik, pärilmutter jne. sarn.	10	683	794
47	Kõnenseeritid piim, piima-	7 001	5 521	1 572	90	alned	7 115	13 425	2 797
48	Dietsed preparaadid	2 203	3 819	633	91	Asbest	14 026	16 431	1 100
49	Pärm	48	55	465	92	"	8 194	8 666	1 325
50	Humalad	27 523	133 032	75	93	Raafidõõ igasug.	11 968	18 463	2 229
51	Kanged alkohooljoogid	6 499	17 134	39 919	94	"	540	1 995	717
52	"	7 682	4 315	55 488	95	"	1 189	1 206	1 242
53	"	1 885	4 315	7 482	96	"	3	130	—
54	Puuviljaessentsid	1 187	737	33 919	97	Lihvimsained	3	130	91
55	"	—	—	17 134	98	"	3	130	72
56	"	—	—	6 492	99	"	3	130	1 006
57	"	—	—	4 315	100	"	3	130	28 040
58	"	—	—	737	101	"	3	130	4 408
59	"	—	—	—	102	"	3	130	24 987

28a	Veinid	40 417	10 585	17 423	75b	6 783	1 829
28b	"	3 297	4 181	14 766	71a	16 593	4 488
28c	"	4 003	3 448	2 870	71a	7 970	1 960
28d	"	2 058	6 790	3 901	71b	5 824	1 688
31	Äädikas	1 456	6 979	3 901	71	457	
31a	"	19	16	3			
32	Mineraalveed	31 123	8 809	5 758	71	83 120	14 587
33	Sool	22 220 924	495 781	151 155	72a	37 678	1 669
33a	"	217 812	5 491	151 155	72b	104 174	3 047
34	Lih	476 884	354 950	4 281	72c	2 582 825	5 985
35	"	2 954	3 218	2 113	72d	28 553	891
36	Sulatatud toiduraas	54 214	3 218	5 250	73a	32 469	707
36a	"	181 293	160 554	16 395	73b	44 982	1 109
37	Kala värske	6	4	5	73c	126 660	18 898
37a	" konservid	5 339	6 731	11 502	73d	10 895	860
37b	" sulgsutatud, soolataud	397	694	976	73e	35 964	7 170
37c	Heeringad, silgid	12 719 848	3 410 493	265 647	73f	11 787	4 708
37d	"			2 555	74a	16 788	163
38	Kalamari	180	280	830	74b	85 988	4 415
38a	Austrid, vähid, tügud	3 736	1 197	73	74c	247	
39	Toidusained ern.	13 445 582	1 171 620	—	74d	273	
39a	Loomakoi	40	61 056	—	74e	1 253	843
41	Eelsoomad	544 k, 436 kg	89 162	—	74f	7 871	304
41a	Värsuained	18 784 209	1 102 501	—	75	1 872	387
42	Tahm	20 774	4 629	1 313	Fajanssikaup	194 224	24 004
43	Lih	4 828	8 998	8 998	Portselankaup	25 344	4 259
43a	"	53 409	12 551	22 069	Klaaskaup	39 987	10 690
44	Loomasaduused (sarved, kabjad jne)	43 572	46 658	—	"	91 821	28 519
45	Juukseid, töötlem.	6	281	—	"	59 288	36 768
45a	Harjased, lõhv töötlem.	1 898	6 091	48	"	2 607	1 969
46	Juukseid töötletud	20	844	632	"	1 252	6 866
46a	Harjased, lõhv töötletud	1 741	6 362	479	"	4 095	5 284
47	Suled	863	4 234	1 423	"	20 842	11 689
48	Värskalalu	20	167	1 423	"	24 178	11 078
49	Pesukäsnad	77	107	1 951	"	9 101	1 671
50	Loomaraasv igaasugune	401 306	273 986	1 75	"	73 828	12 663
51	"	10 748	5 773	175	"	106 458	41 204
51a	"	64 102	45 463	873	"	118 782	100 893
51b	"	12 301	9 683	2 459	"	22 643	10 191
51c	"	22 477	21 640	4 277	"	48 528	19 841
52	Vaha	1 952	1 911	15 662	"	558	888
52a	"	43 940	9 664	8 118	"	6 115	14 614
52b	"	231 646	117 527	19 718	"	24 820	32 941
53	Künlad	9 469	9 467	1 394	"	32 066	8 428
54	Nahad hõõdemata	282 390	456 683	778	"	27 704	6 989
54a	"	1 576 171	2 213 076	20 880	"	12 781	5 954
55	Nahad hõõdetud	20 095	163 874	27 757	"	16 821	17 570
55a	"	4 609	51 156	18 202	"	22 141	104 979
55b	"	5 630	84 234	48 206	"	3 058	3 218
55c	"	1 432	12 005	14 867	"	2 208 019	90 049
55d	"	99 547	528 173	51 184	"	1 292 895	154 964
56	Karusnahad	23	2 080	11 261	"	12 866	585
56a	"	683	28 867	—	"	471 380	225 865
56b	"	0,3	5	—	"	261 048	7 948
56c	"	4 021	71 005	2 232	"	3 022 776	5 171
56d	"	9 612	387 708	37 024	"	292 025	25 653
56e	"	1 168	35 040	422	"	1 438 718	408 682
57	Nahkkaup igaasug.	2 510	24 400	8 504	"	4 835 058	272 280
57a	"	225	2 147	2 484	"	17 443	1 151
57b	"	27	345	2 484	"	17 443	3 895
57c	"	1	27	129	"	45 560	3 965
57d	"	281	5 969	12 393	"	4 653	408
57e	"	13	78	250	"	648	288
57f	"	116	599	3 019	"	1 117	288
57g	"	12 757	76 929	12 343	"	120 970	7 422
58	Puusaadused	3 820 372	165 648	6	"	2 810	289
58a	"	2 086	409	32	"	1 218	1 043
58b	"	157 660	28 911	1 050	"	192 189	24 891
58c	"	4 365	1 780	166	"	66 740	76 237
58d	"				"	814 760	514 631
58e	"				"	1 190	631

Väliskaubandus ja tollimaksud tollitariifi §§ järelle 1926 a. (järel). — Commerce extérieur et droits de douane d'après les §§ du tarif douanier en 1926 (suite).

Tollitariifi §§	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon	Tollimaksud EKroon.	Tollitariifi §§	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon	Tollimaksud EKroon.
885b	Kummi kõva	90	374	171	143b	Vaask, alumiinium, nikkel ja teised ern. metallid	1 275	2 555	61
886	"	142 001	808 116	102 169	143c	"	1 796	3 692	81
89	Kaalisoolad	5 764 257	425 125	6 810	143d	"	25 091	47 902	1 496
89	Väavel	1 897 000	134 050	2 983	144	"	16 588	92 195	1 118
911	"	16 421	9 432	1 37	144a	"	2 236	12 049	302
912	Antimon	3 780	2 098	2 49	144b	"	3 814	19 814	110
92	"	7 168	6 098	6 17	145	"	4 428	24 584	1 262
92a	Booraks	6 530	10 845	704	146	"	7 4875	40 319	1 110
92b	Magnesiit	40 539	5 928	457	146a	"	2 4584	13 277	506
93	"	19 006	24	1 242	146b	"	2 980	56	1
94a	Vinakivi puhastamata	15	3 945	1 242	147	"	4 832	3 917	65
951	Barüüt, viferiit	26 891	634	414	147a	"	14 859	13 787	380
951	"	5 355	634	3 811	147b	"	0 14	345	15
96a	"	34 911	14 051	26	147c	"	14 128	26 908	6 682
96b	"	462	447	148	147d	"	157 66	19 017	5 276
981	Väavelhappu ammooniaak	125 000	8 750	100	148	"	237 78	18 536	1 175
982a	"	560	864	100	148a	"	125 9	1 544	2 468
982b	"				148b	"			
98	Arsenik	12 448	9 546	3 879	148c	"			
1001	Kroomsoolad, rauatsaankaalu	149	197	77	148d	"			
1001a	"	29 464	4 740	133	149	"			
101a	Rauatsaankaalium puuane	9 807	1 666	174	149a	"			
101b	Alumiinium—naarjajää	6 395	1 730	317	149b	"			
101c	Kroom—naarjajää	943 729	93 785	5 842	149c	"			
101d	Väavelhappu alumiinium	5	6	—	149d	"			
101e	Alumiiniumhapend	1 024 592	283 866	—	149e	"			
102	Chiniisaipeeter	20 745	7 605	2 318	149f	"			
103a	Harilik	120 000	9 620	—	150a	"			
103b	"				150b	"			
103c	"				150c	"			
103d	"				150d	"			
104	Norra				151	"			
104a	"				151a	"			
104b	"				151b	"			
104c	"				151c	"			
104d	"				151d	"			
104e	"				151e	"			
104f	"				151f	"			
104g	"				151g	"			
104h	"				151h	"			
104i	"				151i	"			
104j	"				151j	"			
104k	"				151k	"			
104l	"				151l	"			
104m	"				151m	"			
104n	"				151n	"			
104o	"				151o	"			
104p	"				151p	"			
104q	"				151q	"			
104r	"				151r	"			
104s	"				151s	"			
104t	"				151t	"			
104u	"				151u	"			
104v	"				151v	"			
104w	"				151w	"			
104x	"				151x	"			
104y	"				151y	"			
104z	"				151z	"			
105	Sõehapu kaalium, kloor- ja väavelhappu magneesium	171 105	21 269	9 639	152a	"			
105a	"	11 138	3 302	1 847	152b	"			
105b	"	860 131	95 136	16 001	152c	"			
105c	"	118 632	27 820	8 090	152d	"			
105d	"	647 084	188 604	5 740	152e	"			
105e	"	2 884	1 381	46	152f	"			
105f	"	227 234	16 774	1 546	152g	"			
105g	"				152h	"			
105h	"				152i	"			
105i	"				152j	"			
105j	"				152k	"			
105k	"				152l	"			
105l	"				152m	"			
105m	"				152n	"			
105n	"				152o	"			
105o	"				152p	"			
105p	"				152q	"			
105q	"				152r	"			
105r	"				152s	"			
105s	"				152t	"			
105t	"				152u	"			
105u	"				152v	"			
105v	"				152w	"			
105w	"				152x	"			
105x	"				152y	"			
105y	"				152z	"			
106	Kloorhappu lubi	77 440	21 890	2 265	155a	"			
106a	"	88 113	12 768	1 893	155b	"			
106b	"	230 617	47 117	6 797	155c	"			
106c	"	335	99	13	155d	"			
106d	"	321	170	27	155e	"			
106e	"	187 091	31 472	1 831	155f	"			
106f	"	30 044	28 743	6 895	155g	"			
106g	"	8 273	4 192	4 192	155h	"			
106h	"	12 568	27 160	4 704	155i	"			
106i	"	1 158	4 485	588	155j	"			
106j	"	35	188	12	155k	"			
106k	"	35	42	2	155l	"			
106l	"	6 096	6 096	788	155m	"			
106m	"	23	709	108	155n	"			
106n	"	114	5 156	116	155o	"			
106o	"	24	67	7	155p	"			
106p	"				155q	"			
106q	"				155r	"			
106r	"				155s	"			
106s	"				155t	"			
106t	"				155u	"			
106u	"				155v	"			
106v	"				155w	"			
106w	"				155x	"			
106x	"				155y	"			
106y	"				155z	"			
106z	"				156a	"			
107	Väavelhappu	335	99	13	156b	"			
107a	"				156c	"			
107b	"				156d	"			
107c	"				156e	"			
107d	"				156f	"			
107e	"				156g	"			
107f	"				156h	"			
107g	"				156i	"			
107h	"				156j	"			
107i	"				156k	"			
107j	"				156l	"			
107k	"				156m	"			
107l	"				156n	"			
107m	"				156o	"			
107n	"				156p	"			
107o	"				156q	"			
107p	"				156r	"			
107q	"				156s	"			
107r	"				156t	"			
107s	"				156u	"			
107t	"				156v	"			
107u	"				156w	"			
107v	"				156x	"			
107w	"				156y	"			
107x	"				156z	"			
107y	"				157a	"			
107z	"				157b	"			
108	Väavelhappu	335	99	13	157c	"			
108a	"				157d	"			
108b	"				157e	"			
108c	"				157f	"			
108d	"				157g	"			
108e	"				157h	"			
108f	"				157i	"			
108g	"				157j	"			
108h	"				157k	"			
108i	"				157l	"			
108j	"				157m	"			
108k	"				157n	"			
108l	"				157o	"			
108m	"				157p	"			
108n	"				157q	"			
108o	"				157r	"			
108p	"				157s	"			
108q									

Väliskaubandus ja tollimaksud tollitariifi \$\$ järele 1926 a. (järg). — Commerce exterieur et droits de douane d'après les \$\$ du tarif douanier en 1926 (suite).

Tollitariifi \$	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon	Tollimaksud EKroon.	Tollitariifi \$	Kaupade lühendatud nimestik	Kg	EKroon	Tollimaksud EKroon.
171 ^a	Kellad	215t. 34	3 237	764	183 ^b	Puuvillane lõng	526	5 042	1 531
171 ^b	"	1 115t. 155	8 947	2 500	183 ^c	Lõng müüd. taimeritigi kiudain.	257	2 519	812
171 ^c	"	12 781t. 6 048	20 737	7 207	185 ^a	Sõid- kedratud, korrutatud	2 381	10 628	3 259
171 ^d	"	284	5 140	748	185 ^b	"	11	381	29
171 ^e	"	15	2 093	165	185 ^c	"	633	26 076	2 249
172 ^a	Muusikariistad	2t. 500	3 021	900	185 ^d	Vill soestud	16 942	158 262	52 498
172 ^b	"	14tk. 8 497	12 185	2 925	186 ^a	"	10 689	108 156	42 237
172 ^c	"	3tk. 44 329	255 542	68	186 ^b	"	287	2 300	78
172 ^d	"	405	4 026	17 225	186 ^c	"	1 184	7 136	392
172 ^e	Muusikariistade keeled	1t. 2 700	1 320	50	186 ^d	"	2 585	12 941	835
173 ^a	Sõidu- ja veoristad ern.	347t. 4 810	8 706	8 988	187 ^a	Villane aasaline lõng	17 877	113 471	6 633
173 ^b	"	6 081t. 82 217	520 934	67 337	187 ^b	Puuvillariie värvimata	105 065	695 165	45 793
173 ^c	"	35t. 4 061	23 949	3 588	187 ^c	"	10	254 182	18
173 ^d	"	16t. 4 815	2 433	1 170	187 ^d	"	48 180	107 285	49 051
173 ^e	"	146 051	461 558	85 705	187 ^e	"	6 384	35 919	35 919
173 ^a aa	Sõidu- ja veoautod	173tk.	68 920	16 019	188 ^a	Puuvillariie värvitud	206 358	1 305 640	650 667
173 ^a bb	"	18tk.	32 475	6 446	188 ^b	"	80 069	677 887	340 275
173 ^a cc	"	8 690	12 000	184	188 ^c	"	3 819	58 215	58 215
173 ^b	"	6tk.	117 491	7 269	188 ^d	"	917	15 588	24 249
173 ^c	"	8tk.	57 075	417	189 ^a	Puuvillane samet ja plüüs	7 575	114 652	55 426
173 ^d	"	78	142	13	189 ^b	"	110	1 619	1 969
173 ^e	Sõidu- ja veoristade osad	28 572	161 597	184	190 ^a	Kõled ja nõõrid	154 907	165 257	1 909
173 ^a	"	36 390	149 448	203	190 ^b	Kalavõrgud	14 891	169 063	29 815
173 ^b	"	1 000	56 000	143	191	Kotid	19 488	18 826	894
173 ^c	Lennukid	8tk.	18 000	1 755	192	Taimeritigi kiudaineist riie	5 592	15 067	14 637
173 ^d	Raudtee vagunid	12tk. 46 090	110 000	—	193	Lõvend taimeritigi kiudaineist	240	2 106	2 644
173 ^e	Laevad	1tk. 1 825, 21rgt.	—	—	194	Yanariie ja seiltest kaup	52 732	7 899	6 378
175 ^a	"	8tk. 15, 25rgt.	1 850	—	194 ^a	Linoiteum	51 779	220 181	56 865
175 ^b	"	2t. 10, 90rgt.	40 520	—	194 ^b	Issoleerpael	1 123	80 023	18 828
175 ^c	"	8tk. 805, 97rgt.	16 597	—	194 ^c	Siduriie	4 602	3 897	362
175 ^d	Pabertimismehaan. valmist.	1 901 049	176 572	—	195 ^a	Sidupaelad	443	269 563	277 338
175 ^e	"	7 655 032	655 134	—	195 ^b	Poolsiiduriie	2 623	89 726	89 602
176 ^a	Paberifõikid, makulatuur	71 046	608 895	206	197 ^a	Poolsiidupaelad	356	13 609	15 329
176 ^b	"	2 484 756	222 955	4 929	197 ^b	Viltriie ja seiltest kaup	3 498	13 859	4 818
176 ^c	"	1 028 062	232 955	20 847	198	Villane riie	15 934	5 968	5 968
176 ^d	"	108 304	38 943	6 647	198 ^a	Villane riie tehnil. tarbeks	67 749	67 749	67 749
176 ^e	"	75 781	20 766	3 684	198 ^b	Villane riie tehmil. tarbeks	18 918	18 918	18 918
177 ^a	Katsepapp	100 472	28 718	1 433	199 ^a	Villane riie	20 053	1 160 844	581 943
177 ^b	"	—	—	—	199 ^b	Villane riie	14 615	1 157 170	4 441
177 ^c	"	—	—	—	200 ^a	Villane riie	1 074	5 757	1 760
177 ^d	"	—	—	—	200 ^b	Villane riie tehnil. tarbeks	170	3 686	2 701
177 ^e	"	—	—	—	200 ^c	Villane riie tehnil. tarbeks	203	4 322	15 261
177 ^a	Bristolpapp, papisi, papjema- šeesit kaup lõhtne	28 612	27 156	3 405	204 ^a	Villane riie tehnil. tarbeks	40	11 360	2 076
177 ^b	"	8 275	3 510	611	204 ^b	Villane riie tehnil. tarbeks	10 071	181 406	118 713
177 ^c	"	2 109	2 889	17 080	204 ^c	Villane riie tehnil. tarbeks	28 478	427 351	160 312
177 ^d	Paber igasugune	72 051	79 414	28 052	205 ^a	Põim- ja posamentöö sidist ja poolsiidist	188	10 695	6 893
177 ^e	"	106 123	5 828	3 455	205 ^b	Põim- ja posamentöö muust materjalist	2 366	27 092	16 769
177 ^a	"	6 756	8 455	5 409	205 ^c	Kaanganie	474	3 020	172
177 ^b	"	167 275	107 054	18 527	206 ^a	Põimnõõr kühnläätöstuseks	422	2 090	22
177 ^c	"	9 181	107 054	18 527	206 ^b	Tuul puuvillane	7 087	55 511	29 816
177 ^d	"	114 458	9 181	8 455	206 ^c	muust materjalist	280	5 197	14 175
177 ^e	"	110 830	326 483	64 439	207 ^a	muust materjalist	19	950	2 877
177 ^a	Kirjandubrikad	20 848	68 933	31 390	207 ^b	muust materjalist	90	48 577	7 482
177 ^b	"	2 081	3 175	1 489	208 ^a	Väljajõmbused	1 865	48 577	84 143
177 ^c	"	514	514	228	208 ^b	"	18	1 412	2 925
177 ^d	"	—	—	—	208 ^c	"	28	1 012	5 895
177 ^e	"	—	—	—	209 ^a	"	1 354	30 791	67 189
177 ^a	"	—	—	—	209 ^b	"	1 302	13 360	21 194

177 ^o	1816	4 055	2 212	208 ^o	Peet	23	313	1316
Kartonsahtöö	1 816	—	4 560	208 ^a	Pealiskriidid	17 812	208 863	69 468
Postkaardid, trükitud pildid	2 296	19 466	36 359	209 ^b	"	4 125	76 563	84 326
Maateadusekaardid ja atlasid	1 465	—	1 251	209 ^c	Kanderiidid	179	2 928	1 041
Noodid	1 855	221	17 942	209 ^a	"	31	678	2 065
Raamatud ja ajakirjad	17 586	2 178	30 095	209 ^b	Riided ja pesu osaliselt sidist	1	61	246
"	23 656	44 766	44 766	209 ^c	sidist	21	2 041	5 236
"	10 283	839	14 377	209 ^a	Naisete kübarad ilustatud	11	688	3 287
Puuvill	4 694 731	63 377	9 133 603	209 ^b	Kübarad ja mütsid	4 053	92 915	56 805
Džaut	676 440	670	530 214	210 ^a	"	39	640	182
Kanep ja muud talimertigi kind-	318 400	3 703	274 456	210 ^b	"	1 235	17 715	13 978
alused	854	88	2 717	210 ^c	Vihma- ja päikesevarjud	1 267	1 556	1 556
Siid	241	295	866	211 ^b	"	8 443	8 443	5 929
"	283 367	4 867	958 599	211 ^b	Nööbid	3 837	87 665	10 006
Vill	32 165	307	106 565	212 ^a	"	2 465	86 263	17 895
"	730	487	509	212 ^b	"	6 189	26 509	22 562
Puuvillavatt	851	1 975	1 328	212 ^c	Ehisesuled, kunstilised	11 286	49 973	41 848
"	4 867	860	12 328	213 ^a	"	37	1 166	2 889
"	12 388	26 872	26 872	213 ^b	Pärild odavast ainest	695	397	5 411
Puuvillalõng ja -niit	8 029	3 679	25 789	214 ^a	"	2 288	2 782	2 782
"	1 969	76	8220	214 ^b	"	3 830	2 184	2 184
"	154	102	770	215 ^a	"	13 623	10 016	10 016
Puuvillalõng	61	16	395	215 ^b	"	8 860	102 854	108 174
"	7 034	22 067	55 573	215 ^c	Kirjutusmaterjal	1 919	12 559	10 208
"	11 781	50 413	96 053	216	Räsepakkrift	23 858	181 632	39 365
"	8 501	18 517	30 808	216 ^{m3}	Kollektsioonid	2 459	1 508	1 099
"	28 969	53 568	242 176	217	"	92	1 295	—
"	6 405	5 897	33 362					

V h i j a v e d u - E x p o r t i o n .

11	10 785 951	40 447	505 838	4 ^b d d	Puusaadused	65 477	32 106	3 840
Kartulid	tk.	—	190	4 ^c a a	"	kj.	25	—
Pörsad kuni 20 kg.	tk.	—	28 810	4 ^c b b	"	kj.	38 743	1 921
Sead	413	56	2000	4 ^c c c	"	kj.	9 596	791
Sarved	5 009	2498	36 250	4 ^d	"	kj.	199 176	22 467
Konid	421 670	1905	135 445	4 ^e	"	st.	681 423,2	361 634
Soolikad	88 680	748	10 159	5 ^a	Linaseemned	kj.	199 359	59 596
Vasikasaad	3 694	3 688	25 568	5 ^b	"	kj.	250	250
Hobusejõhvid, seaharjased	10 243	3 888	40 513	5 ^c	"	kj.	558 682	46 274
"	14 446	380	6 014	5 ^d	Lina	10 326 525	561 680	14 303
Karvad	13 081	65 643	47 657	5 ^e	"	11 712 432	498 771	43 428
Vasikamaad, toored määrjat	280 363	510	4 729	6 ^a	Lina-, kanepi-, džautfakud	959 966	9 716	1 117
soolatud	2 892	17 691	33 727	6 ^b	"	165 516	36 171	8 566
Lambanahad määrjat soolatud	180 327	399 313	74 412	6 ^c	Puuvillassed ja puuvillased kaat-	151 659	31 171	1 609
soolatud	33 727	318	12 768	6 ^d	sud	214 529	44 378	5 703
Lambanahad	17 691	515	108 908	6 ^e	Villased kaitsud	59 257	1 314	1 314
Tooresnaha jätsed	264	554	5 684	6 ^a	"	15 029	31 267	31 267
Karunahad: rebasenahad	741	262	2 690	6 ^b	Tsement	50 815 917	9 282	204
nugise- ja marginahad	28	137	9 110	6 ^c	"	450 840	113 710	8 173
saarnahad	307	670	117 820	6 ^d	Vanaraud-, teras-, malm	3 172 086	80 540	5 710
orava-, kodinimese ja mää-	1 250	2 088	10 752	6 ^e	Vanavaak, punane	20 421	44 078	1 869
ranahad	179	49 227	202 252	7 ^a	"	62 637	25 085	4 626
meislaneseenahad	8 487	787 662	787 662	7 ^b	Vanapronks	42 300	8 005	1 301
"	kj.	1 395 106	18 732	7 ^c	Vasepuru-, -laastud	117 499	6 467	521
"	kj.	37 442	786 728	7 ^d	Vask kviitsides vana	11 531	6 405	521
"	kj.	471 446,7		7 ^e	Pronks kviitsides vana	6 273	3 750	1 056

TULEKAHJUD 1924-26 a. — INCENDIES EN 1924-26.

Teateid tulekahjude kohta R. St. Keskbüroo hakkas koguma alates 1924 a. Mõnitud aasta tulekahjude andmed võeti poliitsel- listist üldteatelehist kuritegude ja administratiivmääruste rik- kumiste kohta. Kuna neli teatelehit tuletekkimise põhjused sageli puudulikult tähendatud olid, kahjusummade arvud mõn- kord puudusid ning osa tulekahjujuhte üldse registreerimata jäi, siis ei saa 1924 a. andmeid pidada täpseks. 1925 ja 1926 a. andmete saamine korraldati välis-, kriminaal- ja raudteepolitsei poolt täidetud eritulekahjude teatelehit ja neis ettetulnud eba- täpsusi suudeti enamjaolt järelepeetavate teel kõrvaldada.

	1926 a.	1925 a.	1924 a.
Tulekahjujuhte oli üldse	955	764	505
Neist sünnitasid ainelist kahju	869	685	354
ehk %/o-des	91	90	70

Võrreldes 1924 a., tõusis tulekahjude arv 1925 a.—259 ja 1926 a.—191 juhu võrra. Kahjustanud tulekahjude % 1925 a. suurenes, võrrel- des eelmise 1924 aastaga, 20%^o, kuna tõus 1926 a. moodustas ainult 1%^o. Mainida tuleb, et 1924 a. ainelist kahju mitte tekitanud tulekahjude rühma sattusid ka need tulekahjud, millede kahjusum- mad jäid nimetamata politseiasutiste poolt, mis loomulikult kahjustanud tulekahjude %-arvu 1924 a. pidi vähendama. Ainelist kahju teki- tanud tulekahjud moodustasid tulekahjude üld- arvust:

	1926 a.	1925 a.	1924 a.
Maades	97% ^o	97% ^o	85% ^o
Linnades ja aleveis	70% ^o	68% ^o	43% ^o
Üldse	91% ^o	90% ^o	70% ^o

Linnades ja aleveis oli kõigil kolmel aastal kahjustanud tulekahje suhteliselt vähem kui maades. See on tingitud osalt sellest, et linna- des võrdlemisi head tulekaitse abinõud ja kor- raldus väga sageli võimaldasid tuld enne sumbutada, kui see nimetamisvääri- list kahju sünnitada jõudis, kuna küla- des enamasti tule vastu võitlemiseks midagi polnud peale pan- gede ja vee, ning siis kui abi kaugemalt kohale

jõudis, tuli oma hävitustöö juba teinud oli. Ka hoonete ehitusmaterjal on maal tulekardetavam, (sindel- ja õlgkatused). Silmas pidada tuleb ka seda et maal osa tähtsusest ja mittekahjusta- nud tulekahje politseile üldse jäävad tead- matuks.

Elanikkude arv tulekahju kohta.
Nombre d'habitants par incendie.

	1926 a.	1925 a.	1924 a.
Virumaa	951	1 422	1 964
Järvamaa	2 079	1 573	1 492
Harjumaal	1 603	1 677	1 651
Läänemaal	1 461	1 853	2 923
Saaremaal	1 732	1 465	5 196
Pärnumaal	740	1 022	1 783
Viljandimaal	1 283	1 510	7 701
Tartumaal	1 061	1 492	2 836
Valgemaal	1 984	1 568	2 335
Võrumaal	1 275	1 625	3 069
Petserrimaal	563	811	1 170
Kokku	1 142	1 423	2 160

Tulekahjud on sagenenud 1925 ja 1926 a., võrreldes 1924 aastaga, eriti 1925 a., kuid tuleb mees pidada, et 1924 a., nagu eelpool tähen- dasime, osa tulekahje jäi registreerimata, ning seepärast tegelikult 1925 a. tõus nii järsk pol- nud. Üldse on tulekahjud sagenenud nii linna- des kui maades, kuid esimesis hoopis vähemal määral. Nii tuli elanikke tulekahju kohta:

	1926 a.	1925 a.	1924 a.
Maades	1077	1414	2467
Linnades	1358	1465	1624

Suhteliselt suurim tulekahjude arv oli kõigil kolmel aastal Petserrimaal, mille põhjuseks tuleb pidada nähtavasti sealsete elanikkude madala- mat kultuurilist tasapinda ja rohket alkoholi tar- vitamist Suhteliselt langes tulekahjude arv kahel viimasel aastal Järvamaal, kus 1927 a. oli 2079 elaniku peale üks tulekahi — see on kõrgeim arv kahel viimasel aastal.

Aastaegade järele jagunesid tulekahjud järgmiselt. — Incendies d'après les saisons.

	Maa—Arrondissements			Linnad ja alevid Villes et bourgs			Kokku—Total		
	1926 a.	1925 a.	1924 a.	1926 a.	1925 a.	1924 a.	1926 a.	1925 a.	1924 a.
100 tulekahjust oli:									
Talvel—En hiver	13,8	14,4	16,5	33,6	21,6	22,3	18,3	16,4	18,6
Kevadel—Au printemps	20,8	24,5	19,6	15,9	28,4	22,8	19,1	25,5	20,8
Suvel—En été	33,7	33,6	34,8	21,8	20,1	22,3	31,0	30,0	30,1
Sügisel—En automne	32,5	27,5	29,3	28,7	29,9	32,6	31,6	28,1	30,5

Arvurikkaimad tulekahjude poolest olid suvi ja sügis, nii oli tulekahjude üldarvust:
1926 a. — 62,8%^o 1. VI. kuni 30. XI.
1925 a. — 58,1 " " " "
1924 a. — 60,8 " " " "

Kuna maades mainitud aastaegade arvud veelgi suuremaiks osutuvad, olid linnades ja aleveis—talve-kevade ja suve-sügisel peale lan- gevad tulekahjud arvuliselt enam-vähem tasa- kaalus.

Tulekahjude arvu maades suve kestel tõstsid sagedased metsa- ja rabapõlemised ning pikse-tulekahjud, kuna sügisel esikohal olid viljakui-vatiste põlemised.

Tuletekkimise põhjuste järele jagunesid tulekahjud järgmiselt:

100 tulekahjust tekitasid. — *Incendies selon les causes.*

	Maad—Arrondissements			Linnad ja alevit Villes et bourgs			Kokku—Total		
	1926 a.	1925 a.	1924 a.	1926 a.	1925 a.	1924 a.	1926 a.	1925 a.	1924 a.
Hooletus— <i>Imprudence</i>	37,1	34,3	46,8	52,3	40,7	40,2	49,6	36,0	44,4
Korratumad tuleasemed— <i>Désordre des cheminées</i>	15,0	10,5	4,7	9,1	6,8	4,8	13,6	9,5	4,5
Sädemed ja tahmapõlemine— <i>Éincelles, noir de fumée enflammé</i>	11,3	10,7	9,0	14,5	13,7	19,0	12,1	11,5	12,9
Pikne— <i>Foudre</i>	7,2	9,5	4,0	0,9	1,0	0,5	5,8	7,2	2,8
Süütamine— <i>Incendie volontaire</i>	11,8	12,5	0,9	4,1	6,9	—	9,8	11,0	0,6
Arvatav süütamine— <i>Incendie volontaire présumé</i>	6,0	4,8	—	0,5	3,9	—	4,7	4,6	—
Teadmata— <i>Inconnu</i>	11,8	17,7	34,6	18,6	27,0	35,4	13,4	20,2	34,8
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Suurimaks tuletekkimise põhjuseks, nii maades kui ka linnades, kõigil kolmel aastal oli hooletu tulega ja tuldvõtvate ainetega ümberkäimine, nagu puudulik järelevalve kütmisel ja liigkütmine (1925 a. — 85 tulekahju), põlevate tikkude ja paberossiotsade mahaviskamine, eriti maal, järelevalveta jäetud laste tulega mängimine jne.

Järgmiseks suurimaks põhjuseks olid 1926 a. korratud tuleasemed ja korstnad. Sel põhjusel tekkinud tulekahjude arv oli maades suures ülekaalus. Viimaste hulgast paistab silma Petserimaa, kus sellelaadiliste tulekahjude arv absoluutselt ja ka suhteliselt on suurim (1926 a. 27% selle põhjusrühma üldarvust).

Sädemeist ja tahma põlemisist põhjustatud tulekahje oli linnades ja alevs rohkem kui maades. Kuid arvestada tuleb sellega, et esimesis suurem osa registreeritud tahma põlemisist kahju ei sünnitanud, kuna maades sarnased kahjutud tulekahjud arvestusest sagedasti välja jäävad.

Pikselöögist tingitud tulekahje oli maades võrdlemisi rohkesti, kuna linnades nende arv ei tõusnud üle 1% üldarvust.

Ühe tulekahju läbi sünnitatud keskmine kahjusumma oli (1000 mk)
Damage moyen causé par incendie (1000 mk.)

	Maades Arrondissement	Linnades ja alevis Villes et bourgs	Kokku Total
	1926 a.	1926 a.	1926 a.
Viru	203	317	228
Järva	418	—	418
Harju	199	268	229
Lääne	396	20	399
Saare	245	11	224
Pärnu	280	2014	699
Viljandi	275	81	255
Tartu	352	988	481
Valga	170	1333	408
Võru	257	360	266
Petseri	195	—	195
Kokku 1926 a.	265	757	353
Kokku 1925 a.	325	431	347
Kokku 1924 a.	369	436	384

Süütamisi ja arvatavaid süütamisi oli 1926 ja 1925 a. kaunis rohkesti (1924 a. vastavad arvud on puudulikud), nimelt oli mainitud põhjusel tekkinud maades mõlemal aastal umbes 17,5% ja linnades 1926 a. 4,6% ja 1925 a. 10,8% tulekahjude üldarvust.

Teadmatuil põhjusil tekkinud tulekahjude arv on kahel viimasel aastal vähenenud, eeskätt, et põhjuste määramisel arvesse võtma hakati mitte ainult kindlakstehtud vaid ka arvatavaid põhjusi.

Keskmine kahjusumma maades kahel viimasel aastal on langenud, võrreldes 1924 a. arvuga. Linnades aga kerkis see 1926 aastal palju kõrgemale 1924 a. arvust. Selle põhjuseks oli, et Pärnu linnas 1926 a. kaks tulekahju sünnitasid kahju üle 40 miljoni mk; ka Tartus olid sama aasta suvel suured tulekahjud.

Põlenud varanduste omanikkude hindel oli tulekahjude läbi sünnitatud ainelise kahju summa

1926 a.	—	306 776	tuh. mk
1925 a.	—	237 598	" "
1924 a.	—	135 932	" "
ehk kolmel aastal kokku		680 306	" "

1926 a. kahjusumma ei sisalda riigimetsade põlemiste kahjusid. Riigimetsade põlemisi oli:

1926 a.	— 331,	kahjusumma 3 860 000 mk.
1925 a.	— 187,	" 1 334 000 "
1924 a.	— 93,	" 235 000 "

Allpool mõned andmed põlenud varanduste, nende omanikkude ja varanduste tule vastu kindlustamiste kohta:

Hooned:	1926 a.	1925 a.
Tule läbi kannatanud hoonete omanikk, arv oli	783	728
Neist maades	640	594
Kannatanud hoonete arv	1015	756
Neist maades	847	616
Hoonete väärtus enne tulekahju milj. mk.	320,3	269,2
Sellest maades	126,6	134,5
Hoonete põlemisest saadud kahju milj. mk.	159,2	130,2
Sellest maades	105,2	92,9
Kindlustuste arv (tule vastu)	547	391
Neist maades	435	301
Kindlustuste summa milj. mk.	191,9	113,7
Sellest maades	68,7	50,1

Muu varandus:	1926 a.	1925 a.
Tule läbi kannatanud muu vara omanikk. arv	1091	908
Neist maades	874	724
Muu vara põlemisest saadud kahju milj. mk.	147,5	107,4
Sellest maades	84,2	84,7
Kindlustuste arv (tule vastu)	108	51
Neist maades	70	20

Neis andmetest selgub muuseas, et hoonete omanik tulekahju läbi keskmiselt sai kahju (1000 mk)

Maades	164	156
Linnades ja aleveis	378	278

ja et hooned kaotasid tule läbi keskmiselt oma väärtusest

Maades	83,1%	69,1%
Linnades	27,9%	27,7%

Hoonete omanikest olid hooned tule vastu kindlustanud

Maades	68,0%	50,7%
Linnades	78,3%	67,2%

kuna hoonete väärtuse üldsummast tule vastu kindlustatud oli

Maades	54,3%	37,2%
Linnades ja aleveis	63,6%	47,2%

Põlenud muu vara, omaniku kahju oli keskmiselt (1000 mk)

Maades	96,3	117,0
Linnades	291,7	123,4

Muu vara omanikest olid vara tule vastu 1926 a. 1925 a. kindlustanud

Maades	8,0%	2,8%
Linnades	17,5%	18,5%

Lõpuks toome andmed tulekahjude üle, millised endise Vene Statistika Komitee poolt end. Eestimaa kubermangu kohta kogutud ja avaldatud 1912 a.

	Keskmiselt aastast (1895—1909 a.)		1910 a.	
	Maal	Linnades	Maal	Linnades
Tulekahjude arv	275,3	309		
Neist linnades	36,3	58		
a) Tallinnas	31,9	48		
Kahjude summa—1000 kldr.	569,2	674,4		
Sellest linnades	181,4	232,9		
a) Tallinnas 1000 kldr.	167,6	229,9		
100 tulekahjust oli:				
talvel	15,7	25,8	10,6	24,5
kevadep	21,3	19,6	28,1	18,9
suvel	31,6	25,5	29,3	28,3
sügisel	31,4	26,1	32,0	28,3
Ühe kahju summa 1000 kldr.	1,622	4,993	1,724	4,395
100 tulekahjust tekkisid:				
Piksest	7,3	—	7,0	1,9
Korruptuulist abjudest	11,5	12,3	13,3	17,0
Hooletusest	21,9	35,7	36,7	45,3
Süütamisest	28,4	13,0	18,3	3,8
Muul põhjusil	30,9	36,0	24,6	32,0

	Hooletuus Imprudences		Korratud tulease- med, korstnad Désordre des che- minées, foyers etc.		Stämed, tahma põlemine Étrécées, noir de fumée en flamm.		Pikne Foudre		Suhitamine Incendie volon- taire		Arvatav süütu- tamine Incendie volon- taire présumé		Teadmata Inconnu		Kokku Total		
	Arv.	Nõud dommages	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	Arv.	1000 mk	
																	Üldse
Maad	40	4954	22	8399	3	615	11	3804	12	3833	9	8974	15	3098	101	3098	
1) Talvel—En hiver.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2) Kevadel—Au prin- temps.	41	4033	33	7807	3	3412	11	5914	10	1792	12	2752	17	171	137	145	
3) Suvel—En été.	103	9033	38	6675	23	11483	22	5914	8	4704	7	1554	33	896	147	145	
4) Sügisel—En au- tomne.	88	17470	27	9159	24	6440	20	4369	41	39082	16	3943	22	8401	238	76349	
Kokku	273	72259	110	27031	83	14067	53	14067	85	15651	44	16723	87	85	714	189438	
Linnad ja alevid	39	28	4	197	13	9	1	1	1	3740	1	1	10	9	7345	74	49
1	14	14	2	2555	3	9	1	437	1	7	1	263	6	5	1016	5	26
2	27	26	4	434	7	367	1	1	2	57	8	8	8	8	19797	38	39
3	35	24	4	10012	3	367	1	1	5	251	1	17	14	14	18785	63	41
4	55	24	4	10264	5	501	2	4217	6	4055	1	263	41	36	46896	220	155
Kokku	115	88	20	14	32	501	2	4217	6	4055	1	263	41	36	46896	220	155
1	79	68	85	31	14	14	12	4211	13	7573	9	8974	25	24	10438	175	149
2	55	55	36	34	32	9211	22	5914	11	91799	13	3015	23	22	6882	182	171
3	130	421	45266	32	32	18687	40	88	23	5001	7	154	41	39	24145	296	277
4	124	111	-7126	27	26	9159	21	21	46	41	7	3843	39	36	27139	302	272
Üldse	385	556	123431	123	37295	115	18304	55	18304	86	19706	45	16886	121	68604	955	869
Arv.	40	4954	22	8399	3	615	11	3804	12	3833	9	8974	15	3098	101	3098	
Kahjuga	41	4033	33	7807	3	3412	11	5914	10	1792	12	2752	17	171	137	145	
Üldse	103	9033	38	6675	23	11483	22	5914	8	4704	7	1554	33	896	147	145	
Kahjuga	88	17470	27	9159	24	6440	20	4369	41	39082	16	3943	22	8401	238	76349	
Üldse	273	72259	110	27031	83	14067	53	14067	85	15651	44	16723	87	85	714	189438	
Arv.	39	28	4	197	13	9	1	1	1	3740	1	1	10	9	7345	74	49
Kahjuga	14	14	2	2555	3	9	1	437	1	7	1	263	6	5	1016	5	26
Üldse	27	26	4	434	7	367	1	1	2	57	8	8	8	8	19797	38	39
Arv.	35	24	4	10012	3	367	1	1	5	251	1	17	14	14	18785	63	41
Kahjuga	55	24	4	10264	5	501	2	4217	6	4055	1	263	41	36	46896	220	155
Üldse	115	88	20	14	32	501	2	4217	6	4055	1	263	41	36	46896	220	155
Arv.	79	68	85	31	14	14	12	4211	13	7573	9	8974	25	24	10438	175	149
Kahjuga	55	55	36	34	32	9211	22	5914	11	91799	13	3015	23	22	6882	182	171
Üldse	130	421	45266	32	32	18687	40	88	23	5001	7	154	41	39	24145	296	277
Arv.	124	111	-7126	27	26	9159	21	21	46	41	7	3843	39	36	27139	302	272
Kahjuga	356	556	123431	123	37295	115	18304	55	18304	86	19706	45	16886	121	68604	955	869
Üldse	385	556	123431	123	37295	115	18304	55	18304	86	19706	45	16886	121	68604	955	869

1926 a.

1925 a.

1924 a.

- 1) Talvel—En hiver.
- 2) Kevadel—Au prin-
temps.
- 3) Suvel—En été.
- 4) Sügisel—En au-
tomne.

Üldse

TUBERKULOOS 1925—26 a. — TUBERCULOSE EN 1925—26.

Tuberkuloosi registreerimine, mis ülemaaliselt maksuma pandud Tervishoiu Peavalitsuse ringkirjaga 3 nov. 1921, asetati seaduslikute aluste 28 mail 1926, millal avaldati Riigi Teatajas töö-koolekandeministri määrus nakkushaiguste registreerimise kohta, kus teiste hulgas ka tuberkuloos on mainitud.

Haigusvormide eritlust määruses ei nõuta, kuid nakkushaiguste registreerimiskaardil on ette nähtud järgmised alajao- tused: *tuberculosis pulmonum I, II, III; laryngis, osstium, cutis*.

Täienduseks teadustamisele üldisil nakkushaiguste registreerimiskaartidel, kogutiakse andmeid tuberkuloosihagete kohta, alates 1926 a., veel eriliste tuberkuloosihagete registreerimis- kaartidega. Viimased on määratud täitmiseks ravimisasutisile,

haigemajadele, ambulantsidele ja nõuandekohtadele ning sisal- davad üksikasjalisi küsimusi haiguse lokalisatsioonist ja haige elutingimustist.

Tuberkuloosi registreerimise tegeliku läbiviimise kohta tuleb tunnustada, et see meil veel väga palju jätab soovida. Registreeritakse kaugelki mitte kõik teatavaks saanud haigus- juhud, mis sellest selgub, et teadustatud tuberkuloosijuhtude arv on väga väike, võrreldes sellest haigusest põhjustatud surevusega, kuna arstiabi tarvitamine tuberkuloosi puhul on võrdlemisi laialdane. Nõnda, näiteks, tuli 1925 a. iga 100 arsti- abi tarvitamise kohta keskmiselt 12 uut haigusjuhtu. Minimaalne arv—4 uut juhtu 100 abitarvitaja kohta—registreeriti Saaremaal, maksimaalne—36 juhtu konstateeriti Pärnumaal.

Registreeritud tuberkuloosijahud, võrreldes arstiabi tarvitamisega 1925 a.

Cas de tuberculose enregistrés en 1925, par rapport au nombre des cas de traitement médical.

1.	Tuberkuloosijuhte registreeritud <i>Cas de tuberculose enregistrés</i>	Arstiabi tarvitamisi registreer.— <i>Cas de traitement médic. enreg.</i>				Iga 100 abitarv. peale tuleb uusi juhte <i>Cas nouvellem. enreg. par 100 cas de traitement méd.</i>
		Haigem. <i>Aux hôpitaux</i>	Ambul. <i>Aux ambula- toires</i>	Prakt. arstide juures <i>Chez les médecins</i>	Kokku <i>Total</i>	
Virumaa	245	87	605	864	1616	15,2
Järvamaa	36	24	19	337	380	9,5
Harjumaa	579	641	3383	2542	6566	8,8
Läänemaa	135	43	26	345	414	32,6
Saaremaa	18	24	266	148	438	4,1
Pärnumaa	296	46	952	959	817	36,2
Viljandimaa	78	39	27	368	454	17,2
Tartumaa	306	587	1034	1679	3300	9,8
Valgamaa	20	2	3	289	294	6,8
Võrumaa	65	15	9	395	419	15,5
Petserrimaa	21	27	433	—	460	4,6
	1799	1535	6247	7376	15158	11,9

Kuna surevus tuberkuloosi Saaremaal on väga kõrge (1923 a. andmeil, mille kohta vastavad koefitsiendid arvuatud, 24,9 iga 10 000 elaniku kohta), Pärnumaal aga palju madalamal seisab (13,5), pole põhjust arvata, et viimases uusi tuberkuloosijuhte mitu korda rohkem ette tuleb kui Saaremaal, vaid siin on tege- mist, nähtavasti, puuduliku registreerimisega.

Mitte ainult uute tuberkuloosijuhtude registreerimine, vaid ka arstiabi tarvitamise arvestamine osutub (teataval määral puu- dulikuks. Nõnda, näiteks, on näidatud Valgamaal ühes Valga linnaga ainult 2 arstiabi tarvitamise juhtu haigemajades, täiesti arvestamata jättes rohkemvõimalisi Taagepera sanatooriumi patsiente.

Kõike seda arvesse võttes, tuleb teatud ettevaatusega kasu- tada andmeid tuberkuloosi, kui haiguse, levimise üle ning samuti ka arstiabi tarvitamise kohta tuberkuloosi puhul.

Mis puutub tuberkuloosist põhjustatud surevusse, siis on sellekohased andmed palju täielikumad nii linnades kui maal. Linnades, kus arstilikud surmatunnistused nõutavad, ei tule kahelda surmapõhjuse õiges ülestähendamises eriti sarnase kroonilise haiguse puhul, nagu tuberkuloos; maal, kus, nagu seigus, arstiabi tarvitamine tuberkuloosi puhul kaunis laialdane, võib ka surnu omaste arvamisil usaldada, kui surmapõhjuse- na on antud üles tiisikus ehk tuberkuloos. Siin tuleb aga tähenda- da, et mitte igal pool ei märgita tuberkuloosi selle nimetuse all, vaid peale selle veel rinnahaigusena, kopsuhaigusena jne.,

mille tõttu maal üks osa tuberkuloosist põhjustatud surevust sellena kindlasti jääb arvestamata.

Uusi tuberkuloosijuhte registreeriti nakkus- haiguste registreerimiskaartidel: 1925 a.—1799, sellest meestel 1002, naistel 797; 1926 a.—1812, meestel 1030, naistel 782. Peale selle teadustati 1926 a. veel eriliste tuberkuloosihagete kaarti- dega 116 ravimisasutisist registreeritud tuberku- loosijuhtu: meestel 72, naistel 44. Seega on 1926 a. registreeritud haigusjuhtude arv—kokku 1928— veidi suurem 1925 a. arvust, millest vaevalt saab järeldada haiguse tõusu, küll aga vist täpsemat registreerimist võib konstateerida.

Haiguse lokalisatsiooni järele, mille eritlus tegelikult üksikasjalisemalt läbi viidud kui regi- streerimiskaartidel ette nähtud, registreeriti kõige rohkem hingamisorganite tuberkuloosi: 1925 a.—1859 juhtu ehk 75,6% ja 1926 a.—1544 juhtu ehk 85,2% üldarvust. Teiste organite tuberkuloosi on mõlemil vaatlusele võetud aastail võrdlemisi vähe registreeritud.

Registreeritud tuberkuloosijuhud 1925 ja 1926 a. (nakkushaiguste registreerimiskaartidega).
Cas de tuberculose enregistrés en 1925 et 1926 (cartes de l'enreg. des maladies contag.)

	Jaanuar Janvier		Veebruar Février		Märts Mars		Aprill Avril		Mai Mai		Juuni Juin		Juuli Juillet		August Août		September Septembre		Oktoober Octobre		November Novembre		Detsember Décembre		Kokku Total		Üldse Gr. total	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
1926 a.																												
Linnad—Villes	45	33	49	27	31	37	42	32	36	29	53	34	24	16	33	21	31	26	38	23	39	24	30	26	456	328	784	
Tallinn	24	19	31	14	20	23	26	21	20	11	34	19	10	9	21	11	15	15	22	11	23	15	15	15	261	165	426	
Tartu	4	1	7	4	1	1	2	2	7	7	4	7	4	4	2	2	2	4	1	1	1	1	1	1	36	29	65	
Narva	3	3	5	2	5	4	7	4	3	3	3	3	2	2	2	2	4	4	3	4	4	4	4	10	52	43	95	
Pärnu	8	5	5	4	5	7	5	3	3	3	4	6	7	3	1	6	5	5	5	6	3	4	4	4	52	49	105	
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Viljandi	—	1	—	—	—	2	—	—	2	2	6	2	3	2	3	2	4	1	—	—	—	—	—	—	20	10	30	
Rakvere	—	3	3	3	—	2	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	13	22	
Yõru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
Paide	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maad — Arron- dissements	51	43	47	35	73	41	59	42	54	42	47	45	44	48	37	27	52	28	26	30	47	38	37	35	574	454	1028	
Viru	1	3	11	5	3	3	6	2	7	4	9	3	5	2	4	2	5	5	1	1	1	3	3	3	59	30	89	
Järva	—	—	—	—	5	1	1	4	4	5	3	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	14	15	29	
Harju	3	2	0	5	9	6	7	6	6	2	3	3	2	4	2	2	13	2	1	4	5	5	3	3	65	42	107	
Lääne	8	9	4	5	7	5	7	2	8	3	0	3	7	1	4	2	2	1	1	7	7	2	5	2	55	43	98	
Saare	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	6	13	
Pärnu	10	12	9	3	14	6	9	6	14	9	6	13	2	7	5	6	9	4	5	7	3	6	2	6	93	85	178	
Viljandi	1	2	1	2	6	2	14	9	6	6	11	7	12	8	2	12	7	2	1	1	1	1	1	1	72	53	125	
Tartu	19	9	14	13	17	9	14	9	10	5	9	9	5	6	12	6	8	9	6	8	17	7	5	12	130	101	231	
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	13	
Yõru	3	4	2	1	9	8	6	2	3	7	4	3	11	4	3	4	1	2	8	7	11	8	9	9	70	59	129	
Petseri	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	12	16	
Üldse—Gr. total	96	76	96	62	104	78	101	74	90	71	105	79	68	64	70	48	83	54	64	53	86	62	67	61	1030	782	1812	
1925 a.																												
Linnad—Villes	54	40	60	53	46	42	43	30	25	43	21	23	24	21	20	12	25	19	36	29	35	21	31	22	420	355	775	
Tallinn	31	23	22	22	31	21	13	13	17	22	15	12	14	12	7	7	15	10	28	18	31	17	23	15	252	190	442	
Tartu	5	6	3	3	4	2	1	1	1	1	1	3	1	1	3	1	3	3	1	1	1	1	1	1	30	23	53	
Narva	12	6	8	2	7	11	11	9	4	4	11	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	1	4	2	54	49	103	
Pärnu	5	2	25	23	2	5	11	5	2	4	2	4	6	5	2	2	2	2	5	2	3	4	2	3	67	62	129	
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
Rakvere	1	3	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	14	
Yõru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	7	
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maad — Arron- dissements	62	48	74	48	75	72	42	37	62	50	47	31	42	33	31	22	37	25	36	27	38	24	36	25	582	442	1024	
Viru	14	10	11	7	3	10	4	2	9	7	3	3	6	5	2	3	5	5	2	2	1	1	3	4	70	58	128	
Järva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13	14	
Harju	5	6	9	4	11	11	5	4	11	10	7	4	5	1	8	7	6	3	3	3	2	2	4	2	75	61	136	
Lääne	9	9	4	6	10	7	3	3	5	3	11	10	8	5	2	1	3	4	4	9	6	2	2	4	70	53	123	
Saare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	6	18	
Pärnu	3	2	18	4	17	11	8	12	7	3	3	12	10	7	3	4	2	6	4	3	9	3	5	9	99	68	167	
Viljandi	1	7	3	4	3	5	1	4	4	4	1	2	1	1	1	5	3	4	2	6	1	1	1	1	35	28	63	
Tartu	20	11	17	14	21	18	10	13	9	8	8	4	8	7	9	5	12	6	14	3	15	7	7	152	101	253		
Valga	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	13	
Yõru	6	2	5	5	4	6	5	6	1	4	2	2	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	96	27	63	
Petseri	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	9	21	
Üldse—Gr. total	116	88	134	101	121	114	85	67	87	93	68	54	66	54	51	34	62	44	72	56	73	45	67	47	1002	797	1799	

Registreeritud tuberkuloosijuhud haiguse lokaliseerimise järgi — Cas de tuberculose enregistrés d'après la localisation de la maladie.

	1926			1925		
	M.	N.	Kokku Total	M.	N.	Kokku Total
Hingamisorganite tuberkuloos — Tuberculose de l'appareil respiratoire	878	660	1544	758	601	1359
Ajukeelme ja kesknärvisüsteemi tuberkuloos — Tuberc. des méninges et du système nerveux central	5	10	15	10	14	24
Soolte ja kõhukeelme tuberkuloos — Tuberculose des intestins et du péritoine	2	4	6	2	3	5
Selgroo tuberkuloos — Tuberculose de la colonne vertébrale	2	3	5	2	4	6
Lügendite tuberkuloos — Tuberculose articulaire	14	9	23	12	8	20
Naha- ja nahaaluskoe tuberkuloos — Tuberculose de la peau et du tissu cellulaire	2	2	4	—	1	1
Luude tuberkuloos — Tuberculose des os	32	18	50	23	11	34
Lümfisüsteemi tuberkuloos — Tuberculose du système lymphatique	3	12	15	8	12	20
Kuse- ja sugutuberkuloos — Tuberculose de l'appareil génito-urinaire	3	1	4	—	—	—
Mitmesugulise organi korraga tuberkuloos — Tuberculose de plusieurs organes	24	10	40	23	16	39
Lokaliseerimise märkimata — Localisation non indiquée	65	41	106	160	127	287
Üldse—Gr. total	1030	782	1812	1002	797	1799

1) Neist 23 sõjaväelast — Dont 23 militaires.

Kuidas jagunevad 1925 ja 1926 a. registreeritud tuberkuloosijuhud haigete vanuse ja elukutse järele—jääb lahtiseks, kuna Riigi Statistika Keskbürool töõjoudude vähendamise tõttu võimalus puudus andmeid tarvilikus ulatuses läbi töötada.

Nagu eelpool mainitud, kogutakse täpsemaid teateid tuberkuloosihaigete kohta veel eriliste tuberkuloosihaigete isiklikkude kaartidega. Viimaseist töötati läbi I Üleriikliku tervishoiunä-

dala puhul Tervishoiu Muuseumi jaoks senini sissetulnud kaardid, mille tõttu avaneb võimalus saada mõningaid täiendavaid teateid tuberkuloosihaigete koosseisu kohta. Tuberkuloosihaigete isiklikke kaarte oli kokku tulnud käesoleva aasta maikuuni 850 (duplikaadid välja arvatud), seega võrdlemise väike arv, kuid, nagu üks „Stichprobe“, suudab seegi anda teatud ülevaadet.

Ravimisasutisist registreeritud 850 tuberkuloosijuhut, soo ja vanuse järele.

Répartition des 850 cas de tuberculose enregistrés dans les établissements de santé selon le sexe et l'âge.

4.	Haigete üldarv Nombre total des malades	Sellest—Dont		Haigete jaotus vanuse järgi—Répart. des malades selon l'âge								70 a. ja üle et plus	Teadmata Inconnu
		Mehi Hommes	Naisi Femmes	Alla 7 a. Moins de	7—13	14—19	20—29	30—40	50—69				
Tallinn	249	154	95	1	3	23	79	104	35	1	3		
Tartu	21	2	9	—	—	4	5	7	5	—	—		
Narva	66	11	35	—	1	3	22	32	6	—	2		
Pärnu	105	31	44	1	3	15	46	31	9	—	—		
Valga	1	0	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
Viljandi	40	3	17	—	1	4	18	11	6	—	—		
Rakvere	2	2	1	—	—	—	2	—	—	—	—		
Võru	26	15	11	1	3	—	3	9	9	1	—		
Haapsalu	2	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—		
Kuresaare	2	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—		
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Paldiski	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
Linnad—Villes	515	301	214	3	11	50	177	196	71	2	5		
Viru	17	8	9	—	—	3	6	6	2	—	—		
Järva	2	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—		
Harju	17	13	4	—	—	1	7	7	1	—	1		
Lääne	20	14	6	—	2	3	8	6	1	—	—		
Saare	3	1	2	—	—	—	1	2	—	—	—		
Pärnu	114	62	52	2	6	20	52	28	6	—	—		
Viljandi	68	37	31	—	—	21	25	14	8	—	—		
Tartu	10	7	3	—	—	1	8	1	—	—	—		
Valga	4	2	2	—	—	—	2	1	1	—	—		
Võru	75	50	25	—	2	9	17	31	15	1	—		
Petseri	5	3	2	1	1	1	1	1	—	—	—		
Maad—Arrondis.	335	198	137	3	11	59	129	97	34	1	1		
Üldse—Gr. total	850	499	351	6	22	109	306	293	105	3	6		

Soo järele on tuberkuloosihaigete seas pealigal pool mehed ülekaalus: Tallinnas 151:95; linnades 147:119; maades 198:137. Seda näitavad ka nakkushaiguste kaartidega kogutud andmed (vaata tab. 2), kus jaotus soo järele läbi viidud. Võiks arvata, et siin on tegemist juhuslikkusega, mis sellest tingitud, et mehed, võib olla, sagedamini pöörduvad arsti poole; kuid et ka tuberkuloosist põhjustatud surevus meestel on suurem kui naistel,—paistab

tõenäoline olevat, et tuberkuloos meeste seas siiski laialdasemalt on levimas. Edasi näeme, et rõhuv enamus tuberkuloosihaigetest—70%—20—49 a. vanuses. Alaealisi kuni 20 a. on registreeritud haigete seas 16% ja üle 50 a. 14%.

Kuna lahtiste batsillidega eraldamata haiged oma ümbruskonnale on väga kardetavad, on ühiskondliku tervishoiu seisukohalt tähtis jälgida tuberkuloosihaigete tegevust, mida võimaldavad ravimisasutisist täidetud kaardid.

Tuberkuloosihaigete tööala—Tuberculeux selon la profession.

5.	Töötab oma kodus Travail à domicile	Töötab väljaspool kodu kokkupuutes toiduasinate ja kehatteesemetega Trav. en dehors (ind. de l'anim. ou conf. de vêtem.)	Vabrikutsja ja töökodades Aux fabriques et ateliers	Kontoreis ja kantselleides Aux bureaux	Põllumajanduse alal Dans l'agriculture	Muudel aladel Autres professions	Ei tööta Ne travaillent pas	Teadmata Inconnu.
Tallinn	20	43	30	9	—	37	37	14
Teised linnad—Autres villes	43	32	27	16	—	32	52	14
Maad—Arrondissements	48	18	2	4	120	50	70	23
Üldse—Gr. total	111	93	68	29	120	219	159	51

Kõne all olevast 850 tuberkuloosihagest, kelle kohta andmed tegevusala kohta olemas, töötab, nagu näeme, 13,9% omas kodus kas majapidamise alal või käsitööstistena; 11,6% väljaspool kodu toiduainete ja kehakatteesemete valmistuses ja müügil; 8,5% vabrikuis ja töökodades; 3,6% kantseliametnikkudena; 15,0% põllumajanduses ja 27,5% mitmesugusel muudel aladel; mittetöötavaid on 19,9%.

Nagu sellest läbilõikest näeme, on tuberkuloosihageid väga suurel määral hädaohtlikud oma ümbruskonnale haiguse levitamise mõttes. Tuberkuloosi levitamist haigustunud isikute kaudu soodustavad veel praegused kitsad korteriolud, mille tõttu haige on sunnitud hulga tervete inimestega ühes ruumis viibima.

Tuberkuloosihagete korteriolud. — *Condition de logement des tuberculeux.*

6.	Tuberkuloosi hageist elavad: <i>Tuberculeux ayant pour logement:</i>			Teadmata <i>Inconnu</i>	Tuberkuloosihage kaaselanikkude arv 1 toalisel korteris <i>Nombre des souslocataires des tuberculeux habitant une seule chambre</i>										Kaaselanikkudeta <i>Sans souslocataires</i>	Teadmata <i>Inconnu</i>
	1 toalises korteris <i>1 chambre</i>	2 toalises korteris <i>2 chambres</i>	Üle 2 toal. korteris <i>Plus de 2 chambres</i>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Linnad—Villes																
Tallinn	172	87	11	29	44	39	32	24	11	7	2	—	—	11	2	
Tartu	10	9	2	—	4	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	
Narva	46	12	6	2	9	12	14	6	3	—	—	—	—	2	—	
Pärnu	53	29	23	—	18	15	7	2	1	2	—	—	—	8	—	
Valga	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Viljandi	21	13	5	1	5	8	4	1	—	—	—	—	—	3	—	
Rakvere	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Võru	14	10	2	—	3	3	3	3	1	—	—	—	—	1	—	
Haapsalu	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuressaare	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Paldiski	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maad—Arrondissements																
Viru	6	7	3	1	—	1	2	1	1	—	—	—	—	1	—	
Järva	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Harju	5	7	4	1	1	3	1	—	1	—	—	—	—	1	—	
Lääne	4	6	10	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	
Saare	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Pärnu	25	38	51	—	7	5	6	3	—	—	—	—	—	—	—	
Viljandi	18	19	30	1	4	4	4	1	2	—	—	—	—	2	1	
Tartu	7	—	3	—	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Valga	1	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
Võru	29	31	15	—	2	5	6	7	4	1	2	1	—	1	—	
Petseri	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Üldse—Total	416	225	168	41	99	101	84	52	25	10	6	1	1	32	4	

Nagu tabelist selgub, elab 416, seega peaaegu pool kõigist vaatlusele võetud tuberkuloosihageist, ühetoalises korteris; kahetoalises korteris elavad üle 2 toalises korteris, kuna 41 haige korteriolud on teadmata.

Ühetoalises korteris elavaist hageist on ilma kaaselanikkudeta ainult 32, kõigil teistel, 4 teadmatut juhtu välja arvatud, on kaaselanikud, kelle arv ühel juhul tõuseb kuni 10. Seega on 380 ühetoalises korteris elavail tuberkuloosihageil kokku 1015 kaaselanikku, kes viibivad alalises nakkuse hädaohus.

Väärrib tähelepanu, et Tallinnas registreeritud tuberkuloosihagete hulgas on veel 16 sarnast, kes elavad alaliselt linna öömajades koos 70—80 inimesega.

Kui tõsine meil tegelikult tuberkuloosi hädaoht on — seda näitab tuberkuloosist põhjustatud surevus.

Surevus tuberkuloosi 1923—25 a.
Mortalité en tuberculose en 1923—25.

7.	Absolutarvud <i>Nombre absolu</i>			100 000 elaniku kohta— <i>Par 100 000 habitants</i>		
	1925	1924	1923	1925	1924	1923
	Üldine surevus— <i>Mortalité générale</i>	16 690	16 918	16 630	1 493	1 520
Üldine surevus tuberkuloosi— <i>Mortalité générale en tuberculose</i>	2 167	2 180	2 032	194	196	183
Sellest hingamisorg. tub. <i>Dont tuberculose de l'appareil respiratoire</i>	2 025	2 043	1 857	181	183	167
Teiste tuberkuloosi vormide läbi— <i>Autres tuberculoses</i>	142	137	175	13	12	16
Sell. ajukelmis ja kesknärvisüsteemi tub. <i>Dont tub. des méninges et du système nerveux central</i>	53	54	43	5	5	4
Selgroo tub.— <i>Tub. de la colonne vertébrale</i>	12	9	10	1	1	1
Lilgendite tub.— <i>Tuberculose articulaire</i>	1	—	31	0,08	—	—

Surevus tuberkuloosi eluea rühmade järel.
Mortalité causée par la tuberculose comparée avec la mortalité générale selon les groupes d'âge.

8.	Absolutarvud - Nombre absolu						100 000 elaniku kohta - Par 100 000 habitants					
	1924			1923			1924			1923		
	Üldine surevus	Mortalité générale	Sellest hingamisorg. tuberkul. Moratité en tuberculose	Üldine surevus	Surevus tuberkul.	Sellest hingamisorg. tuberkul.	Üldine surevus	Surevus tuberkul.	Sellest hingamisorg. tuberkul.	Üldine surevus	Surevus tuberkul.	Sellest hingamisorg. tuberkul.
Alla 1 a. - Moins de	2142	24	13	2299	21	12	10563	118	64	11337	103	59
1-4	808	45	14	999	38	14	1189	66	21	1470	56	21
5-6	107	10	4	96	9	6	402	37	15	361	34	22
7-9	144	24	11	193	24	12	252	42	19	338	42	21
10-14	297	67	55	300	89	62	269	91	50	272	75	56
15-19	404	208	133	459	171	157	428	192	178	423	157	145
20-24	626	308	301	551	252	238	627	309	302	552	252	238
25-29	504	253	224	518	235	219	599	277	266	615	279	260
30-39	976	375	364	907	354	332	631	242	235	586	229	214
40-49	1137	323	313	1119	294	277	836	237	230	823	216	204
50-59	1620	253	250	1646	207	257	1473	230	227	1497	243	234
60-69	2524	224	218	2417	204	195	3065	272	265	2985	248	237
70-79	2843	69	67	2684	62	59	7563	183	178	7140	165	157
80-89	1452	5	4	1301	3	3	14833	51	41	14210	31	31
90-99	172	-	-	129	-	-	21745	-	-	18308	-	-
100 ja üle - et plus	4	-	-	1	-	-	12903	-	-	3226	-	-
Kokku - Total	15820	2168	2031	15709	2017	1843	1430	196	184	1420	182	167
Vanus teadm. - Age inconnu	106	12	12	101	15	14	-	-	-	-	-	-
Üldse - Total	15926	2180	2043	15810	2032	1857	1438	197	184	1428	183	168
Andmed puuduvad - Données manquent	992	-	-	830	-	-	-	-	-	-	-	-
Üldse kokku - Grand total	16918	-	-	16630	-	-	1528	-	-	1502	-	-

Eestis sureb iga aasta tuberkuloosi keskmiselt 2 126 inimest, ehk 191 iga 100 000 elaniku kohta - peaaesjalikult hingamisorganite tuberkuloosi. Arvesse võttes, et maades osa tuberkuloosi surmapõhjusena „rinnahaiguse“ all tähendatakse ehk hoopis märkimata jääb, võib see tegelikult olla veel palju suurem.

Soo järele on surevus tuberkuloosi meestel palju suurem kui naistel. Nõnda suri 1923 a. iga 100 000 vastavast soost elaniku kohta mehi 247, naisi 128; 1924 a. - mehi 271, naisi 131; sellest hingamisorganite tuberkuloosi: 1923 a. - mehi 226, naisi 116; 1924 a. mehi 255, naisi 122*).

Vanuse järele langeb kõrgem surevus 20-29 a. eluea rühmale. Selles vanuses moodustab tuberkuloosi põhjustatud surevus pea poole üldisest surevusest ning peaaesjalikult hingamisorganite tuberkuloosi arvel, nagu alljärgnevast tabelist üksikasjaliselt selgub.

Kas meil surevus tuberkuloosi tõuseb või langeb, - selle kohta on veel varajane otsust anda, arvesse võttes meie praegust puudulikku surmapõhjuste registreerimise korda.

Nii hästi tuberkuloosist põhjustatud surevuse tõusu, kui kahanemist üksikuil aastail võib vaevalt tõenäolisena võtta, kuna ainult pikema ajajärgu kohta kogutud andmed võimaldavad seda küsimust täielikult lahendada.

Et ülevaadet saada tuberkuloosi levimisest välismail, toome Rahvastellidu kokkuvõtte, surevuse kohta tuberkuloosi suuremais ilmalinnades.

*) Koeffitsiendid on võetud rahvalugemise andmeil.
1) Andmed võetud «Renseignements Épidémiologiques» Nr. 10, p. 70.
2) Koeffitsiendid täpsel rahvaarvu alusel parandatud kujul.

Surevus tuberkuloosi suuremais Euroopa linnades 1924 (ja 1925 a. *)
Mortalité en tuberculose dans les grandes villes d'Europe en 1924-25.

9.	1925		1924		Surevuseis ehk vähene- mine % võrreldes eelmise aastaga Accroissement ou dimi- nution en % par rapport à l'année précédente
	Tuberkuloosi põhjus- tatud surmapõhjuste arv Nombre des cas de dé- cès par suite de tuber- culose	100 000 elaniku kohta Par 100 000 habitants	Tuberkuloosi põhjus- tatud surmapõhjuste arv Nombre des cas de dé- cès par suite de tuber- culose	100 000 elaniku kohta Par 100 000 habitants	
Krakau	432	220	633	342	- 35,7
Budapest	2798	291	3816	398	- 26,9
Bologna	378	169	459	212	- 20,3
Triest	700	281	831	339	- 17,1
Berlin	4807	121	5860	145	- 16,6
Kopenhagen	634	108	742	128	- 15,6
Veneetsia	416	207	478	245	- 15,5
Hamburg	1234	114	1439	132	- 13,6
Osto	431	167	467	181	- 13,2
Brüssel	1109	136	1242	154	- 11,7
Köln	883	121	980	137	- 11,7
Dresden	759	123	833	137	- 10,2
Stockholm	675	154	725	171	- 9,9
Madrid	1933	253	2151	275	- 8,0
London	4932	107	5320	116	- 7,8
Glasgow	1413	134	1521	145	- 7,6
Leningrad	3078	284	3204	307	- 7,5
Sevilla	857	406	923	437	- 7,1
Brunn	517	233	554	250	- 6,8
Breslau	729	131	789	140	- 6,4
Rotterdam	602	110	630	117	- 6,0
München	800	117	854	124	- 5,6
Barcelona	1366	185	1427	193	- 4,1
Belfast	752	172	773	178	- 3,4
Haag	341	87	346	89	- 2,2
Valencia	467	180	478	184	- 2,2
Moskva	2921	157	2931	160	- 1,9
Paris	8134	280	8219	283	- 1,1
Amsterdam	693	97	694	97	0,0
Edinburg	566	133	567	133	0,0
Praag	1244	174	1224	174	0,0
Strasburg	394	236	394	236	0,0
Tallinn 2)	348	278,3	345	275,9	+ 0,9
Genua	734	219	671	214	+ 2,3
Lill	506	252	489	243	+ 3,7
Milano	1376	191	1554	183	+ 4,4
Lodz	1545	293	1474	280	+ 4,6
Dublin	814	185	762	175	+ 5,8
Viin	3811	204	3345	179	+ 14,0
Lion	1465	261	1281	228	+ 14,5
Pilsen	260	241	219	203	+ 18,7

Surevus tuberkuloosi Euroopa suuremais linnades kõikus 1924 a. 89 (Haag) ja 437 (Sevilla) vahel 100 000 elaniku kohta ning 1925 a. 87 ja 406 vahel (samades linnades). Kui täpsed need koefitsiendid on, see oleneb elanikkude arvust igas linnas, mis arvutamise aluseks võetud.

Tallinna suhtes tuleb tähendada, et Rahvasteliidu andmed elanikkude arvu kohta meie andmeist erinevalt on võetud: 1924 a. 122 000 pro 125 000 ja 1925 a. 127 000 pro 125 000. Selle tõttu on ka lõpptulemus — surevuse tõus ehk kahenemine — Tallinna suhtes teisiti kujunenud, kui ta tegelikult olema peab, nimelt — 3,2 pro +0,9. Toodud tabelis on arvud võetud parandatud kujul. Samasugused nähtused võivad korduda ka mõne teise linna andmeis.

Üldse aga on need andmed täielikumad kõigist, mis käesoleval ajal meil kasutada.

Tuberkuloosi vastu võitlemine Eestis on peamiselt eraorganisatsioonide hooleks. Senini on ellu kutsutud järgmised tiisikuse vastu võitlemise seltsid: Tallinna, Tartu linna ja maa, Rakvere ja Virumaa, Pärnu, Viljandi, Võru ja Eestimaa tiisikuse vastu võitlemise selts. Tuberkuloosihaigete ravimiseks on asutatud kuni käesoleva ajani 5 sanatooriumi kokku 205 voodiga. Need on: riiklik Taagepera tiisikushaigete sanatoorium 80 voodiga, E. P. R. Seli sanatoorium Rapla vallas, 50 voodiga; Nõmme kopsuhaigete sanatoorium 25 v.; sanatoorium „Nõmme“ 24 v. ja kopsuhaigete sanatoorium „Kopsuhaigete Kodu“ Tallinnas, 26 voodiga.

Peale selle on asutatud järgmised nõuandekohad tiisikushaigetele: E. P. R. poolt Tartus, Narvas, Haapsalus, Petseris ja Vändras ning tiisikuse vastu võitlemise seltside poolt: Tallinnas, Pärnus, Rakveres, Võrus ja Viljandis.

Tuberkuloosi kohta enim Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid ja andmed:

Eriväljaanne: Tervishoid Eestis, seeria „Eesti Demograafia“ v. III. lhk. 26-28.

STREIGID TÖÖSTUSES 1927 a. I poolel.

GRÈVES DANS L'INDUSTRIE PENDANT LE I SEMESTRE DE 1927.

Täienduseks ülevaatele streikidest tööstuses 1926 a. „Eesti Statistikas“ Nr. 67 (6), toome järgnevalt andmed streikidest tööstuses 1927 a. I poolel, silmas pidades III rahvusvahelise tööstatistikute konverentsi soove. Esialgul piirdume pooleaastaliste ülevaadetega; soovitud igakuulisi teateid on otstarbekas avaldada vaid sage-

damate streigijuhtude puhul, kui see Eestis ilmsiks tuleb.

Streikide arv Eestis väheneb järjest, mida juba eelmisel küsimuse käsitlusil on märgitud ja mille põhjusi valgustatud. Streigi põhjusiks on 1927 a. I poolel kõigil, s. o. kolmel juhul, korratu palgamaks.

Streigid tööstuses 1927 a. I poolel — *Conflicts du travail au 1-er semestre 1927.*

	Räpna paberivabrik	Räpna paberivabrik	M. Reiman ja Allikson'i lauavabrik	Kokku I poolnasta <i>Total pour le I semestre</i>
Streikide arv— <i>Nombre des grèves</i>	1	1	1	3
Ettevõtete arv, kus streike olnud — <i>Nombre des entreprises affectées</i>	1	1	1	3
Töötajate arv— <i>Nombre des travailleurs:</i>				
Üldarv— <i>Total</i>	76	77	31	184
Sellest { Konfliktist osavõtjad— <i>Atteints par le conflit</i>	71	73	24	168
Dont: { Tööle jäänud— <i>Continuant le travail</i>	5	4	7	16
Konflikti kestus päevades— <i>Durée du conflit en journées</i>	1	39	3	43
Kaotsiläänud tööpäevade arv— <i>Nombre des journées perdues</i>	71	2 847	72	2 990
töötasu (tuh. mk)— <i>Somme perdue (mil. de mk)</i>	9	338	26	373
Töökonflikti nõuded— <i>Réclamations des grévistes ont été:</i>				
Täielikult { Juhude arv	1	1	—	2
Rahuldatud { <i>Entièrement</i> { Tööliste arv	71	73	—	144
Satisfaites { <i>Osaliselt</i> { <i>Nombre des cas</i>	—	—	1	1
Partiellement { <i>des ouvriers</i>	—	—	24	24
Rahuldamata jätetud { Juhude arv	—	—	—	—
Non satisfaites { Tööliste arv	—	—	—	—
Töökonflikti— <i>Date:</i>				
Algus— <i>Du commencement de la grève</i>	12. I. 1927	16. II. 1927	19. V. 1927	—
Lõpp — <i>De la fin de grève</i>	13. I. 1927	5. IV. 1927	23. V. 1927	—

Keskbiroo väljaandeks streikide kohta enim ilmunud ülevaated:

1. Streigid tööstusettevõtetes 1922 a., E. Stat. Nr. 15 (1).
2. Streigid Eesti tööstuses 1921-25 a. H. Reiman, E. Stat. Nr. 54 (9).
3. Streigid tööstuses 1926 a. R. Sõrmus, E. Stat. Nr. 67 (9).

TÖÖBÖRSIDE TEGEVUS ja TÖÖTAOLU 1924—1926 a. ACTIVITÉ DES BOURSES DU TRAVAIL ET LE CHÔMAGE 1924—26.

S i s u : 1) Palgaliste arv tööstuses 1922—27 a., lhk. 524. 2) Töötaolu tööbörside andmeid, lhk. 525.

1. Palgaliste arv tööstuses 1922-27 a.
Nombre des salariés dans l'industrie 1922-27.

Võrreldes 1922 a., mis aja kohta meil esimesed hilisematega võrreldavad andmed, on suurtööstuses (20

ja enam töötajaga ettevõtteis) aset leidnud silmapaistvad võnked töötajate arvus ühes tööjõu ümberpaigutusega. Sellest räägivad järgnevad arvud:

Töötajate arv suurtööstuses (ettevõtted 20 ja enam töötajaga) ja tööstusharude osatähtsus (%/o) aasta lõpuks.
Nombre de travailleurs dans les grandes entreprises industrielles (plus de 20 travailleurs) et leur répartition (%/o) d'après les branches industrielles (à la fin de l'année).

	1926	1925	1924	1923	1922	% / o									
						1926	1925	1924	1923	1922					
1.															
I. Murrud ja kaevandused— <i>Industries extractives</i>	2 980	2 599	1 780	2 775	2 178	10,9	9,2	6,8	9,5	7,7					
II. Mineraalide ümbertöötamine— <i>Industrie minière</i>	504	405	541	480	412	1,8	1,4	2,1	1,9	1,5					
III. Metallitööstus— <i>Industrie des métaux</i>	3 810	4 454	4 900	5 523	6 916	13,9	15,8	18,9	19,0	24,3					
IV. Keemiatööstus— <i>Industrie chimique</i>	851	768	1 347	862	882	3,1	2,7	5,2	2,9	3,1					
V. Nahatööstus— <i>Industrie des cuirs et peaux</i>	409	443	353	588	623	1,5	1,6	1,4	2,0	2,2					
VI. Tekstiilitööstus— <i>Industrie textile</i>	8 805	9 379	7 787	8 417	7 757	32,2	33,2	30,0	28,9	27,3					
VII. Puutööstus— <i>Industrie du bois</i>	2 781	3 549	2 829	3 543	2 751	10,2	12,6	10,9	12,2	9,7					
VIII. Paberitööstus— <i>Industrie du papier</i>	2 401	2 354	2 047	2 291	2 253	8,8	8,3	7,9	7,9	7,9					
IX. Polügraafiatööstus— <i>Industrie polygraphique</i>	1 074	1 059	1 140	1 200	1 016	3,9	3,7	4,4	4,1	3,6					
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus— <i>Industrie de l'alimentation et des boissons etc.</i>	2 211	1 992	1 957	2 177	2 079	8,1	7,0	7,6	7,5	7,3					
XI. Kehakaitte- ja pudukaupade tööstus— <i>Confection de vêtements et fab. de mercerie</i>	839	584	580	648	959	3,1	2,1	2,3	2,2	3,4					
XIII. Elektri jaamad— <i>Usines électriques</i>	569	600	579	551	484	2,1	2,1	2,2	1,9	1,7					
XIV. Puhastustööstus— <i>Industrie du nettoyage</i>	96	84	80	81	97	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3					
Kokku—Total	27 340	28 270	25 830	29 136	28 407	100	100	100	100	100					

Andmed ehitustööstuse palgaliste arvust oleme tabelist välja jätnud. Vastasel korral kannataks võrdluse täpsus, sest ehitustööstuse palgaliste arvestus tööstatistikas on juhuslik.

Üldiselt töötajate arv suurtööstuses on kahanenud 28 407 pealt (1922 a. lõpul) 27 340 peale (1926 a. lõpul), ehk 3,8% võrra. Seega suurtööstus on annud 4 aasta jooksul ümmarguselt veidi üle ühe tuhande tööt.

Töötajate arv väiketööstuses on samuti kahanenud, kesktööstuses aga veidi tõusnud. Üldiselt töötajate arvu tõus kesktööstuses ei kata selle kahanemist suur- ja väiketööstuses. Lõpptulemus jääb ikkagi negatiivseks.

Tööturu seisukohalt soodsaim on olnud 1923 a., kus töötajate arv suurtööstuses detsembri lõpul oli 29 136. Sellele järgnes 1924 a. majanduskriis, mille tagajärjel töötajate arv langes detsembris 25 830 peale, mis on väikseim kõigi viie aasta kohta. Järgmisel aastal tõusis töötajate arv, kuid ei ulatunud mitte 1923 a. tasapinnani. 1926 a. detsembri lõpul töötajate arv suurtööstuses oli 27 340, kusjuures langust mõjutasid eriti kaalulisemad tööstusharud, nagu tekstiil-, metalli- ja puutööstus.

Nagu eespool toodud tab. 1 näha, tööolud suurtööstuses pole ühtlased olnud üksikuis tööstusharudes. Kuigi mõnel alal paranemist võib

märgata, nagu tekstiilitööstus — töötajate arv on aga ka tekstiilitööstuses vähenenud 1926 a. kestel 574 isiku võrra, murrud ja kaevandused — peaaesjalikult põlevkivitööstus ja paberitööstus, on eeskätt metallitööstus tööturule pisanud viie aasta kestel 3 106 inimest. Mil määral viimaseil on korda läinud leida omale uut püsivat tööala, on andmete puudusel raske öelda.

Märgime aga, et see on nähtavasti puhttööstuslik proletariaat, kellel sõjale järgnenud majanduslikul kitsikusajal ka tööl olles võimalust polnud mingisuguseid tagavarasid teha. Vastab vististi ennem tõe, et nad varem kogutud tagavarad 1918—1921 a. pidid realiseerima. Tööta jäädes sattusid nad lootusetu seisukorda.

Muuseas näeme, et tunduvalt on muutunud tööliste sooline vahekorrd tööstuses. Meestööliste arv tööstuses kahaneb, naistöölite arv, vastupidi, suureneb. Seda väljendavad arvud järgnevalt:

	Tööliste arv <i>Nombre des ouvriers</i>			% / o		
	mehed	naised	kokku	hommes	femmes	total
2.						
I. I. 1923	15 752	9 040	24 792	63,5	36,5	100
I. I. 1927	14 073	10 254	24 327	57,3	42,2	100

Nii, meestöölise osa töölise üldarvust on tublisti langenud, — nelja aasta jooksul 63,5% pealt 57,8% peale; naistööliste osa, ümberpöörduft, 36,5% pealt tõusnud 42,2% peale. Vahe on 5,7 punkti. Kui meestöölise asendamine naistööjõuga peaks ka edaspidi kestma senise tempoga, siis on mees- ja naistööjõud suurtööstuses umbes 5–6 a. pärast tasakaalus.

Võttes 1. I. 1923 a. arvud 100-na, saame järgneva pildi:

3.	mehed <i>hommes</i>		naised <i>femmes</i>	
1. I. 1923	100		100	
1. I. 1927	89,3		113,4	
	— 10,7		+ 13,4	

Rahvamajandushuvide ja sotsiaalpoliitilisest seisukohast neil vahekordade muutusil ei puudu varjuküljed.

Töölisile töötasu mõttes soodsam metallitööstus kuivab kokku, asemele astub madalalt tasutav naistöö tekstiilitööstuses.

2. Töötaolu tööbörside andmell.
Chômure d'après les données des bourses du travail.

1925 a. algul tegutsesid 8 omavalitsustööbörsi. Nende arv on senini kasvanud 12 peale. Juure on tulnud

Nõmme linnavalitsuse, Võru linna- ja maavalitsuse ning Saare ja Petseri maavalitsuste tööbörsid. 1927 a. sügisest algavad arvatavasti tegevust ka Põltsamaa linnavalitsuse ja Antsla alevivalitsuse tööbörsid.

Töötaolu valgustuseks toome veel üksikasjalised andmed tööbörside tegevusest 1922–26 a.

Tööbörside tegevus 1922–26 a. — *Activité des bourses du travail en 1922–26.*

4.	Tööjõu pak-		Ajutiselt ta-		Tööjõu nõudmi-		Töötaolu tööjõu		Tööle saad-	Tööte jä-		Tööta tööjõu		Tööta töö-		Vaba-			
	kumline (re-		gasitulu-		sed — <i>Offres du</i>		nõudmist			Nõr-	ä-		väl-		järe-		kohta-		
	gistree-		nud		travail		arv				nõr-		järe-		järe-		de		
ritu töö-		Nomb-		Nomb-		Nomb-		Nomb-		Nomb-		Nomb-		Nomb-		Nomb-			
otijate arv]		re des		re des		re des		re des		re des		re des		re des		re des			
Chômeurs		travaux		travaux		travaux		travaux		travaux		travaux		travaux		travaux			
enregistrés		temporaires		vacantes		vacantes		vacantes		vacantes		vacantes		vacantes		vacantes			
M.-H. N.-F.		M. N.		M. N.		M. N.		M. N.		M. N.		M. N.		M. N.		M. N.			
1926																			
Jaanuär	1 467	1 041	72	14	238	1 336	610	213	29	798	611	772	564	578	350	1 969	1 574	395	54
Veebruar	847	691	192	97	226	835	564	385	20	708	586	681	501	1 040	644	1 287	1 157	164	37
Märts	1 123	825	91	19	282	778	601	128	13	744	651	732	589	754	511	1 015	901	42	36
Aprill	893	1 094	36	34	427	597	586	56	37	574	624	524	545	409	236	1 011	1 293	59	40
Mai	813	1 034	103	201	490	603	643	135	73	482	693	421	576	790	776	721	1 118	94	43
Juuni	498	412	86	169	384	677	550	179	112	484	435	430	414	430	679	445	606	162	72
Juuli	453	352	96	93	101	820	449	274	107	466	416	420	358	214	162	360	533	286	56
August	371	409	51	37	272	408	200	36	1	277	283	232	163	268	367	282	440	97	22
September	420	427	48	58	278	486	365	190	35	345	431	292	272	145	164	313	498	101	80
Oktoober	1 037	1 026	103	139	232	1 033	309	143	90	302	375	239	272	132	216	1 082	1 227	752	27
November	1 916	1 640	91	90	238	994	759	507	35	519	766	446	721	369	358	2 274	1 883	703	30
Detsember	1 548	905	82	51	195	1 228	878	591	37	1 051	868	1 019	788	607	502	2 258	1 549	321	88
Kokku	11 391	9 858	1 031	1 054	3 572	9 750	6 516	3 255	639	6 748	6 791	6 209	5 823	5 736	4 960	1 085¹⁾	1 061¹⁾	265¹⁾	49¹⁾
	21 249		2 085			16 266		3 914		13 539		12 031		10 696		2 146¹⁾		314¹⁾	
1925																			
Januar	3 419	1 839	47	12	217	2 195	1 050	99	23	2 209	1 057	2 038	1 007	505	239	2 231	1 458	146	28
Février	2 980	1 651	99	42	245	2 402	758	100	54	2 506	788	2 334	725	1 023	617	1 959	1 304	114	7
Mars	2 465	1 813	101	81	285	2 444	1 266	142	35	2 290	1 298	2 298	1 216	1 124	712	1 097	1 770	118	22
Avril	1 545	1 567	159	198	427	1 524	1 370	180	135	1 274	1 323	1 176	1 236	690	1 019	934	1 275	287	21
Mai	1 268	1 112	123	156	393	1 086	779	222	71	618	512	560	403	990	1 130	775	1 008	591	324
Juin	1 045	682	61	65	315	684	331	372	144	691	442	621	344	404	496	356	915	182	167
Juillet	465	288	55	19	324	840	351	311	79	420	276	383	259	304	392	689	571	328	180
Août	468	339	45	48	259	332	255	213	98	309	276	264	157	431	367	507	434	133	178
Septembre	576	329	80	45	325	636	345	307	168	346	384	306	238	334	210	523	360	208	117
Octobre	945	881	119	93	289	410	361	142	139	322	442	286	288	251	172	1 050	854	188	57
November	2 108	1 514	154	48	233	423	159	242	19	391	224	323	162	362	268	2 622	1 955	46	35
Décembre	1 308	589	178	39	236	1 392	534	179	51	1 267	593	1 215	531	1 113	658	1 780	1 433	44	37
TOTAL	18 587	12 593	1 221	846	3 538	14 268	7 609	2 509	1 010	12 643	7 615	11 804	6 588	7 531	6 280	1 251¹⁾	1 155¹⁾	203¹⁾	98¹⁾
	31 180		2 067			21 877		3 519		20 258		18 372		13 811		2 406¹⁾		301¹⁾	
1924	11 699	8 386	921	431	3 531	6 759	3 694	2 489	599	5 320	4 043	4 204	3 094	7 631	5 125	1 340 ¹⁾	983 ¹⁾	125 ¹⁾	38 ¹⁾
	20 035		1 352		3 943	10 453	3 088	9 363		7 298		12 756		2 323 ¹⁾		1 63 ¹⁾		163 ¹⁾	
1923	4 754	4 433	626	303	3 943	3 922	3 813	1 700	780	3 306	5 104	2 255	3 044	3 100	1 733	463 ¹⁾	278 ¹⁾	125 ¹⁾	45 ¹⁾
	9 187		929			7 735		2 480		8 410		5 299		4 833		743 ¹⁾		170 ¹⁾	
1922	5 589	4 612	634	342	3 794	3 690	3 416	974	637	3 907	4 669	2 660	2 757	3 072	1 895	547 ¹⁾	398 ¹⁾	93 ¹⁾	59 ¹⁾
	10 201		976			7 106		1 611		8 576		5 417		4 967		945 ¹⁾		152 ¹⁾	

1) Keskmiselt kuus — *Moyenne par mois.*

Üldiselt võime märkida, et tööpuudus esineb teravamal kujul talvekuul. Väikseim on töötajate arv tööborsis südasuvel ja sügise algul — juulist septembrini. Samasuguseid võnkeid töötajate ja töötute arvus võime märkida ka Soomes ja Lätis ning põllumajandus-tööstuslikes riigis, nagu Poola ja Austria. Itaalias väljendub see nähtus eriti selgelt*).

Tööstustes uuesti registreeritud töötajaid juulist-oktoobrini 1922—26 a.
Nombre de chercheurs du travail réenregistrés dans les bourses du travail au cours de juillet—octobre 1922—26.

5.	1926		1925		1924		1923		1922	
	M. H.	N. P.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Juuli . . .	453	352	465	298	639	376	268	201	409	215
August . . .	371	409	468	339	536	320	277	294	333	280
September . . .	420	427	576	329	616	472	281	383	313	346
Oktoober . . .	1037	1023	945	861	772	615	355	375	419	318
Kokku-Total	2281	2216	2454	1817	2563	1783	1181	1253	1474	1159
	4497		4271		4346		2434		2633	
Keskmiselt kuuks — Moyenne par mois	570	554	614	454	641	446	295	313	369	289
	1124		1008		1087		608		658	

Et töötajate arv tööborsis viimaseil aastail pole tingitud ainult töötaolu mõjust, vaid et see tunduvalt mõjutatud on talvekuul ka hädaabitööde korraldamisest, siis toome tab. 5 töötaolu liikumise valgustuseks *ajas* 1922—26 a. andmed juulist oktoobrini tööborsides uuesti registreeritud töötajate arvust, mil hädaabitoide polnud.

Paistab, et hädaabitööde korraldus töötajate poolt intensiivsemale tööborsis kasutamisele isegi suvekuul on kaasa mõjunud. Võrreldes 1923 aastaga, 1924 a. juulist oktoobrini registreeritud töötajate arv on väga palju kasnud. Vähe usutav on, et see ainult töötaolu kasvust on tingitud, 1924—26 a. arvud on aga omavahel juba täiesti võrreldavad.

Nagu juba nägime, töötaolu liikumise tendents on tööborside andmeil peaaegu samasugune, millist töötajate arvu liikumisest tööstuses järelendasime, nimelt, töötaolu tõusu 1924 a. ja enam-vähem stabiilset olukorda kolmel viimasel aastal.

Täpsema pildi saavutamiseks kõrvutame järgnevad arvud:

6.	1926	1925	1924	1923	1922
Töötajate arv suurte tööstustes aasta lõpuks— <i>Nombre de travailleurs aux grandes entreprises à la fin de l'année</i>	27 340	28 270	25 880	29 136	28 407
Tööstustes uuesti registreeritud töötajate arv juulist oktoobrini keskmiselt kuu kohta— <i>Chercheurs du travail réenregistrés aux bourses du travail depuis juillet—octobre (moyenne par mois)</i>	1 124	1 008	1 087	608	658
	96,7	109,2	88,8	102,6	100
	105,2	98,3	178,8	92,4	100
	96,2	99,5	91,1	102,6	100
	170,8	162,3	165,2	92,4	100

Nagu näha, töötaolu on kindlakujuliselt püsima jäänud kõrgemal 1922 a. tasapinnast. Ühtlasi see laseb järeldust teha, et kui töötajate maht rahvamajanduses endiselt püsima jääb, siis ka töötaolu lähemas tulevikus umbes samal määral esineb, kui läinud kolmel aastal.

Töötajate pakkumisest ja nõudmisest toome järgnevad andmed, millised üksteisele vastuseatult annavad võimaluse tööpuuduse teravuse hindeks.

7.	1926	1925	1924	1923	1922
Aasta jooksul uuesti registreeritud töötajate arv— <i>Nombre de chercheurs du travail réenregistrés au cours de l'année:</i>					
Meist—Dont	21 249	31 180	20 085	9 187	10 201
Mehi—Hommes	11 391	18 567	11 699	4 754	5 589
Naisi—Femmes	9 858	12 593	8 386	4 433	4 612
Nõutud tööliste arv— <i>Nombre de places vacantes:</i>					
Meist—Dont	16 266	21 877	10 453	7 735	7 106
Mehi—Hommes	9 750	14 268	6 759	3 922	3 690
Naisi—Femmes	6 516	7 609	3 694	3 813	3 416
Töötajaid 100 töötajunõudmise kohta— <i>Nombre de chercheurs du travail pour 100 places vacantes</i>	131	143	192	119	143
Meist—Dont					
Mehi—Hommes	117	130	173	121	151
Naisi—Femmes	151	166	227	116	135

*) v. „Revue Internationale du travail“, Nr. de 1927.

Toodud tabelis on arvestatud ka hädaabi-tööle nõutud töölised; sellepärast need andmed valgustavad töötaolu seisukorda, mõjutatult tööturu tingimustest rahvamajanduses ja hädaabi-tööde korraldusest.

Väga iseloomustavad on eeltoodud tabeli kahe viimase rea suhtarvud. Seal näeme, et tööjõu pakkumine meestöölise hulgas 1922 ja 1923 a. suurem on olnud, kui naistöölise hulgas,

1924—26 a. aga ümberpöörduvalt. Sellest järeldame, et 1924 a. majanduslik kriis kutsus välja naistöölise lisateenistuse vajaduse meesperekonnaliigete teenistuse jatkuks.

Tööstöörsidest tööle saadetud töötajate poolt pakutava töö vastuvõtu määr on tõusnud ühes töötaolu tõusuga, mida näitab järgnev tabel:

Pakutava töö vastuvõtu määr tööstöörside. — *Nombre des désignations.*

8.	Jaanuvar <i>Janvier</i>		Veebruar <i>Février</i>		Märts <i>Mars</i>		Aprill <i>Avril</i>		Mai <i>Mai</i>		Juuni <i>Juin</i>		Juuli <i>Juillet</i>		August <i>Août</i>		September <i>Septembre</i>		Oktoober <i>Octobre</i>		November <i>Novembre</i>		Detsember <i>Décembre</i>		Keskmiselt kuus <i>Moyenne par mois</i>		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
	b) Tööle jäänute % töölesaadetuist — % <i>des personnes ayant obtenu l'engagement au nombre des désignations.</i>																										
1926 . . .	96,7	92,3	96,5	95,7	98,4	90,5	91,3	87,3	87,3	82,9	88,8	85,4	90,1	86,1	83,8	57,6	84,0	63,1	79,1	72,5	85,9	94,1	97,0	90,8	92,0	85,7	
1925 . . .	92,3	95,3	93,1	92,0		93,7	92,3	93,4	90,6	79,1	89,9	77,8	91,2	93,8	85,4	56,9	88,4	62,0	83,8	65,2	82,6	72,8	95,9	89,5	93,4	86,3	
1924 . . .	69,9	73,5	72,3	69,0	75,3	71,5	65,3	72,4	81,8	77,9	87,7	89,6	68,6	70,9	85,0	53,1	69,1	78,7	77,1	75,7	91,1	80,9	89,8	89,3	79,0	76,5	
1923 . . .	66,3	64,1	65,5	63,0	65,7	51,4	61,7	49,7	63,4	59,8	64,2	58,2	81,3	56,8	67,7	63,9	74,0	66,0	68,3	59,1	75,2	70,1	75,5	67,2	68,2	59,6	
1922 . . .	56,4	46,1	60,9	44,9	52,2	42,3	61,6	50,6	67,0	62,5	70,2	60,0	75,0	68,9	66,8	55,7	70,3	66,8	81,1	69,9	61,5	67,3	77,4	71,2	68,1	59,0	

Kõigi viie aasta kestel keskmiselt aasta kohta võetult töö vastuvõtu määr on meestöölise hulgas suurem, kui naistöölise hulgas. Selles peegeldub perekonna ülalpidamise suurem kohustus meestöötajate hulgas. See vahe on üksikull aastail järgmine:

1926 . . .	6,5%
1925 . . .	7,1%
1924 . . .	2,5%
1923 . . .	8,6%
1922 . . .	9,1%

Need arvud võivad vahest olla naistöötajate tööturule tungi ja sealt taganemise näitajaks. Iseloomulik on, et 1924 a. naistöötajad ligikaudu võrdsest meestöötajaga pakutavad tööd vastu võttis, kuna pakutava töö vastuvõtt naistöötajate poolt minimaalsena esineb 1922 a., millist Eesti kohta üldiselt stabiilseimaks ja majanduslikult parimaks peetakse peale ilmasõda.

Nii mees- kui naistöötajate hulgas on pakutava töö vastuvõtu määr talvekuul suurem, kui suvel, sest võimalused töö valikuks on talvel, loomulikult, väiksemad.

Tööstöörside registreeritud töötajast arvu- lise esimesel kohal on olnud alati lihttöölised. Üldarvust moodustasid nad %:

	1926	1925	1924
mehed . . .	51,9	51,2	34,7
naised . . .	62,7	68,6	39,3

Paistab silma eriline lihttöölise osatähtsuse tõus nii meestel kui naistel 1925 a. peale. Tal-

linna linna tööstöörside seletuse järele on see arvatavasti tingitud kahest peaaegu võrdsest tegurist. Esiteks — õppinud töölised, kellele lootust pole töö leidmiseks oma erialal, registreeruvad tööstöörside lihttööliseks, mitte aga oma eriala järele; teiseks — osa õppinud töölisest on pika- peale püsivamat tööd leidnud.

Selle järele juba kaugelt väiksemal määral esinevad ehitustöölised (1926 a. — 10,8%, 1925 a. — 12,0%, põllu- ja aiatöölised (1926 a. — 8,5%, 1925 a. — 8,4%), majateenijad (1926 a. — 5,7%, 1925 a. — 5,1%) ja metallitöölised (1926 a. — 3,5%, 1925 a. — 4,6%). Silmapaistval kohal esinevad 1926 a. veel kantselei- ja kontoriameetnikud (3,5%), kuna neid 1925 a. oli ainult 1,0% töötajate üldarvust. Nende kõrge osatähtsus 1926 a. on osalt arvatavasti seletatav Tallinnas korraldatud korterite lugemisega, sest see viidi läbi tööstöörside läbikäinud intelligent töötajaga. Tööpakkumine kutsus välja ka suurema töötajapakumise. Teised kutsealad esinevad hoopis väiksemal määral, nagu näeme tab. 10.

Töötajad iga kuu lõpuks eravahetatult kontoreis 1926 a. *Nombre de chercheurs du travail enregistrés dans les agences d'affaires privées en 1926.*

9.	M.-H.	N.-F.	Kokku Total
Jaanuvar — <i>Janvier</i>	24	218	242
Veebruar — <i>Février</i>	22	259	281
Märts — <i>Mars</i>	26	210	236
Aprill — <i>Avril</i>	14	315	329
Mai — <i>Mai</i>	8	392	400
Juuni — <i>Juin</i>	5	308	308
Juuli — <i>Juillet</i>	6	283	289
August — <i>Août</i>	13	370	389
September — <i>Septembre</i>	7	431	438
Oktoober — <i>Octobre</i>	4	444	448
November — <i>Novembre</i>	—	416	416
Detsember — <i>Décembre</i>	1	322	323
Keskmiselt kuus — <i>Moyenne par mois</i>	11	331	342

Kõik töötajate kohta eeltoodud andmed käivad omavalitsusasutiste tööbörsides registreeritud töötajate kohta.

Peale tööbörside tegutsesid kuni 1 jaanuarini 1927 a. veel kolm eravahetalitus- (resp. kohakuulamis-) kontorit. Kaks neist asusid Tallinnas ja üks Pärnus. Viimane pole 1927 a. veel

tegutsenud. Need kontorid tegutsesid tööhooletandeministeeriumi järelevalvel ja on omale ülesandeks seadnud kohakuulamise peaaasjalikult majateenijaile. Viimaseid oli 1926 ja 1925 a. neis kontoreis registreeritud töötajate üldarvust ligikaudu 85—90% (v. tab. 9).

Tööbörsides 1926 ja 1925 a. unesti registreeritud töötajate arv ja nende ametialaline jaotus %/o %/o.

Nombre de chercheurs du travail réenregistrés au cours des années 1926 et 1925 et leur répartition d'après les professions (%/o %/o).

	1926				1925				% suhe	
	M.	N.	Kokku	Kesk- misset kuus	H.	F.	Total	Moyen. par mois	1926	1925
									100	100
1. Põllu- ja aiatöölised—Ouvriers d'agriculture et d'horticulture	833	972	1 805	150,4	1 924	1 292	2 616	218,0	8,5	8,4
2. Metsatöölised—Forestiers	101	—	101	8,4	144	—	144	12,0	0,5	0,5
3. Kuevand. ja murd. töölised—Ouvriers des mines et carrières	44	9	53	4,4	268	4	270	22,5	0,2	0,8
4. Kaevand. murd. saad. ja klaasitööd.—Ouvr. de l'industrie minérale	8	—	9	0,7	55	—	55	4,6	0,1	0,2
5. Metallitöölised—Ouvriers en métaux	737	—	737	61,4	1 432	—	1 432	119,4	3,5	4,6
6. Keemiatöölised—Ouvriers de l'industrie chimique	5	—	5	0,4	7	—	7	0,5	—	—
7. Toidu- ja maitseainete tööl.—Ouvriers de l'industrie d'alimental.	100	15	115	9,6	135	19	154	12,8	0,5	0,5
8. Tekstiilitöölised—Ouvriers de l'industrie textile	64	44	108	9,0	42	36	78	6,5	0,5	0,3
9. Riidetöölised—Ouvriers de la confection d'habits	94	917	1 011	84,3	1 611	634	795	66,4	4,8	2,5
10. Ehitustöölised—Ouvriers des travaux de construction	2 296	1	2 297	191,4	3 751	2	3 756	313,0	10,8	12,0
11. Puutöölised—Ouvriers en bois	197	1	198	16,5	305	1	306	25,5	0,9	1,0
12. Nahatöölised—Ouvriers en cuir	30	—	30	2,5	55	2	57	4,7	0,2	0,2
13. Paberitöölised—Ouvriers en papier	9	3	12	1,0	14	—	14	1,2	0,1	—
14. Poligraafia- ja kirjandustöölised—Ouvriers de polygraphie	34	—	34	2,8	41	10	51	4,2	0,2	0,2
15. Kunsti-, teadusriist. ja muusikaasjad, valm. töölised—Ouvriers pour la fabr. des ap. scient., des art., d'art etc.	2	—	2	0,1	5	—	5	0,4	—	—
16. Puhastustöölised—Ouvriers de netto. age	3	22	25	2,1	71	77	148	12,3	0,1	0,5
17. Jõumas. töölised—Ouvriers pour la fabric. des machines opératr.	144	—	144	12,0	231	—	231	19,3	0,7	0,7
18. Transport- ja sidetöölised—Ouvriers du transport et de la com.	93	—	93	7,7	272	6	278	23,1	0,4	0,9
19. Kauplusis töötajad (ka kelnerid)—Employés de commerce (aussi des garçons d'hôtel)	98	47	85	7,1	52	68	120	10,0	0,4	0,4
20. Kantselei- ja kontori-ametnikud—Employés des bureaux	381	367	748	62,3	237	81	318	26,5	3,5	1,0
21. Haridusalal töötajad—Professions scientifiques	10	27	37	3,1	12	28	40	3,3	0,2	0,2
22. Tervishoivalal töötajad—Service sanitaire	15	28	43	3,6	22	44	66	5,5	0,2	0,2
23. Tehniline personal—Personnel technique	36	—	36	3,0	79	—	79	6,6	0,2	0,3
24. Majateenijad—Services domestiques	36	1 177	1 213	101,1	40	1 584	1 624	135,3	5,7	5,1
25. Liibtöölised—Journaliers	5 911	6 181	12 092	1 007,7	9 519	8 640	18 159	1 513,3	56,8	58,3
26. Muud töölised—Autres	170	46	216	18,0	312	65	377	31,4	1,0	1,2
Kokku—Total	11 391	9 858	21 249	1 770,6	18 587	12 593	31 048	2 593,3	100	100

Töötajate alal enim „Eesti Statistika“ ilmunud artiklid:

1. Töötajate Eestis 1922—24 a. R. Sõrmus, „Eesti Statistika“ Nr. 39 (6) 1925, lhk. 15—30 (lisa).
 2. Töötajate Tallinnas 8 aprillil 1926. R. Sõrmus, „Eesti Statistika“ Nr. 62 (1) 1927, lhk. 9—20.
 3. Töötajate Tartus 16 veebruaril 1927 a. „Eesti Statistika“ Nr. 69 (8) 1927, lhk. 464—466.
- Jooksvad andmed tööbörside tegevuse kohta igas numbris.

Tab. 3. Tähtsamate ainete sisse- ja väljavedu juulis 1927 a. (järg).
Importation et exportation des principaux articles en juillet 1927 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk		
1	2	3	4	5	6		
SISSEVEDU							
517	Vikatid	5,8	1 380,0	XIX. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused 1 860,8 47 736,9			
519	Ern. käsitooristad	7,8	1 567,0	731	Kivisöetõrv	228,0	3 025,5
521	Vasktorud	0,5	97,0	739	Nafta toores	71,6	673,0
522	Vasktraat isoleer. Ø 0,5—12,5 mm	30,7	4 350,0		Sel.: Saksa	50,0	465,0
526—527	Vaskkaup igasugune	4,1	2 172,8	740	Petrooleum	597,4	6 230,7
536	Alumiiniumkaup ern.	1,3	527,0		Sel.: N.S.V.L.	248,6	2 588,3
XIV. Põllutöomasinad ja -riistad 130,7 12 777,0					Saksa	176,3	1 842,1
547—548	Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma	56,1	6 631,0	742	Bensiin	469,5	11 520,8
551	Traktorid	9,0	1 500,0		Sel.: Saksa	216,6	5 323,3
554	Põllutöomasinate osad	2,0	217,0		Inglise	155,0	3 813,0
XV. Muud töö- ja jõumasinad, transportabinõud 397,0 70 754,8					Poola	45,0	1 107,0
555	Aurumasinad, lokomobillid	—	—	746	Määrdeõli ern.	164,6	5 679,4
556	Piahvatusjõumasinad	24,5	4 562,0		Sel.: Saksa	115,3	4 036,9
502-a	Separatoorid ja m. plimandus- masinad	7,5	1 058,0		Taani	18,6	57,1
	Sel.: Rootsi	4,0	1 100,0	751	Paraffin	8,6	361,0
	Saksa	1,8	418,0	755	Kampol	66,5	2 718,8
570	Õmblus- ja plitlusmasinad ja nende osad	12,9	4 281,0		Sel.: Ühisriigid	56,9	2 317,5
	Sel.: Inglise	9,1	2 850,0	761	Kookosõli	3,6	322,1
	Rootsi	3,3	1 240,0		Sel.: Rootsi	1,1	97,1
565, 561	Igasugused tööstusmasinad ja abinõud rauast, malmist, tera- sest	169,6	13 533,0	770	Loomarasv tehniliseks tarbeks Pehmest kummist asjad ühend. kiudainetega	15,9	7 850,1
566, 566-a	Masinad ja aparaatide osad	77,8	9 545,0	787, 792—	Kummist jalanõud	7,0	3 427,4
573—577	Veesõiduriistad	7,47rgt.	480,0	793	Sel.: Poola	8,4	1 379,6
578—580-a	Sõiduautod	33 tk.	9 125,0	790	Rootsi	2,5	1 497,0
585	Jalg rattad	1 262tk.	10 720,0	794	Veoautode massiiv-kummishinad	0,4	100,0
595	El.-dünamod, mootorid, trans- formatorid	4,4	1 596,0	XX. Väetisained 2 806,8 14 512,6			
602	El.-lambid metalliõidiga	0,4	604,0	798	Toomasslakk jahvatatud	—	—
607—608	El.-juhed isoleeritud	9,1	1 064,0	802	Superfosfaat	2 639,6	13 752,6
609	El.- ja telef.-kaablid metallpantse- riiga	10,4	1 095,0		Sel.: Rootsi	2 639,6	13 752,6
610	Telegr., telef., raadioaparaadid, -tarbeasjad, -osad	0,8	1 115,0	803	Kaalisooli	100,0	869,0
XVI. Instrum., aparaadid ja lasker 11,1 8 222,0				804	Tshiiilsalpeeter	—	—
617	Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbe- asjad	0,9	919,0	808	Väavelhapu ammoniak	—	—
621—627	Kellad	0,2	452,0	XXI. Keemiaain., värv., apteegikaup 2 061,5 49 945,6			
641—643-b	Laskerriistad	0,2	690,0	811	Väavelhapu alumiinium	157,2	1 400,0
XVII. Kivid, mullad ja nende saad. 1 816,8 25 322,5				864	Kaustiksooda puhastamata	53,6	1 458,7
644	Vabrik. ja ehit. tarvitav savi	590,2	1 954,2		Sel.: Saksa	40,9	1 117,0
661	Tulekindlad kivid ja tahvid (shamotikivid)	769,9	10 008,1		Inglise	11,7	316,7
700—702	Fajanskaup	17,1	1 392,5	866	Pesusooda	82,5	858,0
703—706	Portselankaup	11,1	1 361,7	873	Sõehupe (vedel)	12,6	653,4
707—725	Tahvelklaas ja klaaskaup	49,7	4 724,9	890	Väavel toores, tükkides	1 239,5	12 320,0
XVIII. Kivisüsi, koks, põlevkivi 3 431,2 6 891,8				977	Valmistatud arstirohud	0,5	1 265,6
726	Kivisüsi	3 430,4	6 887,2	979—985	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,0	1 118,0
				986—998	Mineraalvärvid	170,9	3 606,6
				1003	Andliinvärvid	3,7	1 425,2
				1031	Porkimisekstraktid	68,9	3 445,0
				1040	Saapamaäre	7,0	1 481,0
XVII. Kunstkaup, muusikariistad ja muu eespool nimetatud kaup 6,8 6 327,7				XXII. Muusikariistad ja muu eespool nimetatud kaup 3,2 2 640,9			
				1048—1053	Muusikariistad	3,2	2 640,9
				1054	Kirjutusmaterjal ern.	1,5	1 099,0
VÄLJAVEDU							
I. Tera- ja jahvatatud vili, kartul, loomatoit 1 272,2 10 271,2			IV. Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid 158,9 6 927,0				
22	Kartul toores	1 219,1	9 389,0	66	Teraleib, pain normal	7,8	351,0
	Sel.: Rootsi	663,2	4 964,0		Sel.: Läti	7,8	351,0
	Taani	250,0	2 200,0	77	Õunad	—	—
II. Toiduained—karjasaadused 1 774,9 408 006,8				130	Kartulljahu	64,7	1 941,0
30	Sealiha värske ja soolatud	0,8	103,0		Sel.: Soome	54,7	1 631,0
30-a	Pekon	115,7	15 964,0		Taani	10,0	310,0
	Sel.: Inglise	115,7	15 964,0	149	Shokolaad	1,0	355,0
31	Sealiha suitsut. (siugid, küljed)	1,7	282,0	V. Elusloomad (arv) 2 290 27 611,8			
32	Loomaliha	0,7	87,0	185	Hobused (arv)	23	600,0
	Sel.: Saksa	0,7	87,0		Sel.: Läti	23	600,0
34	Lambaliha	13,0	1 424,0	186	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	2 256	27 005,0
	Sel.: Rootsi	13,0	1 424,0	189, 190	Sead, põrsad (arv)	—	—
38	Sea- ja loomarasv sulatatud	—	—	VI. Nahk, nahkkaup ja muud loomasaadused 91,4 20 094,0			
42-a	Kohupiim	14,9	581,0	193	Loomanahad kuivalt soolatud	24,5	7 372,0
43	Või	1 482,0	370 500,0		Sel.: Saksa	17,4	5 290,0
	Sel.: Inglise	952,1	238 025,0	194	Loomanahad märjalt soolatud	50,8	9 775,2
	Saksa	529,1	130 031,0		Ühisriigid	40,1	8 078,9
45	Munad	2 191 465 tk.	19 005,8				
III. Kala ja kalakaup 44,7 4 061,0							
47—49	Värsked kalad	43,4	3 861,0				
57—59	Kalakanseervid	—	—				

Tab. 3. Tähtsamate ainete sisse- ja väljavedu juulis 1927 a. (järg).
 Importation et exportation des principaux articles en juillet 1927 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	1000 kg	1000 mk			
1	2	3	4	5	6			
VÄLJAVEDU								
201	Suured parkoahad	0,4	223,0	388	Takud	107,7	9 125,0	
	Sel: Saksas	0,4	213,0		Sel: Inglise	89,4	7 847,0	
213—223	Karusnahad	0,1	176,0		Saksa	16,0	1 170,0	
227	Jõhvid	2,6	1 093,0	XI. Tekstiiltootussaadused			435,0	149 694,4
235	Soolad	7,9	1 163,0	350—352	Puuvillaniit ja -lõng	119,1	45 013,0	
VII. Seemned ja elustaimed								
238	Linaseemned	—	—		Sel: Saksas	100,6	38 140,0	
VIII. Puu- ja puutööstussaadused								
247—251	Palgid, prussid, pakud, latid	47 250 kJ.	5 020,0	354—363	Puuvillariie	187,3	74 576,0	
252	Litprid	4 168 kJ.	290,0		Sel: Saksas	76,5	30 904,0	
253—256	Lauad ja plangud	7 663,4 st.	128 833,0		Norra	33,3	12 900,0	
	Sel: Inglise	2 931,9 st.	51 414,0		Taani	30,5	11 802,0	
	Hollandi	3 440,6 st.	55 599,0	382	Pakkimis- ja kotiriie	64,4	9 439,0	
	Saksas	943,8 st.	15 983,0		Sel: Taani	55,9	8 750,0	
257	Propsid	414 635 kJ.	21 207,0		Soome	7,7	573,0	
	Sel: Inglise	396 279 kJ.	19 889,0	387	Purjeriie	31,8	9 607,0	
259	Krohvimispeerud	—	—		Sel: Rootsi	4,5	1 381,0	
270	Vineer	1 622,9	41 900,0		Taani	8,1	2 424,0	
	Sel: Inglise	1 501,4	37 920,0	397—399	Inglise	12,3	3 742,0	
271	Vineerist tootispõhjad	76,1	4 527,0		Villaeriie	7,8	7 305,0	
	Sel: Belgia	50,0	3 000,0		Sel: Bulgaaria	4,2	3 500,0	
	Ühisriigid	21,8	1 300,0		Hiina	0,6	610,0	
272	Tikutraat	49,1	1 306,0		Läti	0,7	830,0	
	Sel: Saksas	49,1	1 306,0	XII. Metallid			174,6	2 314,0
275-a	Uksed	32,9	2 015,0	456	Vanaraud	139,9	923,0	
	Sel: Inglise	20,4	1 040,0		Sel: Belgia	107,3	773,0	
275-b	Mööblid	18,8	950,0		Läti	32,8	150,0	
	Sel: Inglise	18,8	950,0	468	Vanavask	21,3	1 150,0	
IX. Paber, paberkaup ja trükitöö								
295	Kaltsud igasugus. (peale villaste)	56,0	1 595,0	XVII. Kivid, mullad ja nende saad.			16 527,0	40 144,0
315	Pakkimispaber	133,2	4 709,0	649	Tsement	7 581,1	23 393,0	
	Sel: Inglise	70,1	2 402,0		Sel: Aafrika	3 330,0	12 040,0	
	Saksas	63,1	2 247,0		Soome	1 893,2	7 087,0	
316	Rotatsioonipaber	1 630,8	43 749,0	650-a	Kips	2 313,8	8 743,0	
	Sel: N.S.V.L.	1 630,8	43 749,0		Sel: Soome	279,6	950,0	
322	Kirjutus- ja trükipaber	346,0	8 408,8	659	Telliskivid vaapamata	8 039,9	10 400,0	
	Sel: Rootsi	216,8	5 253,0		Sel: Soome	3 039,9	10 400,0	
	Saksas	72,2	1 061,0	XIX. Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused			69,2	843,0
X. Puuvill, lina ja muud kiudained								
337	Lina	33,4	4 446,0	764	Värnits	—	—	
	Sel: Inglise	25,0	3 474,0	XXI. Keemiatööst., värv., apteegikaup			150,2	9 368,0
	Belgia	4,2	472,0	924	Kaseiin	33,7	2 728,0	
				1 026	Tuletikud	111,5	5 689,0	
					Sel: Ühisriigid	62,0	3 470,0	
					Inglise	49,5	2 219,0	

Tab. 4. Väliskaubandus juulis 1927 a. (tollimette järel). — Commerce extérieur en juillet 1927 par les bureaux de douane.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- salu	Kures- saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1000 kg { Sissevedu—Importation . .	25 352	1 090	1 784	283	0,0	—	6	5	32	28 552
{ Väljavedu—Exportation . .	16 591	3 318	19 244	4 641	4 504	5	2 058	4 133	113	51 602
Üldtähtk—Total de l'importation et de l'export. .	41 943	4 408	21 208	4 924	4 504	5	2 062	4 133	145	83 154
1000 mk. { Sissevedu—Importation . .	751 913	32 907	21 311	3 440	21	—	197	50	333	810 198
{ Väljavedu—Exportation . .	802 322	23 433	90 183	30 864	5 856	916	9 248	16 279	849	979 300
Üldtähtk—Total de l'importation et de l'export. .	1 554 235	56 340	111 494	34 304	5 877	916	9 445	16 279	1 202	1 790 198

Tab. 6. Ühendatud riigiraudteede tegevus juunis 1927 a.

Chemins de fer unis en juin 1927.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järele — Données principales d'après les districts du réseau.

	Rongide arv Nombre de trains	Ärakasuta- tud läbi- laske võima- luse % de l'expl. de la capacitè	Reisija- km üldarv (tuh.) Voyageurs- km (mil- liers)	Sellest III kl. (tuh.) Dont III cl. (mil- liers)	Istekohtade arvu kasutamine % des places occu- pées	Tühjade kauba- vagnite % kaubavagnite üldarvust % des wagons à marchandises non chargés au nombre total des wagons à marchandises	Laaditud kaubavag. keskmise teljekoorem Charge moyen d'esstieux pour un wagon à marchand. chargé	Kauba- rongi keskmise kaal (tonnides) Poids moyen d'un train de marchan- disées	Kauba- rongi keskmise telgede arv Nombre moyen d'esstieux pour un train de marchand.
a) Lalaroopalised teed — Voie large									
Paldiski—Keila	181	43,09	147	143	25,47	31,69	2,05	—	—
Haapsalu—Keila	152	25,33	1 493	1 396	36,74	16,32	2,55	—	—
Keila—Tallinn	2 735	—	4 390	4 338	70,69	20,29	2,05	—	—
Sellest: Keila—Nõmme	1 574	56,78	1 204	1 167	51,12	—	—	—	—
Nõmme—Tallinn	2 735	88,88	3 186	3 171	70,87	—	—	—	—
Neist: elektrirong. (Pääsk-Tal.)	1 780	—	2 695	2 695	65,87	—	—	—	—
Tallinn—Tapa	631	75,11	5 128	4 711	57,38	30,29	4,50	352	53,34
Tapa—Narva	345	38,33	3 234	3 077	46,13	36,27	3,74	401	69,35
Tapa—Tartu	312	57,78	3 956	3 630	51,73	16,43	4,03	469	70,42
Tartu—Valga	687	—	2 910	2 730	49,51	18,05	2,78	397	69,51
Neist: mootorv. Tartu—Elva	349	—	511	511	171,47	—	—	—	—
Valga—Irboska	164	24,84	1 222	1 157	40,56	21,71	3,32	186	33,34
Kokku — Total	3 815	—	22 490	21 182	51,95	27,58	3,93	394	62,72
Mai—Mai 1927	3 400	—	15 526	14 622	44,68	23,86	4,03	461	74,31
Juuni—Juin 1926	3 491	—	25 061	23 981	59,4	29,18	4,44	508	75,53
1/IV — 30/VI 1927	10 375	—	55 793	52 535	50,55	20,81	3,91	439	69,91
1/I — 30/VI 1927	19 818	—	93 507	83 147	50,90	27,31	4,18	497	74,32
b) Kitsaropalisel teed — Voie étroite									
Tallinn—Pärnu	658	—	4 376	3 934	59,76	29,18	2,84	167	77,32
Sellest: Tallinn—Türi	304	—	2 334	2 113	64,00	25,27	2,91	216	95,85
Türi—Mõisaküla	331	—	1 347	1 201	55,84	30,47	2,00	121	59,92
Mõisaküla—Pärnu	324	—	695	620	55,02	35,06	3,31	183	84,35
Haruteedel	1 356	—	1 441	1 363	47,81	39,99	2,41	101	53,02
Sellest: Liiva—Vääna	172	—	97	97	42,54	8,15	1,12	—	—
Lelle—Eldapere	70	—	28	28	77,78	35,91	2,00	150	56,50
Türi—Tamsalu	357	—	554	526	49,68	32,87	2,74	68	45,87
Riisela—Orajõe	126	—	60	66	36,46	49,18	2,41	127	72,11
Mõisaküla—Valga	165	—	342	292	58,18	38,64	2,45	123	74,75
Valga—Mõniste	164	—	149	149	36,16	45,38	2,48	90	50,20
Sonda—Mustvee	302	—	203	205	51,38	46,11	2,91	94	47,54
Üldse—Grand total	1 954	—	5 817	5 297	56,28	32,34	2,73	146	69,76
Mai—Mai 1927	2 254	—	4 236	3 819	41,23	26,61	1,84	140	70,99
Juuni—Juin 1926	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1/IV — 30/VI 1927	5 887	—	15 169	13 730	49,22	31,57	3,04	145	70,73
1/I — 30/VI 1927	11 509	—	26 077	23 673	44,60	30,35	2,98	142	65,28

	Lalaroopalised teed—Voie large			Kitsaropalisel teed Voie étroite		
	Juunis—Juin	1/IV—30/VI	1/I—30/VI	Juuni	1/IV—30/VI	1/I—30/VI
	1927	1926	1927 a.	1927	1927	1927
2. Kaubavedu — Transport des marchandises						
Saadetiste arv — Nombre des envois	44 519	56 406	139 089	238 401	19 827	62 603
kaal — poids (tuh. ton.)	141	126	398	716	52	165
tn.-km (tuh.)	18 813	14 809	45 720	84 204	3 775	12 502
Sellest: erakaubad—Dont marchandises privées						
arv — nombre	41 677	55 691	124 134	227 345	19 827	62 603
kaal — poids (tuh. ton.)	109	121	293	600	52	165
tn.-km (tuh.)	9 863	13 431	31 467	66 594	3 775	12 502
Erakaupadest väikekirrus.—Marchand. privées à petite vitesse						
arv — nombre	29 531	43 020	89 452	166 170	13 409	42 547
kaal — poids (tuh. ton.)	106	118	292	587	50	161
tn.-km (tuh.)	9 559	13 104	30 719	63 340	3 605	12 127
Erakaupadest N.S.V.L.—Marchandises privées pour l'U.R.S.S.						
arv — nombre	278	383	900	2 114	—	—
kaal — poids (tuh. ton.)	4	8	12	28	—	—
tn.-km (tuh.)	582	773	2 328	5 418	—	—
3. Pagasivedu — Transport des bagages						
Pakkide arv — nombre	32 676	20 602	69 414	128 389	12 795	34 488
kaal — poids (tuh. ton.)	18,1	0,7	19,5	21,0	0,3	0,9
tn.-km (tuh.)	68	48	185	327	26	73
4. Reisijate vedu — Transport des voyageurs						
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	578 713	530 122	1 372 789	2 255 786	143 768	379 229
Sellest: Yllisühendus — Communiqué avec l'étranger	3 896	4 838	11 078	22 063	611	1 609
Dont { Kohalik liikumine — Mouvement local	570 817	525 284	1 361 711	2 233 723	143 157	377 620
Sellest: I klassis	110	269	271	518	—	—
" II	10 532	8 067	25 710	40 256	5 922	15 779
" III	563 071	521 786	1 340 810	2 215 014	137 840	363 540
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	22 489 572	25 061 035	55 772 972	93 597 414	5 817 041	15 168 701
Sellest elektrirongid — Dont trains électriques	2 694 817	1 968 537	6 857 882	12 072 684	—	—
Reisijaid lühete-km peale — Voyageurs par km exploité	33 417	37 239	82 872	139 076	11 542	30 097
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	56,1—8,9	47,3	58,7—8,8	51,1—8,7	40,5	40,00
Magamiskaartide üldarv — Cartes pour wagons-lits vendues	4 180	5 230	11 873	22 211	438	1 612
Jaamaesise-piletite üldarv — Tickets d'entrée vendus	21 069	17 817	52 231	79 655	3 399	5 204
5. Veerevkoosselsu kasutamise — Exploitation du matériel roulant						
Rongide üldarv — Nombre total de trains	3 815	3 491	10 375	19 825	1 954	5 887
Rong-km üldarv — Trains-km	208 308	205 652	582 194	1 114 346	128 285	398 800
Sellest reisirongides — Dont trains de voyageurs	144 037	138 534	407 273	789 115	77 887	232 308
Vedur-km üldarv — Locomotives-km	188 243	192 371	540 529	1 052 291	134 111	418 851
Telg-km üldarv — Essieux-km	8 090 603	9 293 658	24 026 773	45 740 406	6 834 604	21 807 393
Sellest { Reisivagnid — Voitures à voyageurs	3 264 131	3 631 312	9 432 341	17 844 323	1 937 702	5 835 894
Dont { Kaubavagnid — Wagons à marchandises	4 826 472	5 662 346	14 594 342	18 906 173	4 896 902	15 971 504
Keskmine telgede arv rongi — Moyenne des essieux par train	39,22	45,19	41,26	41,05	53,27	54,67
Sellest { Reisirongides — Trains de voyageurs	29,97—8,51	35,15—8,37	30,5—8,13	30,41—8,00	53,39	50,79
Dont { Segarongides — Trains mixtes	46,98	39,31	43,27	40,20	41,17	40,89
Dont { Kaubarongides — Trains de marchandises	62,72	75,59	69,91	74,82	63,59	70,75
Kesk. kaubar kaal — Poids moyen d'un train de marchand.	509	58	475	497	146	145

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1 juulil ja 1 juunil 1927 a.

Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1 juillet et 1 juin 1927.

	21 erapanka 21 bang. privées		20 ühispanka 20 bang. coopér.		21 era-panka		20 ühis-panka	
	1/VII	1/VI	1/VII	1/VI	1/VII	1/VI	1/VII	1/VI
	Milj. mk—En millions de mk				‰			
Aktiva—Actif								
1. Kassa—Caisse	111,3	104,1	35,2	35,0	1,5	1,3	1,9	2,0
2. Jooksvad arved teisis rahaasutis	116,4	68,9	134,7	127,6	1,5	0,9	7,2	7,1
<i>Comptes courants</i>								
a) Sellest Eesti pangas—Dont la Banque d'Estonie	93,5	44,7	1,2	0,6
3. Pt. 1 ja 2 kokku—Total p. 1 et 2	227,7	173,0	169,9	162,6	3,0	2,2	9,1	9,1
4. Panga päralt olevad väärtused—Effets en portefeuille	119,4	120,3	5,3	4,8	1,6	1,6	0,3	0,3
a) Väärtpaberid—Effets	92,4	93,2	3,8	3,5	1,2	1,2	0,2	0,2
Sellest börsil koteeritavad—Dont effets cotés à la Bourse	13,4	13,9	0,2	0,2
b, d) Väljamaa rahad, kallismetallid, cekid ja maksukäs, välisvaluutas—Métaux précieux et effets en valeurs étrangères	27,0	27,1	1,5	1,3	0,4	0,4	0,1	0,1
5. Laenuid—Prêts	4 889,9	5 098,7	1 817,8	1 282,0	63,7	66,9	70,6	71,8
a) Diskonteerit. vekslid—Escomptes	1 807,0	1 928,6	597,4	576,0	23,6	25,3	32,0	32,3
Sellest sisemaa vekslid—Dont du pays	1 207,4	1 214,3	15,7	15,9
b) Tähtajal. laenuid—Prêts termin.	187,1	188,7	424,4	424,3	2,4	2,5	22,7	23,7
d) Kio-kr. laenuid—Autres prêts	2 895,8	2 981,4	296,0	281,7	37,7	39,1	15,9	15,8
6. Garantide deebitorid—Débit. de gar.	879,5	897,6	89,4	89,6	11,4	11,8	4,8	5,0
7. Korrespondendid—Correspondants	578,3	389,2	79,4	42,2	7,5	5,1	4,2	2,3
a) Loro { sisemaa—en Estonie	87,4	106,1	47,2	33,2	1,2	1,4	2,5	1,8
väljamaa—à l'étranger	72,0	92,9	30,3	7,5	0,9	1,2	1,6	0,4
sisemaa—en Estonie	32,8	38,6	0,1	0,1	0,4	0,5	...	0,0
väljamaa—à l'étranger	386,1	150,6	1,8	1,4	5,0	2,0	0,1	0,1
b) Nostro { sisemaa—en Estonie	14,9	15,7	0,8	6,7	0,2	0,2	0,4	0,4
väljamaa—à l'étranger	154,4	150,5	2,0	2,0
8. Protestitud vekslid—Effets protestés	531,3	529,3	54,3	52,0	6,9	6,9	2,9	2,9
9. Osakondade arved—Succursales	43,6	43,0	10,2	10,2	0,6	0,6	0,6	0,6
10. Kinnisvara—Immuebles	154,4	150,5
11. Vallasvara—Mobiliers	165,3	134,9	35,7	27,6	2,1	1,8	1,9	1,5
12. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj.—Frais courants, intérêts et commis. payés	48,0	44,4	3,7	2,9	0,6	0,6	0,2	0,2
13. Üleminevad summad—Actifs transitaires	28,0	27,0	94,0	105,7	0,4	0,3	5,0	5,9
14. Muud aktivad—Actifs divers	82,5	80,8	4,4	4,5
a) Liikmete vastutus ¹⁾
Kokku—Total	7 680,3	7 622,6	1 866,5	1 786,3	100	100	100	100
Passiva—Passif								
1. Panga kapitalid—Capitaux et réserves	1 031,8	1 031,8	130,1	128,2	13,4	13,5	7,0	7,2
a) Sisemakstud aktsiakapital osakap.—Capital versé	766,3	766,3	98,7	95,1	10,0	10,1	5,2	5,3
b) Tagavarakapital—Réserves	201,5	201,4	21,5	21,4	2,6	2,6	1,2	1,2
c) Muu erikapital—Réserves spéciales	64,0	64,1	11,9	11,7	0,8	0,8	0,6	0,7
2. Hoiusummad—Dépôts	3 019,0	2 714,3	1 148,4	1 093,2	39,3	35,6	61,5	61,2
a) Tähtajal. hoiusummad—Dépôts terminables	654,1	643,4	431,2	410,7	8,5	8,4	23,1	23,0
b) Jooksvad arved—Comptes courants	2 210,9	1 941,0	690,9	658,4	28,8	25,5	37,0	36,9
c) Kontokorrentarveite krediidisaldod—Autres dépôts	154,0	129,9	26,3	24,1	2,0	1,7	1,4	1,3
3. Rediskont—Récompte	664,6	784,2	20,9	25,2	8,6	10,3	1,1	1,4
Sellest makasukohaga sisemaal—Dont payables à l'intérieur du pays	71,0	76,0	0,9	1,0
4. Võlaarved teisis asut.—Créditeurs	611,9	654,0	183,3	196,4	8,0	8,6	9,8	11,0
Sellest sisemaa krediiditasutis—Dont établissements du pays	521,1	547,7	6,8	7,2
5. Pt. 3 ja 4 kokku—Total p. 3, 4	1 276,5	1 438,2	204,2	221,8	16,6	18,9	10,9	12,4
6. Korrespondendid—Correspondants	688,1	807,0	49,5	41,9	9,0	10,6	2,7	2,4
a) Loro { sisemaa—en Estonie	95,4	102,8	17,0	12,5	1,2	1,4	0,9	0,7
väljamaa—à l'étranger	103,6	110,0	32,5	29,3	1,4	1,4	1,8	1,7
sisemaa—en Estonie	28,4	23,5	0,4	0,3
väljamaa—à l'étranger	460,7	571,2	0,0	0,1	0,0	7,5	0,0	0,0
b) Nostro { sisemaa—en Estonie	43,4	44,2	0,9	0,4	0,6	0,6	0,0	0,0
väljamaa—à l'étranger	23,6	24,4	3,8	9,2	0,3	0,3	0,5	0,5
7. S. Maksukäsdud ja aktseptid—Acceptations	7,6	8,2	0,6	7,6	0,1	0,1	0,4	0,4
8. Väljamaksmata % ja restant à payer
9. Väljamaksmata osakasu—Dividendes restant à payer
10. Garantide krediiditorid—Créditeurs de garanties	876,1	894,3	89,4	89,6	11,4	11,7	4,8	5,0
11. Osakondade arved—Succursales	146,5	148,9	1,9	2,0
12. Saadud prots. ja muud tulud—Intérêts et commissions reçus	285,0	229,9	89,8	69,7	3,7	3,0	4,8	3,9
13. 1926 a. jagamata puhaskasu—Bénéfice net.	...	0,8	0,0
14. Üleminevad summad—Transitoires	118,7	122,3	6,0	8,1	1,6	1,6	0,3	0,5
15. Muud passivad—Passifs divers	164,0	158,3	132,8	116,6	2,1	2,1	7,1	6,5
a) Amortisatsioonkapital ²⁾	120,2	120,1	20,8	20,9	1,6	1,6	1,1	1,2
b) Liikmete lisakohustus ³⁾	82,5	80,9	4,4	4,5
Kokku—Total	7 680,3	7 622,6	1 866,5	1 786,3	100	100	100	100

Märkus: Arvud alla 0,1 on märgitud „0,0“.

¹⁾ Responsabilité des membres. ²⁾ Capital d'amortissement. ³⁾ Responsabilité supplémentaire des membres.

Tab. 11. Üksikute pankade äriseisu summad 1 juulil ja 1 juunil 1927 a.
Montant des bilans des banques au 1 juillet et 1 juin 1927.

	1/VII	1/VI
	milj. mk	milj. mk
Erapangad—Banques privées		
G. Scheel ja Ko.	2 183,1	2 131,3
Tallinna krediitpank a/s.	1 161,1	1 166,2
Bestimaa tööstus- ja kaub.-pank	841,4	817,3
Tartu pank	612,3	586,5
Põhja pank	518,1	522,3
Kommersspank	389,4	354,7
Eesti laenupank a/s.	273,2	278,4
Tallinna linnapank	227,8	237,8
Tallinna aktsiapank	360,3	341,0
Eesti-Vene pank	222,0	192,0
Pärnu krediitpank	125,5	142,6
Kaubapank a/s.	189,3	179,3
Sakala pank	154,5	151,3
Pärnu pank	152,1	143,7
Tartu tööstuspank	87,7	96,2
Viru pank	79,7	80,3
Valga pank	71,9	67,4
Tartumaa pank	44,0	42,6
Rosen ja Ko	51,4	53,7
Võru pank	16,4	16,0
Tallinna kaupmeeste disk.- ja laenupank	23,3	22,0
Kokku—Total	7 650,3	7 622,6
Tähtsamad ühispankad—Principales banques coopératives		
Eesti ruhvapank	350,2	374,0
Eesti laenu- ja hoiuühisus	269,6	249,8
Tartus	175,3	168,8
Kolmas Tartu laenu- ja hoiuühisus	168,4	157,2
Tartu majaomanikkude pank	103,9	99,8
Tallinna majaomanikkude pank	101,4	100,0
Rakvere ühispank	87,3	85,5
Võru ühispank	59,1	53,8
Tallinna laenu- ja hoiukassa	63,2	61,3
Pärnu Eesti laenu- ja hoiuühisus	62,6	59,1
Paide ühispank	55,8	53,7
Põltsamaa ühispank	50,5	43,7
Jõgeva ühispank	57,6	52,5
Põhja-Eesti ühispank	37,6	37,4
Tallinna juudi ühispank	50,9	47,5
Saarte ühispank	30,2	28,6
Saarde laenu-hoiuühisus	30,6	29,3
Petersi laenu-hoiuühisus	24,1	23,8
Võhma ühispank	28,2	26,9
Narva ühispank	36,0	34,6
Kokku—Total	1 866,5	1 786,3
Arvestatud pankade üksikasjaline äriseis v. E. St. nr. 67 (6) lhk. 364—365, (äriseis 1 jaan. peale).		
Données sur la situation séparément pour chaque banque v. Rec. nr. 67 (6) p. 364—365 (au 1 janvier 1927).		

Tab. 12. Riigi sissetulekud mais (1000 mk).
Recettes de l'Etat en mai (en 1000 mk).

	1927/8	1926/7
Korralsed tulud—Recettes ordinaires:	624 044	657 090
I. OTSEKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:	51 244	40 202
1. Tulumaks—Impôt sur le revenu	5 999	6 213
2. Äri- ja tööstusmaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	28 751	17 245
3. Maa- ja hoonetemaksud — Contributions foncières	7 719	9 036
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	1 155	994
5. Kinnituskaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	4 053	4 198
6. Päranduskaks — Impôt sur les successions	3 567	2 516
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:	37 061	32 580
7. Tempelmaks ja muud lõivud — Timbres	32 984	28 640
8. Patentid ja proovid — Contributions des patentes, droits de vérification	760	715
9. Mitmesugused tasumaksud — Enregistrements	3 317	3 225
III. KAUSDED MAKSUD—IMPÔTS INDIRECTES:	194 372	199 710
10. Tollid — Douanes	158 730	168 382
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	35 642	31 378
IV. RIIGIMONOPOLID—MONOPOLES DE L'ÉTAT:	97 812	112 251
12. Piiritusemonopol — Monopole d'alcool	97 812	112 251
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	233 958	227 317
13. Riigi kapitalid—Fonds de l'Etat	614	1 112
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'Etat	55 805	57 516
15. Raudteed — Chemins de fer	125 303	122 778
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	13 719	12 065
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	34 018	31 801
18. Mitmesugused riigi ettevõtted—Entreprises diverses de l'Etat	1 227	10
19. Mitmesugused riigi varandused—Propriétés diverses de l'Etat	3 272	2 035
VI. SEGATULUD—RECETTES DIVERSES:	10 652	47 327
Kokku—Total	625 099	659 387
Sellest tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements des années précédentes	1 055	2 297
Erakorralised tulud—Recettes extraordinaires	—	—
Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks—Encaissement des fonds de roulement	813	—
Riigivaranduste müük—Vente des propriétés de l'Etat	—	49
Üldse sissetulekud—Total des recettes	624 857	657 139

Tab. 12. Riigi sissetulekud juunis (1000 mk).
Recettes de l'Etat en juin 1927 (en 1000 mk).

	1927/8	1926/7
Korralsed tulud—Recettes ordinaires:	680 412	778 700
I. OTSEKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:	33 101	34 739
1. Tulumaks—Impôt sur le revenu	5 641	5 370
2. Äri- ja tööstusmaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	14 986	20 336
3. Maa- ja hoonetemaksud — Contributions foncières	3 541	3 080
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	664	438
5. Kinnituskaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	3 290	2 476
6. Päranduskaks — Impôt sur les successions	4 979	3 089
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:	37 185	36 176
7. Tempelmaks ja lõivud — Timbres	30 578	30 931
8. Patentid ja proovid — Contributions des patentes, droits de vérification	603	781
9. Mitmesugused tasumaksud — Enreg. divers.	5 704	4 464
III. KAUSDED MAKSUD — IMPÔTS INDIRECTES:	180 519	190 988
10. Tollid — Douanes	142 963	141 351
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	37 556	49 637

IV. RIIGIMONOPOLID—MONOPOLES DE L'ÉTAT:	120 627	102 568
12. Piiritusemonopol—Monopole d'alcool	120 627	102 568
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	314 269	430 147
13. Riigi kapitalid — Fonds de l'Etat	11 416	2 365
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'Etat	31 806	91 273
15. Raudteed — Chemins de fer	161 873	131 209
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	11 595	12 608
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	41 678	39 196
18. Mitmesugused riigi ettevõtted — Entreprises diverses de l'Etat	50 246	151 494
19. Mitmesugused riigi varandused — Propriétés diverses de l'Etat	5 655	2 002
VI. SEGATULUD—RECETTES DIVERSES:	685 701	794 618
Kokku—Total	685 701	794 618
Elmisil kuuldel p. 20 all saadud tuludest tagasi makstud—Reversements au compte des recettes désignées sous p. 20	2 858	13 558
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements des années précédentes	2 431	2 365
Erakorralised tulud — Recettes extraordinaires.	—	—
Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks — Encaissement des fonds de roulement	2 121	—
Maha arvatud: Erakor. tulude arvelt tagasi kantud — Transfert des sommes reçues sous compte des recettes extraordinaires	—	879
Üldse sissetulekuid—Total des recettes	682 533	777 821

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv juulis 1927 a.
Nombre des personnes passées les confins de la République en juillet 1927 a.

	Sisse sõitnud			Välja sõitnud		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Välispasidiega	Passeports pour l'étranger					
	Riiklõivude järel					
	D'après la sujection.					
Eesti — Estonie	709	504	1213	639	738	1577
Ameerika — Etats-Unis	287	214	501	283	211	494
Austria — Autriche	9	3	12	10	5	15
Belgia — Belgique	4	1	5	6	3	9
Helveetsia — Suisse	11	10	21	14	8	22
Hollandi — Pays-Bas	13	3	16	12	5	17
Inglise — Angleterre	48	18	66	55	15	70
Itaalia — Italie	9	6	15	13	4	17
Leedu — Lithuanie	75	28	103	74	30	104
Läti — Lettonie	261	115	376	269	180	449
N. S. V. L. (Vene) — U. R. S. S.	156	118	274	137	75	212
Poola — Pologne	84	50	134	114	70	184
Prantsuse — France	26	11	37	22	12	34
Rootsi — Suède	82	58	140	79	45	121
Saksa — Allemagne	342	212	554	283	140	423
Soome — Finlande	688	504	1 192	533	387	920
Taani — Danemark	31	21	52	37	23	60
Tshehoslovakkia — Tchécoslovaquie	50	7	63	46	6	52
Ungari — Hongrie	34	15	49	33	16	49
Muud riigid — Autres états	27	27	54	21	14	35
Riiklõivuseta — Nayant aux sujét.	44	39	83	37	35	72
Sisepasidiega — Passeports ordinair.						
Eesti — Estoniens	—	—	10 731	—	—	10 670
Läti — Lettons	—	—	5 094	—	—	4 980
Välispasidiega	Passeports pour l'étranger					
	Piiripunktide järel					
	les cordons de la frontière.					
Tallinn	1712	1219	2 931	1677	1201	2 878
Valga	866	486	1 352	861	519	1 380
Narva	207	188	395	214	151	365
Mõisaküla	41	27	68	43	23	66
Pärnu	9	4	13	4	3	7
Kuressaare	29	28	57	21	27	48
N.-Jõesuu	19	26	45	20	26	46
Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière	63	36	99	76	40	116
Kokku — Total	2946	1964	4 910	2916	2020	4 936
Neist — Dont						
Transiit — Transit	169	72	241	174	67	241
Diplom. passiga — Pass. dipl.	63	26	89	62	16	78
Sisepasidiega — Passeports ordinair.						
Valga	—	—	556	—	—	487
Mõisaküla	—	—	480	—	—	458
Kokkula	—	—	157	—	—	264
Mõniste	—	—	93	—	—	87
Kuressaare ja Ruhno	—	—	231	—	—	257
Piirivalvepunktid	—	—	14 249	—	—	14 097
Kokku — Total	—	—	15 825	—	—	15 650
Üldse — Gr. total	—	—	20 735	—	—	20 586
1/1—31/VII 1927	—	—	110702	—	—	112046
Juuni 1927	—	—	25 023	—	—	24 901
Juuli 1926	—	—	14 490	—	—	14 378

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaberite hinnad Tallinna börsil augustis 1927 a.
Cours du change à Tallinn (Reval) en août 1927.

Börsi koos- olekute päevad	\$ (dollar) ¹⁾		£ (Ingl. nl.) ²⁾		Saksa mk. ³⁾ Mark alle- manud		Soome mk. ⁴⁾ Mark fin- landais		Prants. fr. ⁵⁾ Franc français		Belga ⁶⁾ Belga		Holv. fr. ⁷⁾ Franc suisse		Itaalia lira ⁸⁾ La lire		Rootsi kr. ⁹⁾ Cour. suédoise		Taani kr. ¹⁰⁾ Cour. danoise		Norra kr. ¹¹⁾ Cour. norvé- gienne	
	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.
	1.	372	375	1806	1821	88,50	89,50	9,37	9,47	14,45	15,20	51,50	53,00	71,75	72,75	20,15	20,90	99,90	100,75	99,55	100,55	96,25
3.	"	"	1807	1822	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5.	"	"	1808	1823	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	100,00	100,85	99,70	100,70	"	"
12.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
17.	"	"	1809	1824	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19.	"	"	1808	1823	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	96,50
22.	"	"	1800	1824	88,60	89,60	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	98,00
24.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
26.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
31.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	20,05	20,80	"	"	"	"	"	"
Keskmine																						
Aug. 1927	372	375	1808	1823	88,54	89,54	9,37	9,47	14,45	15,20	51,50	53,00	71,75	72,75	20,14	20,89	99,97	100,82	99,66	100,66	96,37	97,87
Juuli 1927	372	375	1806	1821	88,44	89,44	9,37	9,47	14,45	15,20	51,50	53,00	71,75	72,75	20,20	20,95	99,89	100,74	99,52	100,52	96,36	97,86
1/1-31/VIII 1927	372	375	1806	1821	88,45	89,45	9,37	9,47	14,47	15,22	51,50	53,00	71,78	72,78	18,53	19,28	99,86	100,71	99,50	100,50	96,44	97,94
Aug. 1926	372	375	1808	1823	88,50	89,75	9,37	9,47	10,14	10,89	49,71	53,46	71,90	72,90	12,11	12,80	99,75	100,75	99,25	100,25	82,00	83,00

Jours de place	Č. slov. kr. ¹⁾ Cour. tch.-slov.		Hol. kulden ²⁾ Florin		Latt ³⁾ Lat		Červ. rubla Tchervon. rouble ⁴⁾		Austria šilling Schilling autrichien		Ungari pengő ⁵⁾ P.hongrois		Slott ⁶⁾ Zloty		1 Litt Lit		Eesti kroon Cour. d'or estonienne		E. V. võidu- laen ⁷⁾ Emprunt de l'Etat	
	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	O.	M.	T.	O.	M.	
	1.	11,00	11,25	149,30	150,80	71,50	72,50	189,50	193,50	52,50	54,00	65,25	66,75	40,00	43,00	36,50	37,50	100	130	135
3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
12.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
17.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
22.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
24.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
26.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
31.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Moyenne																				
Aug. 1927	11,00	11,25	149,30	150,80	71,50	72,50	189,50	193,50	52,50	54,00	65,25	66,75	40,00	43,00	36,50	37,50	100,00	130,00	135,00	
Juulil 1927	11,00	11,25	149,26	150,76	71,50	72,50	189,50	193,50	52,50	54,00	65,25	66,75	40,00	43,00	36,50	37,50	100,00	130,00	135,00	
1/1-31/VIII 1927	11,01	11,28	149,15	150,65	71,50	72,50	189,50	193,50	52,50	54,00	65,25	66,75	38,75	43,00	—	—	100,00	118,53	127,76	
Aug. 1926	11,05	11,30	149,58	151,77	71,50	72,50	189,50	192,50	52,50	54,00	—	—	37,00	42,00	—	—	100,00	97,00	110,00	

Tab. 15. Elanikkude arvu liikumine aadressilaudade andmeil linnades juulis 1927 a.
Mouvement de la population dans les villes en juillet 1927.

	Registreeritud elanikkude arv 1/VII 1927 Nombre de la population au 1/VII 1927						Sisse registreeritud Enregistrés						Välja registreeritud Rayés des listes						Registreeritud elanikkude arv 1/VIII 1927 Nombre de la population au 1/VIII 1927															
	Kokku			M.			N.			Sündinud Nais- nées	Sisse- sõitnud Arrivés	Teise korteri sissekõlilajad Changement du logement	Surnud Décès	Välja- sõitnud Départs	Tead- mata kulu Inconnu	Korteri- väljakõl- ilajad Change- ment du logement	Kokku	M.	N.															
	M.	N.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.											M.	N.	M.	N.	M.	N.									
	Tallinn	120	359	54	950	65	403	30	37	1	905	1657	1290	1	653	62	57	2808	3	801	390	408	1	001	1	271	117	140	53	925	63	215		
Tartu	55	012	23	208	31	804	22	18	549	613	708	894	23	31	711	1	011	166	235	625	830	54	184	22	962	31	222	31	222					
Narva	25	721	11	157	14	564	10	2	248	269	205	301	11	7	377	506	27	17	228	297	25	286	10	977	14	809	14	809						
Pärnu	22	164	10	040	12	124	5	5	954	1125	478	506	11	11	672	702	33	31	478	506	22	798	10	283	12	510	12	510						
Viljandi	11	542	5	264	6	278	1	2	271	801	136	146	3	4	216	296	—	—	136	146	11	598	5	317	6	281	6	281						
Vaiga	14	041	6	329	7	712	5	3	109	133	134	155	10	1	136	156	12	11	125	149	14	000	6	294	7	706	7	706						
Rakvere	11	072	4	684	6	888	3	2	64	69	105	129	9	8	148	182	4	4	104	143	10	841	4	591	6	250	6	250						
Võru	5	503	2	593	2	970	1	—	39	53	63	62	1	2	39	67	3	3	40	50	5	576	2	013	2	013	2	013						
Kuressaare	3	890	1	600	2	290	1	1	429	528	17	23	1	5	299	263	—	—	17	33	4	273	1	730	2	543	2	543						
Haapsalu	5	095	2	038	3	637	1	1	330	623	20	36	—	—	225	331	—	—	20	36	5	494	2	144	3	850	3	850						
Paide	3	122	1	313	1	809	1	—	102	76	27	53	3	2	136	118	—	—	27	53	3	042	1	277	1	765	1	765						
Petseri	3	894	1	698	1	706	2	3	20	34	47	47	1	2	47	22	—	—	47	47	3	351	1	662	1	719	1	719						
Türi	2	912	1	959	1	553	4	2	59	52	5	6	1	3	51	50	—	—	5	6	2	924	1	370	1	554	1	554						
Tapa	2	947	1	414	1	533	1	1	49	30	37	41	—	3	27	40	3	4	27	26	2	982	1	444	1	538	1	538						
Põltsamaa	2	763	1	250	1	513	—	—	41	51	11	15	—	1	23	15	1	1	11	15	2	815	1	207	1	548	1	548						
Tõrva	2	389	1	036	1	333	4	1	40	47	12	15	5	2	80	71	1	2	16	13	2	298	1	990	1	908	1	908						
Eldiskil	1	240	1	038	1	637	1	—	37	42	4	8	1	1	21	12	—	—	4	8	1	235	619	666	666	666	666	666	666					
Nõmme	11	042	5	197	6	745	3	1	220	458	71	59	2	4	140	246	7	12	35	66	12	242	5	307	6	935	6	935						
Kokku — Total	305	148	135	729	169	419	95	79	5	466	6	167	3	370	4	148	144	142	6	151	7	889	647	725	2	946	3	675	302	154	134	772	167	982
Kesk. 1/1—31/VII	314	144	139	600	174	544	93	92	4	264	4	101	3	231	4	192	168	174	4	712	4	939	669	725	2	871	3	725	812	134	138	768	173	366
Juuni 1927 a.	314	278	139	563	174	715	87	98	5	238	6	125	3	678	4	993	152	144	8	740	11	311	585	890	3	133	4	177	805	148	135	729	169	419
Juulil 1926 a.	299	444	133	893	165	651	95	98	5	176	5	686	2	677	3	471	129	134	5	955	7	637	598	585	2	293	2	969	296	392	132	866	163	526

Tab. 16. Liikvel olev paberraha ja selle kate (kuu 1-ks) — Billets en circuit, et l'entaille (au 1-er du mois).

	Kokku Total		Sellest Besti pangatähed Dont bil. de la Banque d'Estou.	Kate % Couverture en %
	milj. mk. ²⁾	milj. mk. ²⁾		
	Keskmine kuus 1922	3 427	687	...
Keskmine kuus 1923	3 662	1 507
Moyenne mensuelle 1924	3 272	1 717	33,2	...
Moyenne mensuelle 1925	3 422	1 797	34,0	...
Moyenne mensuelle 1926	3 427	1 888	35,9	...
1927 a. Märts	3 426	1 952	44,4	...
Aprill	3 524	2 001	44,8	...
Mai	5 512	1 972	42,6	...
Juuni	3 403	1 922	40,2	...
Juuli	3 390	1 903	40,3	...
August	3 474	1 934

Tab. 17. Liikvel olev vahetusraha Change en circulation.

	Millj. mk. Millions de marks
Keskmine kuus 1922	13
Keskmine kuus 1923	97
Moyenne mensuelle 1924	117
Moyenne mensuelle 1925	121
Moyenne mensuelle 1926	133
1927 a. Märts	135
Aprill	134
Mai	135
Juuni	134
Juuli	136
August	137

Tab. 18. Pankade vaheline arvekode — Mouv. de la chambre de compensation.

	Tshek-kide arv Nombre de chèques	Summa Montant milj. mk. ²⁾
Keskmine kuus 1922	1 738	346
Keskmine kuus 1923	3 104	577
Moyenne mensuelle 1924	3 751	711
Moyenne mensuelle 1925	4 447	855
Moyenne mensuelle 1926	5 032	893
1927 a. Märts	5 432	784
Aprill	5 147	769
Mai	6 053	910
Juuni	5 754	871
Juuli	5 817	1 000
August	6 105	1 085

Tab. 19. Protestitud veksid — Effets protestés.

	Arv Nombre de chèques	Summa Montant milj. mk. ²⁾
Keskmine kuus 1922
Keskmine kuus 1923	1 088	45
Moyenne mensuelle 1924	2 147	100
Moyenne mensuelle 1925	2 457	95
Moyenne mensuelle 1926	3 400	85
1927 a. Märts	4 382	105
Aprill	3 716	94
Mai	3 980	89
Juuni	4 081	100
Juuli	3 800	72

Tab. 20. Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux.

	Aktisiaseltse ja osahüüsi ¹⁾ — Nombre des sociétés par actions et anonymes							
	Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suurus — Augmentations de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähendamine — Diminution de fonds	
	Arv Nombre	Summa Montant milj. mk. ²⁾	Arv Nombre	Summa Montant milj. mk. ²⁾	Arv Nombre	Summa Montant milj. mk. ²⁾	Arv Nombre	Summa Montant milj. mk. ²⁾
Keskmine kuus 1922
Keskmine kuus 1923
Moyenne mensuelle 1924
Moyenne mensuelle 1925
Moyenne mensuelle 1926	2,3	15,2	0,7	17,9	0,7	5,5	0,1	0,3
1927 a. Märts	2	13,0	—	—	—	—	—	—
Aprill	2	10,0	—	—	1	5,0	—	—
Mai	2	14,0	2	5,7	1	5,0	—	—
Juuni	1	5,0	—	—	2	15,0	—	—
Juuli	—	—	2	11,5	—	—	—	—
August	1	5,0	—	6,0	—	—	—	—

Tab. 21. Tööstustoodang — Production de quelques industries.

	Virret (uh. ltr.) Moût (milliers de litres)	Pärmi (kg) Levure (kg)	Paberrosse (uh. tk.) Cigarettes (mille)	Tubakad (uh. tk.) Tabacs (kg)	Tulciikke (uh. toosi) Allumettes (milliers de boîtes)	Hülse (uh. tk.) Tubes à cigarets (mille)	Likööre (litr.) Liquieurs (litres)	Veini (litr.) Vin (litres)	Põlevikvi (uh. kg.) Séchiste combustible (milliers de kg)
Keskmine kuus 1921	246	5 992	9 484	17 231	3 215	27 521	10 881	2 152	7 960
Keskmine kuus 1922	725	10 260	26 708	31 652	5 213	44 752	13 190	6 473	11 577
Keskmine kuus 1923	1 096	13 437	55 435	37 020	6 141	38 788	13 519	6 216	17 051
Moyenne mensuelle 1924	1 202	14 593	55 650	35 032	10 244	38 267	10 959	8 376	19 608
Moyenne mensuelle 1925	1 229	13 617	81 141	24 999	17 253	38 578	12 982	22 935	19 888
Moyenne mensuelle 1926	894	13 950	69 119	24 233	13 959	38 850	15 573	11 732	27 844
1927 a. Veebruar	746	13 126	36 328	14 638	16 536	38 026	17 493	5 937	26 808
Märts	1 168	13 302	94 232	19 705	19 339	36 754	15 810	6 298	26 224
Aprill	900	18 327	68 190	18 937	13 235	28 884	14 668	4 563	22 696
Mai	897	14 893	81 412	17 749	15 766	41 414	14 431	12 034	29 048
Juuni	849	15 468	74 778	19 115	13 031	32 965	16 456	16 920	18 890
Juuli	1 054	10 569	89 364	31 706	15 392	35 670	9 700	10 789	19 967

Tab. 22. Loomatandid — Eptzoöties.

(Haigete loomade arv — Nombre des animaux malades).

	Põrgataud Androz	Tatitaud Malleus	Marritaud Lyssa	Kärnataud Scabies	Sigade punataud Erysipelas suis	Lahtine tiiskus Tuberculois	Veiste punah. Pr. pidamissois bovin	Veiste pal. peat. Coryza gang. bovin	Hobuste verep. haigus Morbus macul. N6g	Adentis equorum	Hobuste musta. kusehaigus Haemorrhag. naemia par.
Keskmine kuus 1921	9,3	3,7	6,8	114,5	12,8	...	31,2	6,3	0,4	1,4	10,8
Keskmine kuus 1922	10,6	4,0	5,8	76,8	21,3	...	39,3	12,4	0,7	5,3	15,0
Keskmine kuus 1923	9,1	0,7	8,2	24,6	32,6	...	39,1	12,4	2,4	2,4	21,2
Moyenne mensuelle 1924	6,7	1,3	4,1	24,9	42,8	66,0	49,9	8,0	1,7	10,6	63,7
Moyenne mensuelle 1925	6,6	0,3	15,0	17,6	35,7	20,8	61,2	12,7	2,4	21,7	31,4
Moyenne mensuelle 1926	5,4	0,8	12,0	20,4	48,4	32,3	55,5	14,5	8,3	174,8	39,8
1927 a. Veebruar	8	—	10	13	14	54	3	12	1	65	30
Märts	4	—	28	18	37	22	4	5	3	74	33
Aprill	7	1	11	3	35	27	26	19	4	72	31
Mai	8	1	6	1	41	24	5	15	2	34	34
Juuni	11	—	10	11	130	43	205	13	5	18	22
Juuli	20	—	7	12	192	31	246	18	—	11	6

Tab. 23. Tapamajade tegevus — Fonctionnement des abattoirs.

	Veised Gros bétail		Vasikad Veaux		Lambad Moutons		Kokku sigu Total des pores	
	a ³⁾	b ⁴⁾	a	b	a	b	a	b
	Keskmine kuus 1921	2 900	2 689	2 460	2 808	1 574	3 216	1 879
Keskmine kuus 1922	4 370	2 781	2 599	3 442	1 824	2 634	1 902	5 856
Keskmine kuus 1923	4 531	1 713	3 861	3 171	2 360	2 836	1 239	4 647
Moyenne mensuelle 1924	3 949	1 488	3 365	3 452	2 179	2 114	1 331	5 035
Moyenne mensuelle 1925	3 513	1 250	3 417	3 462	3 009	2 302	2 838	4 700
Moyenne mensuelle 1926	3 188	1 187	3 609	3 942	3 758	2 222	4 975	4 945
1927 a. Veebruar	2 809	1 295	4 217	4 915	3 02	769	4 214	5 354
Märts	2 536	1 345	8 032	8 276	296	604	4 820	5 831
Aprill	2 861	1 371	7 331	10 225	740	538	5 778	5 231
Mai	2 886	1 415	5 808	5 622	1 028	373	7 758	5 032
Juuni	2 450	1 506	5 953	5 025	873	441	7 153	3 138
Juuli	2 638	814	3 878	2 125	2 084	621	2 392	1 869

¹⁾ Andmed on seatud kokku Kaub-tõstus- ja Rahaministeeriumi poolt väljantud aktisiaseltside ja osahüüside registreerimise ja osakapitali summa muutmise lubade ning ministeeriumides saadud ettevõtete likvideerimise teadaannete põhjal; arvestamata on kuldbilansside seaduse põhjal ettevõtetud nominaal-kapitalide muutmised. ²⁾ Millions de marks. ³⁾ Tapamajas tapetud — Animaux abattus aux abattoirs. ⁴⁾ Tapetud järelevaatasele toodud — Présentés à l'inspection.

Tab. 26. Turuhinnad augustis 1927 a. — Prix de détail en août 1927.

	Mõõdu- üksus	Tallinn			Paldiski	Rakvere	Narva	Paide	Haapsalu	Tartu	Viljandi	Pärnu	Võru	Valga	Petseri	Kuruksaare
		Aug.	Juuli	Aug.												
		1927	1927	1926												
1. Sealiha, keedulihha—Viande de porc II s.	nl. 1)	40	41	55	38	40	39	35	38	34	35	37	45	41	60	50
2. " praeliha " " " I "	"	45	44	59	43	43	44	40	44	42	37	45	51	49	62	60
3. Seapekk—Lard " " " " " "	"	43	45	65	46	47	53	44	47	50	43	50	59	65	70	70
4. Loomaliha, supiliha—Viande de boeuf II s.	"	30	30	39	28	28	30	35	25	27	28	24	27	25	28	28
5. " praeliha " " " " " " I "	"	45	45	50	33	36	37	40	38	33	37	40	30	35	30	35
6. Vasikaliha, esim. veerand—Viande de veau II s.	"	28	22	35	21	26	27	20	29	23	20	...	16	17	...	18
7. Vasikaliha, tagum. veerand—Viande de veau I s.	"	33	29	40	24	30	33	22	27	29	22	...	19	20	...	18
8. Lambaliha, esim. veerand—Viande de mout. II s.	"	40	39	43	...	30	33	30	32	28	...	27	30	30	27	25
9. Lambaliha, tagum. veerand—Viande de mout. I s.	"	44	43	48	...	33	38	35	35	32	...	35	33	30	28	
10. Searasv, sulatamata—Graisse de porc.	"	53	52	70	55	58	53	50	53	50	60	55	63	60	70	80
11. Searasv, sulatatud—Saindoux	"	65	65	80	...	61	70	65	75	70	70	70	...	45
12. Loomarasv, sulatamata—Graisse d. boeuf, n. fond.	"	40	40	50	...	37	35	32	40	25	25	25	...	45
13. Loomarasv, sulatatud—Graisse de boeuf, fondue	"	60	40	55	55	40	50	...	55
14. Teevorst—Saucisson	"	50	50	55	...	50	50	55	55	55	45	...	50	50	...	50
15. Sink—Jambon	"	65	65	85	...	70	68	60	68	60	65	70	55	55	...	55
16. Raimed, värsked—Petits harengs balitiques, frais	"	9	10	11	5	10	10	6,5
17. Kilud värsked—Esports fruits	"	12	13	20	...	15	7
18. Haugid " —Brochets frais	"	35	23	28	...	22	17	20	23	25	19	...	18
19. Ahvenad " —Perches fraîches	"	20	20	23	12	13	15	20	19	16
20. Särjed " —Gardons frais	"	12	7	...	11	11	11
21. Raimed, soolatud—Petits harengs balitig., salés	"	13	10	13	...	11	...	12	11	10	8	9	8
22. Kilud soolatud—Esports salés	"	13	20	25	24	25	24	25	18
23. Heeringad soolatud—Harengs salés	"	23	23	23	...	20	23	24	25	18	22	20	20	18	...	24
24. Kilud toosides—Esports en boîtes	"	55	55	50	50	55	55	50	55	55	50	55	60	50	...	50
25. Rukis—Seigle	pd. 2)	380	380	309	...	285	258	330	...	313	320	350	...	350	300	300
26. Nisu—Froment	"	375	448	428
27. Oder—Orge	"	390	380	303	...	300	350	308	330	268	285	270	350	350
28. Kaer—Avoine	"	283	300	310	375	270	300	...	270	250	...	310	270	285	280	325
29. Rukkijahu—Farine de seigle	"	400	400	309	...	325	375	360	...	357	335	390	335	375	360	400
30. Nisujahu, liht—Farine de froment	"	660	660	660	...	500	660	499	528	...	485
31. " söela— " blutée	"	590	578	685	640
32. Odrajahu, inimoiduks " Farine d'orge (pour alim. de l'homme)	"	520	520	500	500	400	500	...	480	413	...	350	325	350	...	420
33. Odrajahu, loomatoid.—Farine d'orge (p. fourr.)	"	320	...	283	...	305	...	203	...	275	...	340
34. Odratagud—Gruau d'orge	nl. 1)	15	15	15	16	14	15	12	287	13	13	15	297	13	...	14
35. Kruubid—Orge perlé	"	18	18	18	16	15	15	15	15	15	15	15	14	14	...	16
36. Rukkileib—Pain de seigle	"	8,5	8,6	7,5	8,5	8,8	9	8,4	7,8	9	8	9	9	9	...	9,5
37. Peenleib " demi-blanc de seigle	"	14	14	14	15	16	15	16	15	13	16	15	15	15	...	17
38. Sepik—Pain de froment	"	16	16	16	17	16	18	16	15	17	16	10	...	18	...	18
39. Sai—Pain blanc	"	22	21	21	22	24	22	25	22	22	22	23	25	23	...	23
40. Piim, rõõsk—Lait, frais	tp. 3)	19	19	18	14	14	15	13	...	16	14	18	15	14	21	14
41. Koor, hapu —Crème fraîche	117 ¹⁾	115 ²⁾	115 ³⁾	115 ⁴⁾	138	80	92	88	96	108	...	80
42. Kõhupim—Caillé botte	nl. 1)	45	45	45	...	50	64	45	40	45	987	41	...	23
43. Värske, rõõsakoor—Beurre de ferme, frais	"	17	16	16	...	14	17	13	12	20	16	15	...	15
44. Värske, rõõsakoor—Beurre de ferme, frais	"	100	100	110	...	110	105	...	104	91	100	105	96	96	73	85
45. Kõõg—Beurre de cuisine	"	90	85	101	78	95	95	91	88	80	80	83	80	80	60	60
46. Kanamunad—Oufs de poule	paar 4)	13	12	14	14	14	14	14	14	13	11	15	11	13	9	11
47. Kartulid—Pommes de terre	pd. 2)	147	115	140	...	86	125	...	82	110	75	115	80	110	80	...
48. Porgandid—Carottes	nl. 1)	8	10	7	70	9	11	5	8	5	10	...	3
49. Peedid—Betteraves	"	6	15	8	7	...	5,5	6	5	8	4	9	...	4
50. Kaalikad—Navets	"	6	15	8	7	...	4,5	11	3	5	4	10	...	4
51. Herved, kollased, kuivatatud—Pois secs	"	18	18	17	...	20	18	20	19	16	17	14	...	16	...	15
52. Oad, kuivatatud—Fèves sèches	"	20	20	25	18	...	12	12
53. Kapsad, hapud—Choucroute	"	6	8	11	8	7,5	11	10	5	...	13	...	5
54. " värsked—Chou frais	"	15	35	25	...	15	18	...	23	11	15	95	10	15	...	8
55. Sibulad—Oignons	"	20	20	20	10	20	20	20	28	20	20	20	20	20	...	24
56. Riis—Riz	"	25	25	26	25	27	25	27	29	26	25	26	26	25	...	26
57. Mannad—Mânes	"	30	30	30	30	38	30	32	32	30	35	32	35	32	...	35
58. Makaronid—Macaronis	"	16	16	18	20	20	17	18	17	16	18	17	20	17	...	20
59. Kartulijahu—Fécule de pommes de terre	"	19	19	18	20	21	20	21	21	20	22	21	20	20	...	22
60. Suhkur, peenike—Sucre en poudre	"	80	90	85	75	100	95	90	83	80	...	80	...	75	...	55
61. Mesi—Miel	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2,5	2	...	2	
62. Kõõgsool—Sel de cuisine	"	40	40	40	25	...	30	30	30	30	30	...	30
63. Viljakohv—Café de grains	"	18	...	20	15	15
64. Sigurid, praad-ta—Chicores non torréfiée	"	27	27	33	30	...	28	32	...	30	28	32	32	30	...	30
65. Pesuseep, sinine—Savon	"	8,5	8,5	7	9	10	10	9	0,8	9	9	10	9	9	...	9
66. Petrooleum—Pétrole	"	72	72	72	13	13	13	14	14	13	15	13	13	12	...	12
67. Tikud—Allumettes	paak 5)	138	173	123	...	115	95	...	106	90	93	125	113	...	85	
68. Ristikhein—Trèfle	pd. 2)	138	173	123	...	110	105	...	96	103	85	
69. Timutheln—Féole	"	110	133	90	68	...	87	80	70	76	88	90	...	73
70. Nurmeheln—Autres herbages	"	80	95	80	59	70
71. Lubaheln—Foin des prés	"	80	...	70	44
72. Sooheln—Foin des marais	"
73. Rukkipõhk—Paille de seigle	"	86	93	70	...	60	50	78	60
74. Kaera " " d'avoine	"
75. Odra " " d'orge	"
76. Segaviljapõhk—Paille des cultures mixtes	"

Tuhanded markades

77. Kasepuud—Bois de bouleau (1000 mk)	2,6	2,6	2,6	...	2,3	2,3	2,0	1,6	2,4	2,2	...	1,3 ⁶⁾
78. Männipuud " de pin " "	1,8	1,8	1,8	...	1,9	1,7	1,7	1,5	1,7	1,8	...	1,0 ⁶⁾
79. Kuusepuud " de sapin " "	1,8	1,8	1,8	...	1,9	1,7	1,7	1,5	1,7	1,7		

Tab. 29. Töbörside ja eravahetaltuskontorite tegevus juulis 1927 a.
Activité des bourses du travail et des agences d'affaires privées en juillet 1927.

	O mavalitsuste töbörsid — Bourses du travail des administrations publiques										Eravahetaltuskontorid — Agences d'affaires privées																	
	Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs												
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				
1. Põll- ja aiatöölised	311	28	34	24	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
2. Metsatöölised	5	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3. Kaevanduste töölised	60	1	37	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
4. Metallitöölised	4	1	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5. Tekstiilitöölised	73	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
6. Riidetöölised	115	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
7. Ehitustöölised	33	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
8. Puutöölised	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
9. Transport- ja sidetöölised	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
10. Kauplus- ja kaevanduste töölised (ka kelderid)	40	77	12	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
11. Kaitseli- ja kontoriamehed	58	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
12. Majaseinad	900	173	108	13	39	80	8	8	47	51	41	12	185	182	187	153	106	210	272	3	3	8	50	33	33	33	33	
13. Lihttöölised	61	15	23	13	6	3	3	3	8	18	9	1	14	12	11	10	27	24	4	3	3	86	2	26	8	5	96	
14. Muud töölised	
15. Põllumajandus ja aiandus	
16. Kaevandus	
17. Metallitööstus	
18. Tekstiilitööstus	
19. Puutööstus	
20. Paberitööstus	
21. Kehakattetööstus	
22. Ehitustööstus	
23. Kaubandusliku iseloomuga ettevõtted	
24. Transport ja side	
25. Isikuteenistus	
26. Muud	
27. Tallinna linna	190	327	178	72	38	47	165	105	63	16	139	126	65	432	165	32	300	2	81	6	360	2	81	36	5	312		
28. Tartu linna ja maa	487	680	108	150	37	57	204	280	50	69	138	245	135	190	157	48	26	48	26	48	26	48	26	48	26	48		
29. Valga linna	6	2	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
30. Pärnu linna	8	20	3	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
31. Viljandi linna	5	4	3	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
32. Narva linna	2	10	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
33. Rakvere linna	8	10	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
34. Harjumaal	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
35. Saaremaa	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
36. Võru linna ja maa	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
37. Peipsimaa	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
38. Antsla	85	124	4	10	4	10	309	21	309	21	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54		
39. Nõmme	746	1161	337	245	75	104	781	453	133	144	344	332	254	310	419	373	95	6	360	2	81	36	5	312	317			
40. Põltsamaal	1907	602	602	602	179	1284	1284	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277	277		
Kokku	2258	3117	1510	1057	372	645	5783	4281	1001	4365	1053	4304	3703	3783	4704	1423	399	11	3291	23	830	2	830	2	281	42		
juuni tegevus 1927 a.	948	1522	402	545	44	60	487	495	107	32	417	486	531	443	743	116	53	51	10	372	4	421	4	121	6	360		
juuni " 1926 a.	445	606	453	353	96	95	830	419	271	1071	466	418	420	353	330	533	288	56	5	303	2	86	21	21	6	253		

1) 1. jaanuariks 1927 a. 2) Tähtend. kuude 1. kuupäevaks jäänud töötute ja vabakohade keskmine arv. 3) Vähem näidatud tööl olnud. 4) Sellest maha arvatud töötute arv. 5) Sellest maha arvatud väljalangenute arv.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja nende töötajad 1-ks augustiks 1927 a.
 Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1 août 1927.

Ettevõtte arv — Nombre des entreprises	Töötajate üldarv — Nombre général des travailleurs				Neist töölisi — Dont ouvriers				Tööstus- ja teenistusteenistajate alalaadid (alla 18 a.) — Mineurs parmi les ouvriers et service										
	Töölised 1. juulil An 1 juillet	Töölised 1. augustil 1927 — An 1 août	Töölised — Linnad ja linnikesed — Cités et communes	Töölised — Kõrtsid ja külad — Villages et fermes	Töölised 1. juulil An 1 juillet	Töölised 1. augustil 1927 — An 1 août	Töölised — Linnad ja linnikesed — Cités et communes	Töölised — Kõrtsid ja külad — Villages et fermes		Töölised — Ouvriers									
											Teenistused An 1 juillet	Töölised 1. augustil 1927 — An 1 août	Teenistused An 1 juillet	Töölised 1. augustil 1927 — An 1 août					
I. Murrud ja kaevandused	14	3	1	1	3 739	520	1 511	2 748	-991	73,5	3 496	578	1 501	2 503	94	1	1	1	94
II. Mitteraiale ümbertöötamine	19	1	1	1	1 895	164	1 831	1 876	18	99,0	3 496	159	1 811	2 503	176	1	1	1	176
III. Metalltööstus	40	1	1	1	4 085	206	1 733	4 088	33	100,8	3 496	159	1 811	2 503	153	1	1	1	153
IV. Keemiatööstus	13	1	1	1	813	51	41	823	10	101,2	3 496	195	165	3 494	16	1	1	1	16
V. Nahatööstus	11	1	1	1	384	19	383	383	1	99,7	3 496	17	18	326	2	1	1	1	2
VI. Tekstiil- ja nahatööstus	25	1	1	1	8 963	357	9 139	9 139	176	102,0	3 496	527	345	8 385	232	11	11	11	232
VII. Puit- ja tekstiiltööstus	62	3	3	3	6 157	626	7 89	4 914	169	96,3	3 496	774	4 396	4 396	62	11	11	11	62
VIII. Paberitööstus	12	1	1	1	2 114	114	1 146	1 146	55	102,6	3 496	112	57	1 351	38	1	1	1	38
IX. Polügraafiatööstus	18	1	1	1	2 078	39	2 078	2 078	36	96,5	3 496	112	57	1 351	38	1	1	1	38
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	39	1	1	1	794	47	794	794	9	100,4	3 496	112	57	1 351	38	1	1	1	38
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	6	1	1	1	887	291	191	650	144	81,9	3 496	45	190	1 452	25	1	1	1	25
XII. Ehitustööstus	7	1	1	1	526	9	43	522	10	100,2	3 496	287	189	878	12	1	1	1	12
XIII. Elektrifitseerimise ja veevarustuse tööstus	4	1	1	1	170	7	163	169	1	99,4	3 496	1	2	164	1	1	1	1	1
XIV. Puhastustööstus	282	9	6	6	32 651	2 716	3 692	31 675	976	97,0	28 822	2 630	3 589	27 862	863	23	23	23	863
Kokku suurtööstus — Total	128	1	1	1	128 279 794	1 943	2 886	26 851	943	96,6	24 643	1 891	2 889	23 695	689	22	22	22	689
Sellest ettevõtteid 50 ja üle töötajaga — les entreprises prises en compte plus de 50 travailleurs	154	8	5	5	157 4 857	773	806	4 824	33	99,3	4 179	789	751	4 167	196	1	1	1	196
Dont: ettevõtteid 20—49 töötajaga — les entreprises ses, ayant 20—49 travailleurs	277	7	2	2	282 32 447	3 126	2 622	32 651	450	101,6	28 361	3 025	2 564	28 922	901	18	18	18	901
Sellest ettevõtteid 50 ja üle töötajaga — les entreprises prises, ayant plus de 50 travailleurs	127	1	1	1	128 27 422	2 316	1 944	27 794	372	101,4	24 295	2 262	1 914	24 643	706	18	18	18	706
Dont: ettevõtteid 20—49 töötajaga — les entreprises ses, ayant 20—49 travailleurs	150	6	2	2	154 4 725	810	678	4 857	132	102,8	4 066	763	650	4 179	195	—	—	—	195
I. Industries extractives	22	2	2	2	276	70	34	312	36	113,0	262	68	33	297	13	1	1	1	13
II. Industrie minière	63	2	2	2	64 629	65	63	639	10	101,6	601	60	52	609	77	2	2	2	77
III. " chimique	22	1	1	1	219	35	25	229	10	100,8	166	32	20	178	1	1	1	1	1
IV. " des cuirs et peaux	15	1	1	1	117	10	118	118	94	96	94	10	8	96	6	6	6	6	
V. " textile	52	1	1	1	489	14	52	401	38	91,3	383	14	45	352	9	9	9	9	
VI. " du bois	82	2	2	2	912	129	300	741	171	81,3	324	122	263	352	21	21	21	21	
VII. " du papier	16	1	1	1	174	7	4	177	2	101,7	149	7	8	153	5	5	5	5	
VIII. " poligraphique	42	1	1	1	410	18	11	426	7	101,7	392	17	11	398	6	6	6	6	
IX. " de l'imprimerie et des boissens etc.	106	1	1	1	803	53	55	806	7	100,6	726	45	43	726	45	45	45	45	
X. Construction de vêtements et fab. de mercerie	32	0	0	0	290	17	89	227	63	78,3	272	19	78	212	7	7	7	7	
XI. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distri-	9	1	1	1	101	11	30	82	19	31,2	89	11	30	70	5	5	5	5	
XII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distri-	8	1	1	1	69	5	6	68	1	98,6	56	5	5	56	1	1	1	1	
XIII. Industrie du nettoyage	6	1	1	1	52	6	7	51	1	98,1	44	6	6	49	1	1	1	1	
Kokku kesktööstus — Total	475	9	26	26	458 4 590	436	666	4 360	230	95,0	4 058	413	596	3 875	298	3	3	3	298
Sellest ettevõtteid 20—49 töötajaga — les entreprises prises en compte plus de 20 travailleurs	757	18	32	32	743 37 241	3 152	4 358	36 035	1296	96,8	32 880	3 043	4 186	31 737	1 071	26	26	26	1 071
Kokku kesktööstus — Grand total	476	17	18	18	475 4 688	500	658	4 589	98	97,9	4 130	538	630	4 058	241	—	—	—	241
Sellest ettevõtteid 20—49 töötajaga — les entreprises prises en compte plus de 20 travailleurs	753	24	20	20	737 36 835	3 686	3 280	37 241	400	101,1	32 511	3 563	3 194	32 880	1 142	18	18	18	1 142

M. R. K. U. : Algasid tegevust varemalt: 1) 2 ettev., 2) 1 ettev., 3) 3 ettev., 4) 2 ettev., 5) 1 ettev., 6) 1 ettev.

Tab. 31. TÖÖNNETUSED TÖÖSTUSETTEVÕTTEIS JULIIS 1927 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en juillet 1927.

Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page précédente	Suurtööstus (20 ja üle tööt- ettevõtteid) Grand. entrep. (plus de 20 travailleurs)	Sellest—Dont		Keskööstus (5—19 töötaja- ga ettevõtteid) Entreprises moyennes (de 5—19 travail- leurs)	Kokku Total	Juuni Juin 1927
		Üle 50 töötaja- ga ettevõtteid Entr. ayant plus de 50 travail- leurs	20—49 töötaja- ga ettevõtteid Entr. ayant 20—49 tra- vailleurs			
I. Murrud ja kaevandused	78	77	1	—	78	69
II. Mineraalide ümbertöötamine	61	50	11	2	63	31
III. Metallitööstus	89	68	21	6	95	63
IV. Keemiatööstus	12	10	2	5	17	8
V. Nahatööstus	2	2	—	1	3	6
VI. Tekstiilitööstus	135	133	2	2	137	81
VII. Puutööstus	147	129	18	7	154	97
VIII. Paberitööstus	29	29	—	—	29	25
IX. Poligraafiatööstus	1	—	1	—	1	1
X. Toidu-, maitseain. ja jookide tööst.	21	19	2	3	24	21
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	17	12	5	—	18	7
XII. Ehitustööstus	1	1	—	—	1	1
XIII. Elektrijaam. ning gaasi- ja veevar.	—	—	—	—	—	—
XIV. Puhastustööstus	—	—	—	—	—	—
Kokku—Total	593	530	63	27	620	411
Juunis 1927—En juin 1927	390	356	34	21	411	—
Kokku—Total 1.I.—31.VII. 1927	2883	2619	264	141	3024	—

Tab. 32. TÖÖSTUSTÖÖLISTE ARVU LIKUMISE INDEKSID (1-ks kauplõvaks).
Nombres-indices du mouvement du nombre de main d'oeuvre dans les entreprises industrielles (au 1-er du mois).

1927	A. Indeksid liikuvale baasil (iga eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) A. Nombres-indices sur la base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant)										B. Indeksid baasil 1.I.1927 = 100 B. Nombres-indices sur la base 1.I.1927 = 100			
	Töötajad ¹⁾ —Travailleurs en général ²⁾					Töõlised—Ouvriers					Töötajad ¹⁾		Töõlised	
	Suur- ja kesk- tööstusettevõt- ted	Suurtööstus	Sellest		Keskööstus (5—19 tööt.)	Entreprises grandes et mo- yennes	Grandes entreprises	Dont		Entreprises moyennes (5—19 ouv.)	Suur- ja kesk- tööstus	Suurtööstus	Entreprises grandes et moyennes	Grandes entreprises
Jaauanar	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Veebruar	100,8	100,4	100	102,5	100,9	100,5	100,2	102,7	103,2	100,8	100,4	100,9	100,5	
Märts	103,7	103,5	103,3	104,8	105,1	104,2	104,0	103,8	105,5	104,5	103,9	105,1	104,6	
Aprill	103,0	102,8	101,8	109,0	104,3	103,4	103,2	102,1	110,5	104,6	106,8	103,7	107,9	
Mai	99,5	100,6	100,5	101,2	92,9	99,5	103,6	109,5	101,3	93,1	107,1	108,2	109,6	
Juuni	105,8	106,6	106,4	107,4	101,0	106,6	107,4	107,2	108,4	101,0	113,3	114,5	116,6	
Juuli	101,1	101,6	101,4	102,8	97,9	101,1	101,6	101,4	102,8	97,8	114,6	116,2	118,5	
August	96,8	97,0	96,6	99,3	95,0	96,5	96,7	96,1	99,7	110,9	112,8	112,6	114,5	

Tab. 33. NAKKUSHAIGUSED AUGUSTIS 1927 a. -- Maladies contagieuses en août.

	Typhus ab- dominalis	Paratyphus	Typhus ex- anthematic.	Febris recurrens	Malaria	Variola	Morbilli	Scarlatina	Difteria	Dysenteria	Lepra	Encephalit. letargica	Meningitis cerebr. epid.	Trachoma	Tubercu- losis	Kokku Total
Linnad—Villes	50	18	4	—	—	—	—	21	1	—	—	—	—	—	14	104
Tallinn	16	2	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	2	32
Tartu	3	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	7	19
Narva	3	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	3	13
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Rakvere	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	8
Yõru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tõri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapa	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Faldiski	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nõmme	2	—	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	1	13
Maad—Arrond.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viru	2	1	—	—	—	—	11	24	2	—	—	—	—	1	5	46
Järva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Harju	3	1	—	—	—	—	—	10	1	—	—	—	—	—	6	21
Lääne	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	5	10
Saare	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	17
Pärnu	8	1	—	—	—	—	—	18	2	—	—	—	—	3	20	53
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	8	20
Tartu	2	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	4	15	37
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Yõru	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	14	25
Petseri	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	6	2	14
Kokku—Total	33	6	—	—	—	—	98	250	31	—	1	—	1	24	97	541
Juulil 1927	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Tõõlised, tehniline personaal, ametnikud ja teenijad. 2) Ouvriers, personnel technique, employés et service.

Tab. 25. TOIDUAINETE MAKSUMUS KALORILISE SISALDUSE JÄRELE 1922—1927 a.
COUT DES DENRÉES ALIMENTAIRES À LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1922—1927.

Trad. franç. voir „Receuil“ Nr. 67 (6) p. 370	1000 kalori maksumus—Coût par 1000 calories					Ainete järjekord kalorilise maksumuse järelle Ordre des denrées d'après leur coût										
	Keskmiselt—Moyenne					1927			Keskmiselt—Moyenne					1927		
	1922	1923	1924	1925	1926	VI	VII	VIII	1922	1923	1924	1925	1926	VI	VII	VIII
	1-2. Sealha	31	46	47	54	54	42	42	42	22	29	25	32	27	31	27
3. Seapekk	12	17	18	22	21	15	14,7	15,7	9	16	14	17	15	15	14	15
4-5. Loomaliha	20	40	51	59	66	59	57	57	20	26	28	34	31	34	30	34
6-7. Vasikaliha	39	47	49	50	55	43,6	44	52	26	30	27	30	28	32	28	32
8-9. Lambaliha	23	28	33	34	37	38	37	38	16	21	20	21	21	28	24	26
10. Searasv sulatam.	12	17	19	22	21	16,1	15,6	15,8	9	16	15	17	15	18	16	18
11. „ sulat.	—	18	19	22	19	17,1	17,1	17,1	—	17	15	17	14	20	18	18
12. Loomarasv sulatam.	8	12	11	14	14	12,8	12,8	12,8	4	10	8	9	9	11	11	11
14. Teevorst	52	56	60	77	83	80	80	80	32	32	31	36	34	37	33	37
15. Sink	33	36	38	42,5	43	37	37	37	24	25	23	27	23	27	24	25
16. Rälmed, värsked	40	44	46	57	59	37	41	37	27	28	24	33	29	27	26	25
17. Kilud	32	40	46	52	72	40	44	41	23	26	24	31	32	30	28	28
18. Haugid „	114	128	109	142	118	105	110	165	36	39	36	42	37	39	36	40
19. Ahvenad „	86	90	103	102	104	81	90	90	33	36	35	39	35	38	34	38
Tursad	—	—	—	89	86	32	31	48	—	—	—	38	31	26	23	31
21. Rälmed, soolat.	32	36	48	48	50	37	37	48	23	25	26	29	25	27	24	31
22. Kilud	24	26	29	35	43	37	37	24	17	20	18	22	23	27	24	22
23. Heeringad „	30	32	34	36	37	37	37	37	21	23	21	23	21	27	24	25
29. Rukkijahu	6	5	6	7	5	6,9	6,9	6,9	2	1	1	1	1	1	1	1
Rukkijahu	11	7	9	10	8	9,5	9,5	9,5	7	4	3	3	2	5	5	4
30. Sepikujahu	8	7	9	12	11	11	11	11	4	4	3	6	5	7	6	6
Nisupüü	13	12	15	16	16,6	15,5	15,5	15,5	11	10	10	14	11	16	15	14
32. Odrajahu	—	6	8	9	8,7	8,5	8,8	8,8	—	2	2	2	3	3	3	3
34. Odraangud	7	8	10	11,2	10,6	10	10	10	3	5	4	5	4	6	6	5
35. Kruubid	8,5	8,7	12	12,2	12,1	12,4	12,4	12,4	5	6	7	7	6	10	10	10
36. Rukkileib	7	6,6	8	9	8	9	8,7	8,6	3	3	2	2	2	4	2	2
37. Peenleib	15	13	14	15	14	13,8	14	14	12	12	8	12	9	13	13	13
38. Sepik	13	12,6	15,6	15,8	15,8	15,8	15,5	15,5	11	11	11	13	10	17	15	14
39. Naelasai	15	14	17	18	17	18,2	18,7	18,7	12	13	13	15	12	21	19	19
40. Rõõskpiim	18	21	22	22	22	18,3	22	21,8	14	18	16	17	16	22	21	21
42. Hapukoor	24	26	31	33	32	31	31	31	17	20	19	20	19	25	23	24
43. Kohupõm	26	33	37	37	38	39	38	40	19	24	22	24	22	29	25	27
44. Või, meierei	26	29	34	38	35	31	31	31	19	22	21	25	20	25	23	24
45. „ kõõgi	22	26	29	32	31	27	27	28	15	20	18	19	18	24	22	23
Taimedõ	16	16	19	18	17	17	17	17	13	15	15	15	12	19	17	17
Juust šveitsi	43	42	52	54	54	54	54	54	29	27	29	32	27	33	29	33
46. Kanamunad	98	95	117	112	107	72	73	80	35	37	37	40	36	36	32	37
47. Kartulid	5	10	10,3	10,2	8	7,7	9,2	11,8	1	7	5	4	2	2	2	8
48. Porgandid	41	69	55	37	47	203	271	54	28	33	30	24	24	42	39	33
49. Peedid	46	78	81	41	52	108	108	43	30	35	33	26	26	40	35	30
50. Kaalikad	34	71	52	43	62	136	136	54	25	34	29	28	30	41	37	38
51. Herned	9,5	10	12	12,7	12,6	13	13	13	6	7	7	8	7	12	12	12
52. Oad	6	11	9	12	14	11	11	11	2	8	8	6	9	7	7	6
53. Kapsad, hapud	147	222	171	124	276	349	430	—	37	41	38	41	39	44	40	—
54. „ värsked	90	126	100	78	172	—	—	73	34	38	34	37	38	—	—	36
55. Sibulad	156	158	185	215	166	267	267	115	38	40	39	43	3	43	38	39
56. Rõis	12	11	14	14,4	14	14	14	14	9	8	8	10	9	14	13	13
57. Manna	15	14	18	18,4	18,1	17	17	17	12	13	14	16	13	19	17	17
58. Makaronid	25	23	25	25	24	20	20	20	18	19	17	18	17	23	20	20
59. Kartulijahu	11,6	11,9	14,7	14,8	13	12	12	12	8	9	9	11	8	9	9	9
60. Suhkur, peenike	12,7	15	16	12	11	12,3	11,7	11,7	10	14	12	6	5	9	8	7
61. Mesi	50	55	64	65	75	67	67	60	31	31	32	35	33	35	31	35

Tab. 25 asemel, mille sisuks enne olid laadahiinad (milliste kohta edaspidi andmed alinuit Põllumajand. aastaraamatus ilmuvad), anname edaspidi tabeli toiduainete maksumuse kohta nende kalorilise sisalduse alusel. Hinnad käivad Tallinna turu kohta. Arvutamiseviisi ja tarvitatud koefitsientide kohta v. E. St. 68 (7). „Toiduainete võrdlev maksumus“.
Pour les méthodes de calcul et pour les coefficients adoptés v. le «Receuil» N 68 (7) p.p. 390 et 391. La nomenclature correspond. au tab. 26. Les prix sont ceux de marché de Tallinn (v. tab. 26).

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

TYPE A. DÉMOGRAPHIE.

Volume I.	Annuaire de la statistique d'instruction publique	Pages 288+186	1924.	Mk. 600
	Dito (Édition abrégée)		300	1924. " 350
" II.	Naissances, décès, mariag. et mouvem. de la populat. 1921-1923	"	52+54	1925. " 300
" III.	Statistique de l'hygiène publique	"	132+30	1925. " 500

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE

Volume I.	Commerce extérieur en 1923	Pages	20+72	1924.	Mk. 200
" II.	Ports, marine marchande et navigation	"	102	1925.	" 250
" III.	Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie	"	64	1925.	" 200
" IV.	Commerce extérieur en 1924	"	22+92	1925.	" 300
" V.	Industrie en Estonie	"	IV+30	1926.	" 250
" VI.	Chemins de fer de l'État en 1924	"	38	1926.	" 200
" VII.	Commerce extérieur en 1925	"	109	1926.	" 325
" VIII.	Commerce extérieur en 1926	"	IV+106,	1927.	" 325

STATISTIQUE AGRICOLE

Volume I.	Annuaire de la statistique agricole I	Pages	290	1923.	Mk. 500
" II.	Annuaire de la statistique agricole II (1923)	"	132	1924.	" 225
" III.	Élevage du bétail en Estonie en 1924	"	17+105	1925.	" 150
" IV.	Annuaire de la statistique agricole (1925)	"	3+201	1926.	" 300
" V.	Annuaire de la statistique agricole 1926	"	VIII+254	1927.	"

TYPE B.

1.	Résultats préliminaires du recensement de 1922	"	78	1923.	" 200
2.	Les enfants infirmes en Estonie	"	164	1923.	" 375
3.	Élections au Parlement en mai 1923	"	78	1923.	" 300
4.	Commerce extérieur de l'Estonie I. 1921-1922	"	60+38	1923.	" 250
5.	RÉSULTATS DU RECENSEMENT DE 1922:				

Volume I.	Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement	Pages	88	1925.	Mk. 200
" II.	— Répartition de la population par occupations (tableaux) conditions	"	8+138	1924.	" 400
" III.	— Répartition de la population par occupations	"	88+84	1925.	" 300
" IV.	— Arrond. Viru	"	24+32	1924.	" 200
" V.	— " Jüra	"	52+60	1923.	" 300
" VI.	— " Harju et la ville de Tallinn	"	40+56	1924.	" 300
" VII.	— " a) Lääne	"	20+56	1924.	" 200
" VIII.	— " b) Saare	"	20+56	1924.	" 200
" IX.	— " Pärnu	"	40+34	1924.	" 350
" X.	— " Viljandi	"	36+34	1924.	" 350
" XI.	— " Tartu et Valga	"	40+92	1924.	" 300
6.	Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux des résultats définitifs	"	48	1923.	" 100
7.	Les exploitations agricoles nouvellement fondées en 1919-23	"	46+60	1924.	" 350
8.	Résultats du recensement agricole de 1925	"	4+219	1926.	" 375
9.	Album statistique, vol. I. Territoire et population (38 dia- et cartogram. en coul.)	"		1925.	" 600
	" " " " " " " " " " " "	"		1926.	" 600
	" " " " " " " " " " " "	"		1926.	" 600

TYPE D. Indicateur officiel des établissements et des adresses

I.	1924 XII+204+128,	1924.	(Édition épuisée).		
Indicateur officiel des établissm. et des adresses	II.	1925.	XXXII+728-149	1925	Mk. 600
Indicateur officiel des établissm. et des adresses	III.	1926-1927	LXX+44+960	Mk. 650	

TYPE G. RECUEIL MENSUEL

1922 Nr. 1-2	Pages 244	Mk. 230	1924 Nr. 27(6)	Pages 84	Mk. 120	1926 Nr. 48(3)	Pages 114	Mk. 275
" " 3-4	" 152	" 200	" " 28(7)	" 64	" 109	" " 49(4)	1 avril	35 " 85
" " 5	" 108	" 125	" " 29(8)	" 80	" 120	" " 50(5)	15 "	26 " 65
" " 6-8	" 172	" 200	" " 30(9)	" 56	" 100	" " 51(6)	1 mai	39 " 85
" " 9-11	" 96	" 260	" " 31(10)	" 56	" 100	" " 52(7)	15 "	27 " 75
1923 " 12(1)	" 72	" 200	" " 32(11)	" 82	" 175	" " 53(8)	1 juin	28 " 70
" " 13(2)	" 65	" 200	" " 33(12)	" 80	" 175	" " 54(9)	15 "	28 " 75
" " 14(3)	" 104	" 250	" " 34(1)	" 48	" 100	" " 55(10)	1 juillet	24 " 65
" " 15(4)	" 60	" 150	" " 35(2)	" 76	" 150	" " 56(11)	1 août	46 " 100
" " 16(5)	" 64	" 150	" " 36(3)	" 138	" 200	" " 57(12)	15 "	24 " 75
" " 17(6)	" 96	" 225	" " 37(4)	" 64	" 150	" " 58(13)	15 sept.	36 " 75
" " 18(7)	" 84	" 200	" " 38(5)	" 48	" 100	" " 59(14)	15 oct.	34 " 75
" " 19(8)	" 80	" 200	" " 39(6)	" 78	" 175	" " 60(15)	15 nov.	36 " 75
" " 20(9)	" 76	" 175	" " 40(7)	" 68	" 175	" " 61(16)	15 déc.	48 " 125
" " 21(10)	" 70	" 175	" " 41(8)	" 54	" 120	" " 62(1)	15 janv.	36 " 100
1924 " 22(1)	" 50	" 100	" " 42(9)	" 64	" 175	" " 63(2)	15 févr.	60 " 150
" " 23(2)	" 48	" 100	" " 43(10)	" 102	" 200	" " 64(3)	15 mars	63 " 150
" " 24(3)	" 68	" 120	" " 44(11)	" 54	" 120	" " 65(4)	15 avril	68 " 150
" " 25(4)	" 68	" 120	" " 45(12)	" 48	" 100	" " 66(5)	15 mai	86 " 150
" " 26(5)	" 64	" 100	1926 " 46(1) janvier	46	" 100	" " 67(6)	15 juin	56 " 150
			" " 47(2) févr.	118	" 250	" " 68(7)	15 juillet	56 " 150
						" " 69(8)	15 août	56 " 150
						" " 70(9)	15 sept.	60 " 150

PRINCIPAUX APPENDICES DU RECUEIL:

Naissances, décès et mariag. en Estonie en 1921 et 1922	18(7)	Activité des sociétés d'assurance en 1923	42(9)
Décès en Estonie en 1922	20(9)	Sociétés de l'assurance en Estonie 1924-25	64(9)
Mariages en Estonie en 1922	21(10)	Sociétés de consommation en Estonie au 1. 1 1924	33(12)
Naissances, décès et mariages en 1924	47(2)	Coût de la vie. Étude statistique	36(3)
Naissances, décès, mariages et divorces en Estonie 1925	64(3)	Nouvelle série de nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn	61(16)
Accroissement de la population en Estonie 1921-1925	55(10)	Balance des paiements de l'Estonie 1924-26	66(5)
Émigration d'Estonie 1921-1925	57(12)	Mouvement des prix de gros 1922-26 et le nombre-indices des prix de gros pour l'Estonie	63(2)
Émigration en 1926	66(5)	Revenu des exploitations rurales en Estonie 1925-26	61(16)
Écoles primaires et secondaires 1923/23	43(10)	Machines et outillage agricoles en Estonie 1925	61(16)
Écoles primaires et secondaires en Estonie pendant l'année scolaire de 1924/25	60(15)	Salaires dans l'agriculture et le marché du travail des ouvriers agricoles en 1923 et 1924	32(11)
Grèves dans l'industrie de l'Estonie en 1921-1925	54(9)	L'apiculture en Estonie en 1924	35(2)
Budgets des familles ouvrières en 1925	45(3)	L'apiculture et la product. du miel en Est. en 1926	61(16)
Affaires criminelles en Estonie 1919-1924	53(9)	Horticulture en Estonie	54(9)
Postes, télégraphes et téléphones en Estonie en 1925	63(2)	Superficie et produc. des cultures agricoles en 1925	49(4)
Postes, télégraphes et téléphones en Estonie en 1922	16(5)	Élevage de la volaille en Estonie	51(6)
Chemins de fer de l'Estonie 1921-1923	17(6)	Élevage de la volaille en Estonie 1926	65(4)
Chemins de fer en 1925	65(4)	Effectif du bétail en Estonie en 1926	58(13)
Navigaton et marine marchande en Estonie en 1925	56(11)	Élevage des moutons en Estonie 1926	64(3)
Navigaton et transports maritimes des marchandises et des voyageurs en 1926	67(6)	Gains des ouvriers industriels en Estonie 1914-1926	59(14)
Recettes et dépenses des villes de l'Estonie en 1922	25(4)	Superficie emblavée et récoltes en 1926	62(1)
Recettes et dépenses des villes de l'Estonie en 1923	40(7)	Régions de la fertilité du sol en Estonie	65(4)
" " et d. bour. d. l'Est. en 1924	52(7)	Production et main d'œuvre dans l'industr. en 1925	63(2)
Recettes et dépenses des villes et des bourgs en 1925	66(5)	Valeur de la production agricole en 1922-26	67(6)
Activité des sociétés d'assurance 1920-1923	29(8)	Commerce extérieur des produits agricoles et industr.	67(6)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO VÄLJAANDED

LÜK A. EESTI DEMOORAFIA

Vihk I.	Haridus Eestis I	Lhk. 258+186, 1924.	Mk. 600
"	II. Haridus Eestis (üh. väljaanne)	" 300, 1924.	" 350
"	III. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahva liikum. 1921—1923 a.	" 52+51, 1925.	" 300
"	IV. Tervishoid Eestis	" 192+80, 1925.	" 500

EESTI MAJANDUS

Vihk I.	Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Mk. 200
"	II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit	" 102, 1925.	" 250
"	III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 200
"	IV. Väliskaubandus 1924 a.	" 22+92, 1925.	" 300
"	V. Tööstus Eestis	" 80, 1926.	" 250
"	VI. Riigiraudteed 1924 a.	" 35, 1926.	" 200
"	VII. Väliskaubandus 1925 a.	" 109, 1926.	" 325
"	VIII. Väliskaubandus 1926 a.	" IV+106, 1927	" 325

EESTI PÕLUMAJANDUS

Vihk I.	Eesti põllumajandus I	Lhk. 200, 1923.	Mk. 500
"	II. Eesti põllumajandus II	" 132, 1924.	" 225
"	III. Loomapidamine Eestis 1924 a.	" 17+105, 1925.	" 150
"	IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	" 3+201, 1926.	" 300
"	V. Eesti Põllumajandus 1926 a.	" VIII+254, 1927.	" 300

Lük B. 1.	Üldrahvalgemise eelkõrkvõtted	" 78, 1923.	" 200
2.	Sugemed vigaste laste kohta Eestis	" 164, 1923.	" 375
3.	II. Riigikogu valimised	" 78, 1923.	" 300
4.	Eesti väliskaubandus 1921—1922	" 60+88, 1923.	" 250

5. 1922 a. Üldrahvalgemise andmed

Vihk I.	Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1925.	Mk. 200
"	II. Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	" 8+188, 1924.	" 400
"	III. Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	" 88+84, 1925.	" 300
"	IV. Viru maakond	" 24+52, 1924.	" 200
"	V. Järva maakond	" 52+60, 1923.	" 300
"	VI. Harju maakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 300
"	VII. a) Lääne maakond	" 20+56, 1924.	" 200
"	b) Saare maakond	" 20+56, 1924.	" 200
"	VIII. Pärnu maakond	" 40+84, 1924.	" 350
"	IX. Viljandi maakond	" 36+84, 1924.	" 350
"	X. Tartu ja Valga maakonnad	" 40+92, 1924.	" 300
6.	1922 a. Üldrahvalg. andmete läbitöötam. plaan ja tabelite sisu	" 48, 1923.	" 100
7.	Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	" 46+60, 1924.	" 350
8.	1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	" 4+219, 1926.	" 375
9.	Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia- ja kart. värv.)	" 1925.	" 600
"	" " " II. Majandus. 24	" 1926.	" 600
"	" " " III. Põllumajandus. " " "	" (Ilumisel).	" 600

Riikline aadressraamat I. (1924) („Eta“ kirjastus)	Lhk. XII+204+128, 1924 (Ladu otsas).
Riikline aadressraamat II. (1925) (Riigi trükikoja kirjastus)	XXXII+728+149 1925 Mk. 600
Riikline aadressraamat III. (1926—1927) (Riigi trükikoja kirjastus)	LXX+44+960 „ 650

LÜK F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI

1922 Nr. 1—2	Lhk. 244	Mk 230	1924 Nr. 27(6)	Lhk. 84	Mk 120	1926 Nr. 48(8)	Lhk. 144	Mk. 275
" " 3—4	" 182	" 200	" " 28(7)	" 64	" 100	" " 49(4) 1 apr.	35	" 85
" " 5	" 108	" 125	" " 29(8)	" 80	" 120	" " 50(5) 15	" 26	" 65
" " 6—8	" 172	" 200	" " 30(9)	" 56	" 100	" " 51(6) 1 mai	39	" 85
" " 9—11	" 96	" 200	" " 31(10)	" 56	" 100	" " 52(7) 15	" 27	" 75
1923 " 12(1)	" 72	" 200	" " 32(11)	" 84	" 175	" " 53(8) 1 juuni	28	" 70
" " 13(2)	" 65	" 200	" " 33(12)	" 80	" 175	" " 54(9) 15	" 28	" 75
" " 14(3)	" 104	" 250	1925 " 34(1)	" 48	" 100	" " 55(10) 1 juuli	24	" 65
" " 15(4)	" 60	" 150	" " 35(2)	" 76	" 150	" " 56(11) 1 aug.	46	" 100
" " 16(5)	" 64	" 150	" " 36(3)	" 138	" 200	" " 57(12) 15	" 24	" 75
" " 17(6)	" 36	" 225	" " 37(4)	" 64	" 150	" " 58(13) 15 sept.	36	" 75
" " 18(7)	" 84	" 200	" " 38(5)	" 46	" 100	" " 59(14) 15 okt.	34	" 75
" " 19(8)	" 80	" 200	" " 39(6)	" 78	" 175	" " 60(15) 15 nov.	36	" 75
" " 20(9)	" 74	" 175	" " 40(7)	" 68	" 175	" " 61(16) 15 det.	48	" 125
" " 21(10)	" 70	" 175	" " 41(8)	" 54	" 120	1927 " 62(1) 15 jaan.	36	" 100
1924 " 22(1)	" 50	" 100	" " 42(9)	" 64	" 175	" " 63(2) 15 veeb.	60	" 150
" " 23(2)	" 48	" 100	" " 43(10)	" 102	" 200	" " 64(3) 15 märts	68	" 150
" " 24(3)	" 68	" 120	" " 44(11)	" 54	" 120	" " 65(4) 15 aprill	68	" 150
" " 25(4)	" 68	" 120	" " 45(12)	" 48	" 100	" " 66(5) 15 mai	86	" 150
" " 26(5)	" 64	" 100	1926 " 46(1)	" 46	" 100	" " 67(6) 15 juuni	56	" 150
			" " 47(2)	" 118	" 250	" " 68(7) 15 juuli	56	" 150
						" " 69(8) 15 aug.	50	" 150
						" " 70(9) 15 sept.	60	" 150

TARITAMAD „EESTI STATISTIKA“ LISAD:

Sündivus, surevus ja abielluvus 1921—1922 a.	Nr. 18(7)	Kinnitusseltside tegevus 1920 kuni 1922 a.	Nr. 20(8)
Surevus Eestis 1922 a.	" 20(9)	Kindlustusseltside tegevus 1923 a.	" 42(9)
Abielluvus Eestis 1922 a.	" 21(10)	Kindlustusseltside tegevus 1924 ja 1925 a.	" 64(3)
Sündivus, surevus ja abielluvus 1924 a.	" 47(2)	Tarvitajate ühisused Eestis 1/1 1924 a.	" 39(12)
Sündivus, surevus, abielluvus ja abiellulahutused 1925 a.	" 64(3)	Elumaksumus (elukallidus)	" 36(3)
Rahvaarvu kasv Eestis 1921—1925 a.	" 55(10)	Uus Eesti elumaksumusindeks	" 61(16)
Väljaränd Eestist 1921—1925 a.	" 57(12)	Suurmüügihinnad 1922—26 a. ja suurmüügiindeks	" 63(2)
Väljaränd Eestist 1926 a.	" 60(6)	Eesti maksuhilansse 1924—26 a.	" 66(5)
Alg- ja keskkoolid Eestis 1923—1924 õppeaastal	" 43(10)	Eesti talumajanduse tasuvus 1925—1926.	" 61(16)
Alg- ja keskkoolid Eestis 1924/25 õ/a.	" 60(15)	Põllutööriistad ja -masinad 1925 a.	" 61(16)
Streigid Eesti tööstuses 1921—1925 a.	" 54(9)	Põllutööli palgaolud ja tööturu seisukord 1923/24	" 32(11)
Eesti tööliste büdžet 1925 a.	" 48(3)	Mesilaste pidamine Eestis 1924 a.	" 35(2)
Kuritegevus Eestis 1919—1924 a.	" 53(8)	Mesilaste pidamine ja meetoodang 1926 a.	" 61(16)
Post, telegraaf ja telefon Eestis 1922 a.	" 16(5)	Alandus Eestis	" 54(9)
Post, telegraaf ja telefon Eestis 1925 a.	" 63(2)	Viljade kasvupinnad ja saagid 1925 a.	" 49(4)
Eesti raudteed 1921—1923 a.	" 17(6)	Sulgloomade pidamine Eestis	" 51(6)
Raudteede tegevus 1925 a.	" 65(4)	Sulgloomadepidamine Eestis 1926 a.	" 65(4)
Laevasõit ja kaubavedu veeteel Eestis 1925 a.	" 56(11)	Loomade arv Eestis 1926 a.	" 58(13)
Väli- ja rannasõit ja kauba- ning reisijate vedu 1926 a.	" 67(6)	Lambapidamine Eestis 1926 a.	" 64(3)
Eesti linnade sissetulekud ja väljaminetekud 1922 a.	" 25(4)	Tööstustööliste palgaolud Eestis 1914—1926	" 59(14)
Eesti linnade ja alevite tulud ja kulud 1925 a.	" 40(7)	Viljade kasvupind ja saak 1926 a.	" 62(1)
Eesti linnade ja alevite sissetul. ja väljam. 1924 a.	" 66(5)	Maaviljakuse valdkonnad Eestis	" 65(4)
	" 52(7)	Tööajad ja toodang tööstuses 1925 a.	" 63(2)
		Põllumajandustoodang väärtus 1922—26 a.	" 67(6)
		Põllumajandus- ja tööstusainete väliskaubandus	" 67(6)

Hind 150 mk.

EESTI RAHALISE AAMATUKOGU
AR